

**Арчибълд
Кронин**

**ДАМАТА
С КАРАМФИЛИТЕ**

АРЧИБАЛД КРОНИН ДАМАТА С КАРАМФИЛИТЕ

Превод: Радка Крапчева

chitanka.info

Със закупуването на една миниатюра от Холбайн, наречена „Дамата с карамфилите“, Катрин Лоримър започва да играе рискованата игра на късмета. Тя особено се усложнява, когато Катрин среща Крис — годеника на нейната племенница Нанси. И докато Нанси се потапя все повече и повече в кариерата си на актриса, Катрин започва да се интересува все по-малко от продажбата на своя Холбайн. Увелича я повече любовта на Крис, който разпознава в нея красивата дама от картината. Но какво ли ще стане с Нанси?

I

През този дъждовен ноемврийски ден само една миниатюра на Холбайн би могла да привлече в зала „Върнън“ толкова много колекционери и търговци. И наистина по значение и стойност тя далеч превъзхождаше всички други предмети, които щяха да се разпродават. Впрочем, тя беше твърде известна и като „Дамата с карамфилите“. За всички присъстващи фактът, че семейство Нолър от Роксън Абей е решило да се раздели с нея, беше изненадващо събитие. Миниатюрата представляваше портрет на госпожица Дьо Керси, дъщеря на един френски посланик в двора на Хенрих VIII.

Холбайн я бе рисувал през 1532 година в Лондон, наскоро след завръщането си от Базел, през най-щастливия период от своята плодотворна кариера.

Точно в четири и половина, когато галерията беше претъпкана с хора, „Дамата с карамфилите“ беше изложена за наддаване. Предложенията започнаха от две хиляди лири и бързо скочиха на пет. След леко забавяне те стигнаха седем хиляди, после настъпи ново колебание. Сетне наддаването продължи с онзи правилно сменящ се ритъм до девет хиляди и четиристотин лири, като бяха отстранени всички, освен двама силни съперници. Тук спря отново.

— Девет хиляди и четиристотин.

Грижливо вчесан и с перлена игла на вратовръзката си, служителят, който водеше наддаването от високия червен подиум, повтори цифрата, като спря погледа си върху безстрастното лице на Бърнард Ръбин. Предложението бе отправено към него, но той с нищо не показваше, че е готов да приеме предизвикателството. Само очите му, почти скрити под периферията на бомбето, примигнаха утвърдително. Служителят обяви веднага:

— Девет хиляди и петстотин!

От противоположния край на залата долетя едва доловимо възражение.

— Девет хиляди и шестстотин! — обяви служителят с подканващ тон.

— Девет хиляди и седемстотин!

Сдържайки гнева си, Ръбин продължи наддаването, но конкурентът му го последва незабавно.

— Девет хиляди и осемстотин! — рече служителят, като се обърна към Ръбин.

Но този път известният антиквар бе казал последната си дума.

Границата, която си беше определил, бе надмината; по лицето му тутакси се изписа пълно безразличие. Старият Бърнард Ръбин дължеше успеха си в търговията със старинни предмети тъкмо на уменията си да знае кога да спре.

— Девет хиляди и осемстотин! — повтори служителят, като огледа въпросително присъстващите.

Мълчание.

— Девет хиляди и осемстотин първи път... Втори път...

Отново мълчание. Чукчето удари върху масата.

— Девет хиляди и осемстотин трети път! На мис Лоримър.

Катрин Лоримър стана от стола си зад дългата маса, прекоси просторната зала и се отправи към отворената врата. Докато вървеше, мнозина търговци, правейки ѝ път, я поздравяваха. Тя им отговори само с лека усмивка и не им оказа никакво внимание. Наистина в този миг тя не знаеше какво да им каже. Въпреки че дългият ѝ суров опит бе калил характера ѝ, тя чувстваше пулса си да бие болезнено от напрежението на последните безкрайни секунди. Катрин Лоримър се беше заклела да получи тази миниатюра и ако Ръбин бе наддал още веднъж, той щеше да я победи.

Докато младата жена слизаше по стълбите, Бърнард Ръбин я настигна и мълчаливо тръгна до нея. Колата му, разкошна черна лимузина с необикновени размери — той не пропускаше да осведоми всеки срещнат за цената ѝ — го чакаше на улицата. На изхода Катрин и Ръбин спряха, посрещнати от уличния шум, от светлините и оживлението на Лондон, залата за разпродажби сега им изглеждаше далечна и недействителна.

— Дали случайно не сме в една посока? — попита той. Това беше неговият начин да предлага на хората да ги изпрати до дома им.

Наближаваше пет часът. Изведнъж Катрин реши да не се връща в кантората си, а да се прибере къщи. Тя кимна с глава в знак на съгласие. Внезапно рукналият дъжд и вятърът я накараха да потрепери. Тя бързо се вмъкна в колата.

По Кинг стрийт колата се движеше едва-едва, но по Пикадили стана още по-лошо: улицата беше задръстена от автобуси и такситата. Най-после се добраха до Кързън стрийт. Изпод гъстите си вежди Ръбин съзерцаваше Катрин с лукав и подигравателен поглед.

— Вдигнахте цената твърде високо, мис Лоримър — каза той най-сетне.

— Искате да кажете твърде високо за вас, Ръбин?

Той кротко се усмихна.

— Може би, може би — съгласи се той нехайно и замълча, загледан във великолепия диамант, който блестеше на малкия пръст на лявата му ръка.

— Работите ви сигурно вървят отлично, мис Лоримър, за да дадете такава цена?

— Не мога да се оплача — отвърна Катрин.

— Браво! Много се радвам! Странно! Още повече че ние, останалите търговци на художествени предмети, сме изпаднали в тежко положение. Няма пари, няма клиенти, няма работа. А вие идвате и предлагате най-спокойно десет хиляди лири за един малък Холбайн! Моите поздравления! Всичко това е твърде хубаво, за да е истина.

Катрин понечи да възрази, но предпочете да премълчи. Вместо това тя се усмихна леко и сдържано, с което винаги създаваше около себе си нещо като мълчалива преграда, облегна се назад и впери поглед в далечината. Решителното изражение, което не я напускаше нито за миг, така се подчертаваше още по-силно.

Зад привидното ѝ спокойствие обаче се криеше една учудващо импулсивна натура, готова винаги за неочаквани хрумвания, а в тъмните ѝ очи проблясваха светкавици, които издаваха неизчерпаема жизненост. Същевременно по лицето ѝ бе изписана тиха печал, а бръчката, прорязваща високото ѝ чело, говореше за тежки грижи и дълги борби. Чертите ѝ бяха изящни, кожата нежна, косите с приятен кафяв цвят, очите тъмнокафяви и топли, лицето овално и бледо. Зъбите ѝ бяха толкова бели, че придаваха необикновена свежест и на най-беглата ѝ усмивка. Катрин Лоримър нямаше повече от тридесет и пет

години. Спокойното ѝ държане и съдържаните ѝ жестове и постъпки издаваха нещо непроницаемо и тревожно.

Роклята ѝ беше от тъмен вълнен плат, съвсем обикновена, явно избрана набързо и без особена придирчивост. Шапката ѝ, която носеше леко наклонена назад, не се отличаваше с особена изящност. От пръв поглед личеше, че не отдаваше никакво значение на облеклото си. Единствено обувките ѝ, направени по поръчка от хубава кожа, подсказваха за известна суета, която си позволяваше да прояви към стройните си, красиви крака.

— Естествено — подхвърли хитро Ръбин, — ако разчитате на една добра печалба, да речем, от десет на сто, и най-вече на едно бързо плащане...

Катрин кимна рязко с глава.

— Слава богу, Ръбин! Фактът, че се вкопчих в тази миниатюра на Холбайн с такова настървение показва, че разчитам на добра печалба.

— Добра печалба? Намират ли се още такива купувачи? Тук, във всеки случай, трудно. Да, за тук съм повече от сигурен, че не се намират.

— Възможно е — съгласи се Катрин, — а сега ме изслушайте и престанете да ме разпитвате. Следващия месец ще занеса миниатюрата в Ню Йорк и ще я продам на Бранд. В момента той е в Аржентина, но на дванадесети септември ще се завърне. Той ще купи моя Холбайн за двадесет хиляди лири.

— Аха! Значи Бранд? — каза Ръбин с уважение. — Вие сте умна жена, но ако трябва да бъда откровен, аз не бих се изложил на подобен риск.

— Аз пък мога да си позволя — възрази Катрин непринудено.

— Моите почитания.

Той ѝ се поклони.

— Естествено, вие знаете възможностите си по-добре от мен.

Ръбин я изгледа с настойчиво любопитство, примесено с чувство на уважение. Но младата жена бе върнала предишното си спокойно и сериозно изражение, с което навярно искаше да покаже, че този разговор бе продължил достатъчно дълго. Ръбин побърза да намери друга тема, защото не искаше да се раздели с Катрин, оставяйки у нея впечатлението, че е несдържан.

— Как е племенницата ви, Нанси Шъруд, младата артистка? — попита той.

Катрин промени тутакси изражението си. По лицето ѝ се изписа необикновена нежност.

— Много е добре! Току-що се е сгодила.

— Радвам се! А кой е щастливецът?

Катрин прехапа леко устни.

— И аз самата ще науча едва днес. Тази вечер съм поканена на прием, за да се запозная с него. Помислете само... В какви смешни времена живеем! Когато бях млада, тези работи ставаха по другояче...

— Но, мила, вие сте още толкова млада! — прекъсна я Ръбин разпалено.

— Благодаря! Знаете какво искам да кажа... Нанси замина за две седмици в Ница, за да си почине малко преди премиерата на новата пиеса и сега иска да ни представи бъдещия си съпруг, сякаш се касае за някоя нова чанта, която си е купила!

— Да, да, в днешно време тия неща стават твърде бързо — каза той смеешком, — но всъщност няма нищо ново под слънцето.

Когато колата сви по Кързън стрийт и спря пред къщата на Катрин, Ръбин опита една последна хитрост.

— Значи вие имате сигурно място, където ще можете да продадете вашия Холбайн?

Докато тя ставаше, той я потупа приятелски по ръката.

— Ако не успеете да се освободите от него — добави Ръбин, — той би могъл да бъде един великолепен сватбен подарък, нали?

Тези подигравателни думи звучаха все още в ушите ѝ, когато се прибра вкъщи. Катрин живееше в разкошно модерно жилище. Студеното великолепие на сградата не беше съвсем по вкуса ѝ, но заради работата си тя бе принудена да наеме апартамент в този богат квартал.

Портиерът ѝ отвори вратата и я придружи до асансьора. Друг лакей, също така отрупан с блестящи нашивки, я съпроводи до шестия етаж, където се раздели с нея.

Тъй като произхождаше от скромно семейство и водеше един съвсем обикновен живот, Катрин се забавляваше искрено от целия този престорен, външен блясък и често се радваше като дете на пневматичния апарат, който ѝ донасяше пощата, и на белите чорапи на

прислужниците. Тази вечер обаче младата жена беше напълно погълната от мислите си. Смръщила вежди, тя си припомняше казаното от Ръбин и се питаше до каква степен старата лисица беше в течение на финансовите ѝ затруднения. Най-после, като въздъхна, тя реши, че той едва ли знае нещо определено, но вероятно се досеща за най-лошото.

Още щом прекрачи прага на жилището си, лицето ѝ се промени, то изведнъж стана печално и угрижено. Тя се замисли за изминалия тежък ден. След дълги и безрезултатни преговори с един клиент, едва ѝ остана време да обядва. И за капак тази лудешка авантюра с миниатюрата. Ужасно я болеше глава, тръпки побиваха преумореното ѝ тяло. С нервно движение Катрин свали шапката си и я захвърли заедно с ръкавиците и чантата на дивана. После отиде в кухнята да си направи чай и да свари едно яйце.

Четвърт час по-късно, пред чайника и празната черупка от яйцето, тя си даде сметка за глупавото положение, в което се намираше. Четиристотин лири годишно отиваха за наема на жилището ѝ и други шестстотин за наема на кантората. А сега беше дала десет хиляди за една миниатюра. Затова пък вечерята ѝ не струваше дори четири пенса. Внезапно избухна в смях и се смя дотогава, докато очите ѝ не се напълниха със сълзи. Но това бяха горчиви сълзи и ако им дадеше воля, смехът ѝ щеше да се превърне в ридание.

Катрин влезе във всекидневната. Стаята бе подредена с малко, но подбрани с вкус мебели. Тя свали обувките си, отпусна се в близкото кресло и запали цигара. Пушеше рядко, само когато беше много щастлива или много нещастна, а тази вечер се чувстваше безкрайно самотна. Напоследък работите ѝ вървяха зле. В търговията с антични предмети се наблюдаваха вечните приливи и отливи. Подобно на останалите и тя бе познала благоденствието и разцветата, но сега се намираше на най-долното стъпало и вече не се надяваше на успех. Разбира се, щеше да продължи да се бори храбро. Беше си наложила всички възможни ограничения. Тъй като не можеше да пести от наемите, тя се беше отказала от колата си и от всичко онова, което не ѝ беше абсолютно необходимо. Въпреки това положението непрекъснато се влошаваше.

Катрин твърдо реши да не мисли повече за паричните си затруднения. Щеше да има достатъчно време за това в понеделник,

когато щеше да се срещне в банката с господин Фарър. Сега тъгата ѝ се дължеше на по-дълбоки и интимни причини. Тя се чувстваше ужасно самотна! В очите на най-близките ѝ приятели и роднини, в очите на всички останали, животът ѝ беше един бляскав успех. Припомни си времето, когато започна, видя се като седемнадесетгодишна девойка, току-що завършила училище, в полупразната къща в Тълс Хилс. Тогава беше само една малка срамежлива машинописка в голямата търговска къща „Туис и Уърдръп“ в Хей Холбърн. Получи тази работа, защото баща ѝ се познаваше с единия от собствениците, също като него ревностен почитател на англиканската църква. Но въпреки тази препоръка всеки път, когато господин Туис се обърнеше към нея, или господин Уърдръп смръщваше вежди, тя се разтреперваше.

Оттогава животът ѝ коренно се промени. Сега тя ръководеше къщата „Антика“ на Кинг стрийт, Сейнт Джеймс и на Парк авеню в Ню Йорк и беше известна с добрия си вкус и голямата си опитност. Тя се ползваше с името на добра специалистка по старите стилове и по всички въпроси, свързани с декоративното изкуство и живописата. И може би бе най-известната жена в света, която се занимаваше с антикварство. Всичко това обаче пробуждаше у нея само мрачни мисли. Успеха си дължеше на силното желание и на желязната воля, с която бе надарена, както и на упоритостта си решително да пожертва всичко. За да се издигне, тя си бе наложила сурова дисциплина и тежки лишения. Тя си беше поставила за цел на всяка цена да успее, да стане нещо. Сега бе постигнала целта си, но уви, всичко ѝ се струваше глупаво и безсмислено...

Телефонът на масичката до нея иззвъня. Катрин бавно вдигна слушалката. Обаждаше се майка ѝ от кокетната малка вила, която преди пет години Катрин бе намерила в Уимбълдън.

— Най-после те открих!...

Дори по телефона старата госпожа Лоримър не пропускаше да упрекне дъщеря си, че е една изоставена жена.

— Чудя се как си си вкъщи? През целия ден се опитвах да се свържа с теб. Изглежда, че ти никога нямаш време да размениш няколко думи със старата си майка. Никога!

— Нали ти се обадох снощи? — запита Катрин сдържано.

— Да, но все пак... — отговори старата жена тъжно. — Ало, ало! Чуваш ли ме?

— Да, мамо, чувам те.

— Добре, не затваряй телефона! Имам да ти кажа куп неща. Почакай за миг. Всичко съм си записала. Къде ли са очилата ми? А, те били на носа ми! И тъй, нали ще дойдеш тук за уикенда с Нанси и годеника й?

— Да, може би...

— Добре, мила. Сега слушай! Бих искала да ми донесеш някои неща: прежда, захаросани бадеми, шоколадови пасти и един интересен нов роман. Не забравяй най-вече захаросаните бадеми, Катрин! Купи ми и паста аншоа. Обичам я с препечени филийки! Толкова е вкусна през зимните вечери с чай край камината! И друго, Катрин... Чуваш ли ме? Преждата да е сива тройка, трябва ми за новия шал, щях да забравя...

Катрин, която я слушаше търпеливо, се усмихна леко.

— Добре, мамо, заповедта ти ще бъде изпълнена.

— Заповед ли? И таз добра! — В гласа й веднага прозвучаха нотки на обида. — Упрекваш ме, че те моля да ми донесеш някои дреболии, които са ми необходими! Наистина, Катрин, начинът, по който укоряваш клетата си стара майка, преминава всякакви граници. Ако баща ти беше жив...

Обичайният намек за баща й накара Катрин бързо да се овладее.

— Не, мамо — прекъсна я тя живо, — ти не ме разбра.

Настъпи мълчание.

— Не ми се сърдиш, нали?

— Разбира се, че не, мамо.

— Добре!

Лека въздишка на облекчение премина по жицата.

— Впрочем, това е естествено. Чуваш ли ме?... Това нахално момиче от централата пак ще ни прекъсне! Лека ноц. Бог да те пази, мила! Не забравяй захаросаните бадеми...

Катрин остави слушалката на мястото й, като кимна с глава. Макар че майка й се беше поуспокоила, откакто имаше собствен дом и всичко, от което се нуждаеше, тя все още страдаше от мисълта, че е вечна жертва. Старата госпожа Лоримър обичаше да се оплаква и

често ставаше непоносима с хленченията си, като преминаваше всяка възможна граница.

Като хвърли бегъл поглед към часовника, Катрин решително прогони от ума си всички тези грижи. Тя стана, отиде в банята и завъртя крановете. Никак не ѝ се излизаше, но за нищо на света не искаше да разочарова Нанси. Бързо се съблече и влезе във ваната. Докато приятно топлата вода освежаваше тялото ѝ, тя мислеше за племенницата си и бръчките по челото ѝ постепенно изчезнаха, а на устните ѝ цъфна усмивка на нежност и умиление. Катрин обожаваше Нанси, дъщеря на по-голямата ѝ сестра Грейс, която се беше омъжила против волята на майка им за Джо Шъруд. Грейс беше изживяла с Джо петнадесет щастливи години. За нещастие обаче и двамата намериха смъртта си в една автомобилна злополука. От този печален ден Катрин се беше нагърбила със задължението да отгледа Нанси, която тогава беше безпомощно четиринадесетгодишно момиченце. Тя я обграждаше с нежни грижи. Отстъпвайки на настойчивите ѝ молби, младата жена ѝ разреши да следва школа за драматично изкуство, а преди една година беше принудена да ѝ позволи да влезе в театъра. Катрин дотолкова беше привързана към племенницата си, че се сърдеше на всеки, който си позволяваше да подметне, че я разглезва с прекалената си снизходителност. За нея Нанси беше най-милата и прекрасна девойка в света, за която нищо не беше достатъчно хубаво.

Някак трудно ѝ беше да си представи, че сега тя беше вече голяма и че се връщаше от Ривиерата, като ги уведомяваше най-спокойно, че е сгодена. А при това най-хубавото, което можеше да ѝ се случи, беше точно това: да се омъжи, да си създаде колкото е възможно по-скоро дом и да прекара най-хубавите години от живота си сред съпруг и деца. И тази вечер Катрин ѝ го желаше по-горещо от всякога.

Тя излезе от ваната и разтърка с одеколон хубавата си бяла кожа. Изпитваше известна признателност към това здраво тяло, благодарение на което понасяше така добре умората и изпитанията на последните години.

Катрин се облече по-бавно от обичайното, като избра една рокля, която беше купила при последното си пътуване до Париж. Обикновено тя не обръщаше много внимание на облеклото си. Смяташе, че няма нито време, нито особена причина, за да държи на елегантността. Понякога дори се носеше толкова небрежно, че хората се усмихваха,

тъй като виждаха в това проява на оригиналност от страна на една богата и преуспяваща жена. Тази вечер обаче Катрин искаше да бъде хубава заради Нанси.

В осем и половина тя беше напълно готова. Седнала пред малкото огледало на тоалетката си, тя разгледа отражението си и реши, че въпреки следите от умора, лицето ѝ не беше неприятно за гледане. Слаби сенки подчертаваха очите ѝ, но тенът ѝ, неосвежен от никакви пудри и червила, беше светъл и чист. Червеният цвят на устните ѝ, които ослепително белите зъби подчертаваха още повече, говореше за здравата ѝ кръв.

Навън беше престанало да вали. Измитият асфалт я подканваше да тръгне пеш. Катрин много обичаше да върви пешком по тихите улици, но заради официалните си обувки устоя на това изкушение. Тя взе такси, за да отиде до Аделфи, където Нанси живееше на последния етаж в една стара къща близо до Джон стрийт.

Докато се изкачваше по стълбата, защото в сградата нямаше асансьор, Катрин дочу шумен говор. Когато хубавата прислужница на Нанси ѝ отвори вратата и специално наетия за случая прислужник ѝ помогна да си свали палтото, двете съединени една с друга стаи вече бяха изпълнени с хора, цигарен дим и гълчава.

Едва младата жена направи няколко крачки и Нанси се спусна към нея, като я целуна сърдечно.

— О, Катрин! — възкликна тя. — Колко съм щастлива, че те виждам отново! Толкова ми липсваше!...

Катрин се усмихна.

— Но защо досега не дойде да ме видиш? Ако не се лъжа, завърнала си се още в сряда?

— С удоволствие бих дошла, мила, но не можеш да си представиш колко съм заета с репетициите, пробите, с Крис и всичко останало.

— Разбирам.

Катрин изгледа Нанси с умиление. Колко прелестна беше тя тази вечер! При все че беше едва двадесет и четири годишна, тя бе разцъфнала като красива розова пъпка.

От лицето ѝ лъхаше очарование, макар чертите му да бяха ясно изразени, с високи скули, продълговати сини очи и тънки вдигнати вежди. Косите ѝ, изрусени по последна мода, блестяха като злато.

Устните ѝ бяха аленочервени, защото не беше пестила червилото. Въпреки привидното спокойствие и безразличие от цялото ѝ нежно тяло се излъчваше заразяваща жизненост.

— Знаеш ли — каза Катрин престорено строго, — мислех си, че изкуството за теб е всичко.

Нанси весело се засмя.

— Така е, но все пак това не ще ми попречи да се омъжа за Крис.

— Виж ти — възкликна Катрин, като се огледа наоколо. — Но къде е Крис?

— Какво комично положение! Ти винаги трудно си приемала моите приятели. Обзалагам се, мила, че няма да го познаеш!

— Ако е джентълмен — рече Катрин шеговито, — мисля, че той трябва да ме познае.

В това време влезе нова група гости. Нанси побърза да ги посрещне. Катрин се отправи към бюфета и се настани в едно кресло, близо до малък поднос със сандвичи с черен хайвер. Тя беше твърде предпазлива, за да се смеси веднага с присъстващите и предпочиташе засега да остане в компания със сандвичите. Младата жена притежаваше необикновена увереност, която дължеше не толкова на факта, че често се появяваше в обществото, колкото на вродената си изключителна неподправеност. Тя обичаше компаниите, но Нанси беше права; повечето от приятелите на племенницата ѝ, които тя бе събрала тази вечер, ѝ бяха съвсем чужди.

Катрин огледа гостите и откри някои познати лица: младият артист Дейвид Олмонър, който играеше Шекспирови роли, съпругата му Нина Джордж, пианистка, фотографа Арнолд Ригби, Джон Херис, драматичен директор на Радио Лондон, после Тони Улрик, чиито комични поеми, илюстрирани от самия него, имаха голям успех, при все че Катрин ги намираще за доста блудкави. Но повечето от лицата не ѝ говореха нищо. Младата жена изпи чаша шампанско и изяде един сандвич. Бюфетът беше отличен. Без да си го признава открито, тя ядеше с наслада тези лакомства, макар че след време щеше да плаща за тях.

Непрекъснато пристигаха все нови и нови гости. Влезе Дейвид Чешъм, авторът на пиесата „Лунна нощ в Аркадия“, в която Нанси щеше да играе, след него се появи Сам Бъртрам, прочутият Бърти, който беше едно от светилата на театралния свят, дължеше го на

бляскавите си театрални постановки. Нанси посрещна и двамата с нескрита радост. Бъртрам кимна леко на Катрин. Изражението на лицето му показваше, че той изпитва силни приятелски чувства към нея, а погледът му говореше, че скоро ще се присъедини към нея, за да ѝ прави компания. Младата жена му отвърна с усмивка. Тя познаваше Бърти от няколко години, често ѝ се бе случвало да му доставя нужните декори за някоя постановка и ценеше високо открития му и весел характер.

Врявата ставаше все по-голяма. Сред общ смях Улрик рецитира една от поемите си, докато в същото време Нина Джордж импровизира на пианото съответстващия хумористичен съпровод.

Катрин започна да се отегчава, когато внезапно зад гърба ѝ се разнесе глас, който се открояваше сред всички останали със спокойствието си и американския си акцент.

— Струва ми се, че вие и аз сме единствените разумни същества тук.

Младата жена се извърна изненадано. Пъхнал небрежно ръце в джобовете си, до нея се беше изправил някакъв висок и слаб мъж с бледо лице. На нейния любопитен поглед той отговори с лукава усмивка.

Непознатият бе тъмнокос, добре сложен и вероятно беше на около тридесет и пет години. Едва забележим белег прорязваше леко широката му горна устна, като придаваше на тясното му лице изражение на упоритост и студенина. Спокойната увереност на думите му не се понрави на Катрин.

— Мен ли имате предвид? — попита тя, като повдигна леко вежди.

— Освен ако не се смятате за разумна — отговори той.

— Тогава вие ще бъдете тук единственият и последен представител на разумното и страдащо човечество.

Той избухна във весел смях, а около очите му се появиха ситни бръчици.

— Аз съм поразен, мис Лоримър. Струва ми се, че вие сте още по-духовита, отколкото твърди Нанси. А ако ѝ вярва човек, вие сте била забележителна в това отношение.

Катрин беше изненадана.

— Да не би да искате да кажете, че сте...

— Е, да! — каза той, като кимна леко с глава и се засмя сухо. — Аз съм Крис Мадн. О, не гледайте така разочаровано! Отлично знам, че не съм достоен за Нанси, но ще направя всичко, което е по силите ми, за да бъда достоен.

С несъзнателно движение Катрин пое ръката, която той ѝ протягаше, и се помъчи да се съвземе от изненадата.

— Колко съм глупава! — възкликна тя. — Съвсем не очаквах, че Нанси ще се омъжи за американец...

— И аз не го очаквах — добави той със същия спокоен глас, — и през ум не ми е минавало, че ще взема за жена англичанка.

Катрин беше принудена да признае, че урокът не беше незаслужен. Тя пламна и го изгледа крадешком. Младият мъж продължи да говори все така непринудено и безразлично.

— Да, виждате ли, в живота всичко става така, както човек не го е предвиждал. Никога не ще забравя деня, в който срещнах Нанси в Ница... Грееше ярко слънце, съвсем не приличаше на вашата вечна мъгла, мис Лоримър, и аз за миг си изгубих ума.

Крис замълча, докато възвърна предишното си спокойствие.

— Да — продължи той, — и с нас се случи точно това, което непрекъснато се случва от времето на Адам и Ева.

— Значи, истинска идилия.

Начинът, по който той говореше, беше толкова неубедителен, че Катрин вложи в отговора си известно съмнение, почти враждебност. Може би ревнуваше малко Мадн. Тя прехапа леко устни и го изгледа отново. Този път беше по-строга в преценката си, отколкото преди. Костюмът му беше далеч от елегантните дрехи на изкусните шивачи от Уест Енд. Ризата му очевидно не беше съвсем нова. У нея отново се пробуди вечната загриженост за Нанси.

— А какво правехте в Ница, господин Мадн?

— О, радвах се на отпуската си, която имах от много години насам. Бях посетил Рим, Флоренция и Венеция и изведнъж ме обзе копнеж по Франция. Не бях я виждал седемнадесет години, от войната. Доста време наистина, а колко неусетно се изниза...

— Да — съгласи се Катрин с безразличие, — времето винаги лъже. Смятате ли да останете дълго тук, господин Мадн?

— Зависи от Нанси, мис Лоримър. Желанието ми е да се оженим колкото е възможно по-скоро. Но тя е толкова заета с театъра си!

Много се притеснява заради ролята си в новата пиеса. Премиерата ѝ ще бъде след две седмици в Манчестър. Тя прекарва цялото си време в репетиции и приготовления. Докато трае това, аз ще остана при нея, после ще се помъча да я убедя да дойде с мен в Америка.

— Всичко това ми се струва малко прибързано, господин Мадн, не намирате ли? — Катрин се усмихна насила. — Всички ние обичаме Нанси, а що се отнася до мен, аз съм силно привързана към нея...

— О, зная! — прекъсна я той. — Нанси ми е говорила толкова много за вас. Вие сте положили просто възхитителни грижи за нея.

— Мислете каквото искате, но щастието на Нанси е най-важното нещо за мен. Именно поради тази причина искам да зная кой е човекът, за когото тя ще се омъжи.

Младият човек сякаш се затвори в себе си, лицето му доби сурово изражение.

— На ваше разположение съм — отговори той, като погледна встрани.

Настъпи мълчание. Катрин извърна очи, защото почувства, че го беше обидила. Тя се упрекна за нетърпеливостта си. Но как другояче би могла да постъпи? Лошо беше от страна на Нанси, че я беше държала в неведение. Катрин очакваше да види съвсем друг човек, един мъж, чиито мисли и живот би разгадала без мъка. Този чужденец, този небрежно облечен американец, който ѝ се беше представил без следа от стеснение, ѝ вдъхваше не отвращение, а особено недоверие, което заради любовта си към Нанси трябваше да си изясни.

Погълната от тези мисли, тя се чувстваше доста неудобно близо до него, когато Нанси се приближи към тях и ги погледна щастливо усмихната.

— Радвам се, че вече сте се запознали. Сега, когато знаеш най-лошото, Катрин, какво мислиш за Крис? Не е ли ужасен?

Мадн погледна Нанси и лицето му отново се оживи.

— Страхувам се, че наистина съм ѝ се сторил ужасен. Но най-глупавото е, че аз съвсем не бях подготвен да видя една толкова млада и хубава мис Лоримър, а и тя от своя страна сигурно не е очаквала да се срещне с такъв недодялан човек. Трябва да ти призная, че откакто се запознахме, непрекъснато спорим.

— Тя е страшно надменна — каза Нанси, — но когато човек я опознае по-добре, вижда, че не е толкова лоша.

Катрин се усмихна пресилено. Тя едва овладяваше нервите си.

— Наистина, мила — продължи племенницата й, — бих искала да се запознаеш по-отблизо с Крис. Не ще повярваш, но той печели много, когато го опознаеш. Сама ще се увериш, ако в събота отидем в Уимбълдън.

— Добре тогава, готова съм на всичко — отвърна Катрин с лека насмешка, което не беше присъщо за нея.

— Във всеки случай, предупредена си — заключи Нанси доверчиво. — А сега да вървим да се забавляваме.

Въпреки старанието си Катрин не можа да попадне в тон с другите. Един час по-късно тя се прибра у дома си. Младата жена изпитваше някакво чувство на несигурност и тревога.

II

Дойде и събота. По ъглите на улиците на пристъпи духаше влажен и студен вятър. От няколко дни времето беше много лошо и Нанси се бе простудила.

Тя беше на легло. Бяха ѝ забранили да става, докато не спадне температурата. Тя настоя Мадн да изпълни обещанието си и да прекара поне една вечер в Уимбълдън. Така поне нямаше да си загуби времето при болната си годеница в разходки от един стол до друг. Впрочем, той и без това нямаше никакво друго занимание в Лондон.

Катрин, която не беше много доволна от настъпилия обрат на събитията, забави, доколкото можеше, часа на тръгването. Наближаваше четири часът, когато тя се обади по телефона от кантората си на Мадн, за да му съобщи, че е свободна. Очевидно той беше очаквал позвъняването ѝ, защото няколко минути след това пристигна на Кинг стрийт. Катрин беше наела тук двата първи етажа в една висока сграда с тясна фасада. Тя беше положила много усилия, за да създаде от кантората си идеална рамка, която да съответства на работата ѝ. На вратата бе сложена малка табела: „Антика“, О. О. д-во.

През матовите стъкла се виждаха смътно очертанията на просторно помещение, облицовано с тъмно дърво, чиито орехови мебели от епохата на кралица Ана смекчаваха тежкия блясък на брокатите от XVIII век.

Кабинетът на Катрин беше на горния етаж, докъдето се отиваше по широка, художествено изработена дървена стълба. Помещението беше просторно и светло, с красива камина. По средата бе поставено голямо квадратно писалище. В единия ъгъл имаше желязна каса. На пода бе постлан скъп персийски килим, а по стените бяха окачени няколко скици в живи цветове. Една от специалностите на Катрин беше изработването на проекти за реставриране на стари къщи и замъци. В тази област тя бе завоювала завидна слава. Младата жена многократно беше извършвала вътрешни преобразования в просторните замъци на английските благородници и за тази си работа

бе получила добри пари. От друга страна, тя не беше обикновена търговка на мебели и избягваше да запълва кантората си с всевъзможни предмети. При нея можеха да се намерят малко на брой, но затова пък внимателно подбрани вещи. Катрин купуваше само след дълго обмисляне и само с ясно определена цел. Изтънченият ѝ вкус беше най-добрият ѝ капитал. А верният усет, който притежаваше и благодарение на който преценяваше ползата от всеки художествен предмет, я беше подтикнал да купи миниатюрата на Холбайн с намерението да я продаде после на прочутата галерия „Бранд“ в Ню Йорк.

Старият часовник удари четири часа, когато Крис влезе в кантората. Катрин се отправи веднага към него и му подаде ръка. След срещата им у Нанси тя дълго мисли и, подчинявайки се на вродената си почтеност, реши да превъзмогне предубеждението си по отношение на Мадн и да му даде възможност да поправи репутацията си.

— Как е Нанси? — попита Катрин.

— Не е много добре — отвърна той. — Не бива да става. Температурата ѝ още не е спаднала. При все това настоя да отида в Уимбълдън.

Катрин кимна с глава, за да покаже, че е уведомена.

— Тя ми се обади по телефона. Съжалявам, че ви накарах да ме чакате.

— Не се притеснявайте, мис Лоримър. Толкова често чакам Нанси в театъра, че вече свикнах. Пък и за мен това е едно разнообразие, да разполагам с време и да не трябва да пестя секундите. Обзалагам се, че в края на краищата ще започна да изпитвам удоволствие!

Докато Катрин слагаше ръкавиците си, той огледа наредбата на кантората с внимателен поглед, в който се четеше любопитството на познавача.

— Всичко е много хубаво. Всеки предмет поотделно страшно ми харесва, особено този прекрасен килим.

— Съгласна съм с вас — отговори Катрин и поясни: — Това е персийски килим от XVIII век. Вероятно килимарят, който е връзвал нишките, е работил десет години. Всичките цветове са добити от стари растителни бои...

— Не ще и съмнение — съгласи се младият мъж, — това е един екземпляр Кирман от Лавер, нали?

Катрин го изгледа изненадано. Човек трябваше да е много опитен, за да познае не само провинцията, но и мястото, от което произхождаше килимът. Този беше наистина от Лавер.

— Разбирате ли от антики? — попита тя с любопитство.

Мадн отговори много сериозно.

— Не, никак, или поне не така, както вие го схващате. Но проявявам интерес и се старая да се справя сам. Прочел съм доста книги, а и в Европа обходих много музеи. Има сума ти неща, които нашата американска цивилизация не познава, като персийските килими, например, и старите италиански мебели. Да, и после, надявам се, че противопоставянето не ще ви дразни, като руската салатата... — И той избухна във весел смях. — Що се отнася до приготвянето на руска салатата, аз съм специалист...

— Ами! Гледай ти! — възкликна Катрин.

Тя се чувстваше все по-объркана и озадачена от неочакваните интереси на този човек, на когото не можеше да отрече известна самобитност. През главата ѝ минаваха най-противоречиви мисли. Докато слизаше по стълбите, я обзе огорчение и в същото време изпита доволство.

Пред къщата го очакваше двуместна синя кола.

— Надявам се — обясни бързо той, — че няма да имате нищо против. Нанси ми каза, че сте се отказали от колата си и затова дойдох с тази.

— Ваша ли е?

— О, не — отговори той изненадан. — Наех я.

Катрин прехапа устни.

— Все пак има доста разкошен вид — промълви тя насмешливо.

В мига, в който изрече това, съжали за думите си, но той не реагира, сякаш не беше чул нищо.

Колата се носеше с умерена скорост. Крис караше уверено. Той прекоси парка „Сейнт Джеймс“, после продължи покрай Темза, по водите на която залязващото слънце разпръскваше лека златиста мъгла.

Мадн се беше навел малко напред, като стискаше между коленете си меката си шапка. Той наблюдаваше със сдържано внимание разкриващата се пред очите им гледка.

— За мен е много интересно — каза той най-последно. — Всичко тук е толкова различно от Кливланд. Чувствам се като омагьосан.

— Много работи ви омагьосват, мистър Мадн.

Той се поколеба, преди да отговори.

— Разбира се. Виждам, че ви изглеждам недодялан, но какво искате, от петнадесет години съм толкова зает с работа, че нямах време дори да си откъсна. След смъртта на баща ми, по време на войната, прекарах един много тежък период. После започнах да се изкачвам бавно по наклона и трябваше здраво да се вкопчвам, за да не падна. Не можете да си представите, мис Лоримър, как се чувства човек, когато работата така е хванала за гушата, че не може да се порадва дори на залез като този и който няма време дори да се запознае с девойка като Нанси.

— Да, много добре ви разбирам.

За миг в погледа на Катрин се мярна съчувствие към него, но тя бързо се овладя и добави:

— Надявам се, че няма да останете разочарован от онова, което ще видите в Уимбълдън.

— Обичам да завързвам нови познанства. И после, отнася се за роднини на Нанси и ваши близки.

Последните думи той изрече съвсем спокойно. Катрин, напротив, се усмихна стеснително.

— Тъкмо затова се чувствам длъжна да ви предупредя. Може би майка ми и аз ще ви се сторим малко ограничени. Ние принадлежим към средната класа, мистър Мадн, и сме отчайващо дребни буржоа. Разкошната обстановка в кантората ми не бива да ви заблуждава. Често пъти поради работата си аз се срещам с видни личности, но никога не забравям, че съм започнала кариерата си като дребна машинописка с петнадесет шилинга на седмица. Тогава носех обета си в книжна кесия. Повярвайте ми, не съм се променила много и сега.

— Наистина ли?

Той се обърна към нея и видя, че тя говореше съвсем сериозно.

— Вярвам ви! — заяви младият мъж бързо. — За пръв път започвате да се издигате в очите ми.

Катрин не можеше да не се засмее на този отговор, изречен с особено достойнство. Поне има чувство за хумор, помисли си тя, което никак не е малко. Въпреки това недоверието ѝ към него още не бе

изчезнало. С присъщата му прозорливост Мадн го отгатна. След кратко мълчание той спокойно продължи:

— Фактът, че не знаете нищо за мен ви смущава, нали, мис Лоримър?

По неизвестни и за самата нея причини тя цялата пламна.

— Моля ви — каза Катрин искрено, — разберете ме добре. Аз не мисля за външните условия, а за мъжа, за човека, който иска да се ожени за Нанси.

Отново настъпи мълчание. Трогнат от чувството на симпатия, което му се стори, че долови в думите ѝ, той изпита желание да ѝ говори, макар и само за някои от външните условия, за които тя беше намекнала.

Крис беше забелязал, че още от самото начало тя си бе изградила съвсем погрешна представа за материалното му състояние. Поради липсата на каквато и да е престореност у него, както и поради небрежното си облекло, той често изпадаше в такова положение, което по-скоро го забавляваше, отколкото дразнеше. Мадн мразеше превзетостта и винаги я беше мразил. Презираше модерните изисквания за изящност, големите ресторанти, разкошните хотели, с една дума, светския живот. Затова беше предприел пътуването си до Европа с един кораб за изгнаници, странстваше из континента като скромен турист, хранеше се в непретенциозни гостилнички, пътуваше в трета класа за удоволствието да се запознава с прости и естествени хорица и най-често се задоволяваше за обяд с един сандвич и чаша вино.

Може би той беше наследил благоразумието и въздържаността си от своите родители и особено от майка си, една скромна женица от Вермонт на име Сюзан Емет, която, освен че беше изключително кротка, притежаваше и непоколебимо чувство за дълг. Баща му, Сет Мадн, който произхождаше от Вирджиния, имаше благия характер на южняците от Съединените щати, но без тяхната леност и безгрижие.

Старият Мадн беше висок и слаб човек, с дълбоко хлътнали очи. Той се бе установил в Кливланд и след упорит труд беше започнал да произвежда едно специално лепило, за което беше взел патент. Работите в скромната му фабрика никога не бяха вървели особено добре, но след смъртта му през 1917 година, докато Крис се биел на фронта в Европа, всичко тръгнало още по-зле. Когато младият Мадн се

завърна и пое ръководството, той трябваше да положи неимоверни усилия, за да запази предприятието. Крис твърдо бе решил да го възобнови и развие. Той се впусна с цялата си енергия и младежки жар в работата.

Оттогава бяха изминали петнадесет години и онези, които знаеха фабриката отпреди, сега нямаше да могат да я познаят.

Крис не вдигаше шум, не обичаше да говори и празни приказки, но зад привидното му спокойствие се криеше една методична и правилно насочвана настойчивост. Той пусна на пазара ново лепило с черешово червен цвят, което изсъхваше много бързо. Успехът му беше светкавичен. Търговията му постепенно започна да се разширява. Много предпазливо той започна да откупува малките предприятия за лепило из околността, както и техните патенти и разрешения, като в същото време закриваше онези, които работеха по остарели методи; след това съсредоточи производството си в Кливланд. Капиталът му се удвои, утрои, учетвори и накрая започна да се изчислява с милиони. Крис беше по-богат, отколкото беше мечтал дори като дете. В действителност той почти не държеше на парите, с изключение само когато искаше да достави удоволствие на старата си майка, която нежно обичаше. През 1929 година той ѝ купи една удобна малка лятна къща в колониален стил в Грейсвил, щата Вермонт, понеже тя беше силно привързана към родния си край.

Като председател на „Обединените фабрики за лепило“ Мадн беше един от най-известните хора в Кливланд. Но той беше запазил простотата в държанието си и се изразяваше с къси фрази и спокойна въздържаност. Сега беше тридесет и пет годишен и беше работил цели пет години като каторжник. Тъй като бе постигнал целта, която си беше поставил, Крис бе решил, че е дошъл моментът да си почине. Поради тази причина през пролетта той беше оставил кантората си и бе заминал на разходка из Европа.

Тези неща от миналото изплуваха в главата му, докато караше колата, седнал до Катрин. Младият мъж се бореше с изкушението да ѝ разкаже всичко това, но не можеше да се реши. Все още се колебаеше, когато стигнаха „Бийчуд“, както старата мисис Лоримър беше нарекла къщата си. Наближаваше пет часа. Фасадата на добре поддържаната къща вече се губеше във вечерния здрач. Мадн прибра колата, взе

чантата си и багажа на Катрин и я последва по тясната пътека, която водеше към входната врата.

Двамата влязоха в хола, където край камината мисис Лоримър се полюшваше нервно на един люлеещ се стол.

— Ама че закъсняхте! — провикна се тя раздражено, без да помисли дори да поздрави новодошлите. — Ако се бяхте забавили още минута, чайт щеше да е невъзможен за пиене.

Тя беше дребничка и закръглена седемдесетгодишна старица, очите ѝ мигаха непрекъснато, а главата ѝ се поклащаше заканително. Беше облечена в рокля от черна коприна, тъй като още носеше траур за мъжа си, починал преди девет години. Върху косите си, между които човек напразно би търсил сив косъм, носеше малко боне от бяла дантела; тази прическа, възрастта ѝ, цялата ѝ външност и особено увисналите ѝ бузи я правеха съвсем да прилича на старата кралица Виктория. Тя съзнаваше отлично тази прилика и дълбоко в себе си се гордееше с нея.

В интерес на истината обаче в настоящия момент мисис Лоримър нямаше нищо от „царственото самообладание“ на кралица Виктория, а напротив, изглеждаше обзета от силно недоволство и раздражение. Без да я е грижа много-много за Мадн, когото беше удостоила само мимоходом с леко кимване, тя подложи дъщеря си на истинска бомбардировка от въпроси относно поръчките, с които я беше натоварила, и относно здравето на Нанси. След като Катрин задоволи най-после любопитството ѝ, тя стана и се отправи към трапезарията.

Масата беше отрупана с най-различни лакомства. Това не беше нито обяд, нито закуска, нито вечеря, а някакво странно съчетание от трите. Имаше бял и черен препечен хляб, два вида сладкиши, сирене и бисквити, подредени в сребърен поднос. В средата, под полилея, погледа привличаше пудинг със сметана, поставен до компотиера, пълна с леко запечени сливи. Пеги, малката прислужница, донесе съвсем топъл рибник и голям, красиво изработен чайник.

Старата жена наля на всички чай и поднесе рибника. На себе си тя сръчно сложи най-хубавото парче, опита го, повдигна критично глава и направи гримаса, с която даде да се разбере, че е по вкуса ѝ. Едва след това намери време да разгледа Мадн. При все че беше закъсняла, преценката ѝ беше много строга, а забележката ѝ още по-строга.

— Тъй значи, вие искате да се ожените за Нанси? Мога да ви кажа само, че тя е костелив орех!

— Нанси и аз — отвърна той спокойно — винаги ще се разбираме, мисис Лоримър.

— Може би — отговори надменно старата жена. — Но за да го постигнете, ще са ви необходими време и много труд. Бог да ви пази, млади момко, ако не успеете!

Това беше началото на цяла редица забележки, въпроси, пословици и библейски мъдрости, с които тя засипа Мадн. Възбудена от няколкото чаши силен чай, подтиквана от дълбоко вкорененото си себелюбие и високо нравствените си схващания, тази вечер мисис Лоримър беше много по-хаплива от всеки друг път.

Катрин познаваше майка си и се беше научила да понася и най-лошите промени в настроението ѝ. Докато поглъщаше с мъка отвратителния рибник, който ненавиждаше от най-ранно детство, тя наблюдаваше Крис и начина, по който той посрещаше продължителната канонада на майка ѝ. Младата жена се възхити неволно от духовитостта му и умението му да се владее. Естествено, той се преструваше, защото при тази неприятна насока, която беше взел разговорът, трябваше да се чувства като риба на сухо. При все това Крис я слушаше с интерес и се хранеше с апетит.

Когато стигнаха до сливите, Катрин откри, че волно или неволно той беше на път да спечели майка ѝ. А когато се върнаха в хола, където пламтеше хубав огън, който хвърляше топла светлина върху проснатата пред камината мечешка кожа, мебелите във викториански стил и изящните дреболии, наредени по масичките, мисис Лоримър въздъхна със задоволство.

— Седнете на този стол, мистър Мадн — каза тя. — Ще видите, че е много удобен. Това е столът на съпруга ми и аз не позволявам на всекиго да сяде на него. Можете да следите играта ни, докато Катрин и аз хвърляме пасианс.

Тази особена игра на карти — пасианс за двама, която всъщност беше в противоречие с пуританските ѝ принципи, заедно с радиото, което обожаваше, бе голямата ѝ страст. При всяко посещение в края на седмицата тя заставяше Катрин да ѝ бъде партньорка.

Крис погледна въпросително младата жена и без съмнение изтълкува правилно изражението ѝ, защото каза бързо с умолителен

глас:

— Дъщеря ви изглежда уморена. Какво ще кажете за една игра с мен?

— Господи! Катрин е винаги уморена, когато трябва да направи нещо за старата си майка.

— Но аз изгарям от желание да играя — рече Мадн, — и знайте, че не съм слаб противник.

— Наистина ли? — провикна се мисис Лоримър и се приготви за борбата. — Казвате, че не сте съвсем слаб противник? Добре. Ще видим. — Тя погледна часовника. — Разполагате с половин час. В осем ще предават „Черната перла“. Трябва да я чуем.

Те седнаха близо до огъня пред покритата със зелено сукно маса. Доволна, че се избави от досадното задължение, Катрин се настани на дивана и заследи играта с нарастващо внимание. От дълъг опит знаеше, че ако Мадн не отстъпи по всички линии, щяха да възникнат спорове и спречквания.

Мисис Лоримър започна добре.

Тя взе ръката и изтегли хубави карти.

С очила на носа и с прочутите захаросани бадеми под ръка, тя се облегна самодоволно назад в креслото. Късметът беше на нейна страна и тя водеше играта. След известно време обаче Крис, който играеше много внимателно, я поведе на свой ред.

Както Катрин беше предвидила, майка ѝ започна да играе с измама. Старата жена имаше един грозен недостатък: не можеше да понася да бъде бита! Никога! Каквото и да станеше, тя искаше да спечели на всяка цена. Нямаше значение как щеше да се чувства след това. Вместо да понесе срама на едно поражение, тя решаваше да измами ближния си, и то без никакви угризения.

Естествено, Мадн веднага го забеляза. Катрин, която беше приковала поглед в играчите, очакваше да види развръзката. Ако той се обадеше, щеше да стане голяма разправа; ако премълчеше, значи му липсваше решимост. Но Крис възприе съвсем друга тактика. Най-сериозно започна да подпомага старата жена в измамите ѝ, отначало внимателно и рядко, а после с все по-голямо упорство. Вместо лошата карта, която ѝ се падаше, той ѝ даваше хубава, и престана да използва добрите си възможности. По този начин той все повече и повече се включваше в нейните дребни хитрости. Отначало с тържествуващ вид

мисис Лоримър избухна в сподавен смях и прие подаръците, които той ѝ правеше; сетне постепенно изражението на лицето ѝ се промени. Тя хвърли няколко подозрителни погледа към Мадн и накрая, след цяла поредица щастливи удари спря, поколеба се и избухна:

— Защо ме гледате така? — запита тя раздражено.

— Възхищавам ви се, мисис Лоримър — рече Крис сериозно. — Обходил съм целия свят и никъде не съм срещал играч, който може да се сравни с вас!

— Какво казвате? — провикна се тя.

— Да, наистина, скъпа госпожо.

Думите му прозвучаха провлачено, по начина, по който говореха южняците от Съединените щати.

— Вие сте най-големият шампион на карти, който някога съм срещал!

Старата жена пое дълбоко въздух; очите ѝ сякаш щяха да изскочат от орбитите, тя се приготви да срази събеседника си. Но изведнъж прихна да се смее. Смееше се с цяло гърло и като хвърли картите, обърна купичката със захаросаните бадеми. Катрин никога не я беше виждала толкова весела.

— О! Господи! О, господи! — възкликна тя най-последно задъхано. — Колко е смешно! Шампион! Катрин, чу ли?... Това е неописуемо!

— Но, да, наистина, скъпа госпожо — повтори Мадн, — уверявам ви...

Тъй като все още не можеше да се успокои, люлеейки се на стола си, тя му направи знак с ръка да мълчи, докато по бузите ѝ се стичаха сълзи от смях.

— Спрете — промълви най-сетне старата жена, — ще станете причина да умра, млади момко. Не, това е много смешно. Шампион на карти! А аз през цялото време шмекерувах!

Може би никога в тази малка скучна стая не беше кънтял такъв смях. Най-последно старата жена възвърна спокойствието и достойнството си.

— Боже мой! — възкликна тя, като изтри сълзите си. — За малко щяхме да пропуснем предаването!

С неприсъща за възрастта ѝ пъргавина тя се спусна към радиоапарата и го пусна. Пиесата беше започнала. Чуваше се гласът на младо момиче.

Крис изгледа втренчено Катрин и видя, че и тя го гледаше. Очите на старата жена се разшириха, тя погледна първо единия, после другия. Девојката продължаваше да говори.

— Това е невъзможно! — обади се Мадн.

Не, не беше възможно. Нанси беше на легло, с температура, не ги беше предупредила за нищо. Тя беше болна, не беше в състояние да се надигне.

— Какво става? — извика старата жена уплашена и обърквана.

— Сигурно е някаква грешка — промълви Катрин обезпокоена и недоумяваща.

Но не беше грешка. Гласът, който достигаше до тях през пространството, чист и ясен, наистина бе гласът на Нанси.

III

Нанси прекара целия ден в леглото. Болеше я глава, ръцете и краката също. Младото момиче мразеше да лежи. С всеки изминал час Нанси се чувстваше все по-неспокойна и по-нервна. Причината за това не беше безпокойството ѝ във връзка с премиерата на „Лунна нощ в Аркадия“... Приготовленията за нея бяха напреднали и за тези два дни не беше предвидена никаква репетиция. При все това внезапно ѝ разболяване объркваше нейните планове и разваляше настроението ѝ. Когато нещо не вървеше според желанията ѝ, тя ставаше егоистка, което я правеше непоносима. Макар че Катрин отказваше да си го признае, тя я беше поразглезила, за което бе виновна голямата ѝ обич към нея. За да извини племенницата си, тя си казваше, че Нанси е още дете. А девойката от своя страна приемаше това като нещо, което е в реда на нещата.

Днес например Катрин не би позволила да се упрекне младото момиче в непослушание. Нанси беше вземала редовно лекарството си на всеки четири часа. Сутринта тя беше седнала в леглото си, за да напише две-три писма, които чакаха отдавна. След като изпълни това си задължение, тя прекара няколко часа в мечти за Крис. После взе една книга и се помъчи да чете.

Човек би предположил, че една толкова своенравна болна ще поиска да се развлече с някой полицейски роман или любовна история. Но книгата, която Нанси бе взела, беше от съвсем друг род. Това беше една студия върху пиесите на Шекспир. Нейната библиотека, която съдържаше доста книги, се състоеше изключително от театрални студии и преди всичко от творбите на класиците: Марлоу, Конгрив, Ибсен, Молиер, Шеридан, Шоу, всички бяха представени. Не липсваха и биографии на прочути артисти. Тази библиотека беше доста изненадваща за една млада и на пръв поглед лекомислена артистка.

Не по-малко изненадваща беше и наредбата на стаята на Нанси. Липсваха каквито и да било дреболии и странни масички,

възглавнички или украшения, които човек би очаквал да види у нея. Спалнята беше семпла, почти гола, а редът, който цареше в нея, я правеше да прилича на манастирска килия. На тоалетната масичка имаше само две снимки: на Крис и на Катрин. На чисто белите стени беше окачена само една картина: голяма и хубава скица на Елеонора Дузе. Този портрет на една от най-великите артистки на всички времена разбулваше загадката на тази стая и още по-голямата загадка за личността на Нанси.

Тя беше луда по театъра. Тази любов не се основаваше на онзи необмислен порив, който подтиква обикновено жените към сцената, а на една постоянна и дълбока нужда да изяви себе си чрез изграждането на красиви образи, бликащи от чувства и живот. Трудно можеше да се отгатне откъде идваше тази нужда. Може би тя се беше спотайвала още у баща ѝ, който се отличаваше с излиятелната си природа. Във всеки случай у нея тя се беше проявила още от най-ранното ѝ детство. За съжаление тя не ѝ беше дала възможност да се развие свободно. Само някои от най-близките ѝ приятелки бяха успели да се убедят в искреността на честолюбивите ѝ стремежи и любовта ѝ към сцената, но те не вярваха, че тя ще успее някога да се наложи. А най-скъпите на сърцето ѝ хора, Катрин и сега Крис, по-скоро бяха склонни да се усмихват на нейното въодушевление. Те не можеха или не искаха да приемат, че увлечението ѝ по театъра е сериозно. До известна степен самата Нанси беше виновна за това. Наистина, тя беше още много млада и не се бе отърсила от нерешителността, която е присъща на младите. Резките промени в настроението ѝ, които говореха за буен нрав и волна фантазия, даваха основание на човек да се усъмни, че може да промени желанията си. Тя често проявяваше разсеяност и небрежност, които смяташе за много забавни. В заключение, младото момиче притежаваше един доста сложен характер. Веднъж въодушевена, друг път потисната, тя се луташе непрекъснато от една крайност към друга; трудно можеше да се предвиди пътят, който щеше да поеме в деня, когато най-сетне характерът ѝ щеше да улегне.

Ако чуеше това описание на характера ѝ, Нанси щеше страшно да се възмути. Всъщност тя беше сериозна и чувствителна, но никога никога не ѝ беше посочвал слабостите. Днес по-малко от всякога беше склонна да се подложи на изпитание. Младото момиче се беше зачело в своя любим Шекспир и въпреки че я болеше глава, се беше

задълбочила в изучаване на „Крал Лир“. Отначало се виждаше в ролята на Гонерила, после на Регана и накрая в ролята на Корделия.

Когато прочете пиесата, Нанси уморено остави книгата. Не се чувстваше добре. Времето минаваше, вечерта настъпи незабелязано. Прислужницата се приготви да си върви, но обеща да мине към девет, за да види дали всичко е наред. Нанси отново се отдаде на мечти. Образът на Крис се явяваше най-често в мислите ѝ. Тя сравняваше сивите часове, които беше изживяла досега, с щастливото бъдеще, което я очакваше.

Внезапно телефонът иззвъня и прекъсна мечтите ѝ. Тя вдигна слушалката и позна гласа на Джон Харис, преди той да си каже името. В тона му долови облекчение, че я намира.

— Ти ли си, Нанси? — попита той. — Страшно се радвам, че те открих. Да, в студиото съм и съм много притеснен. Нали знаеш, че тази вечер даваме „Черната перла“? Ще бъде предавана и по радиото в осем. Но за нещастие, чуваш ли ме, Нанси, Силвия Бърк се разболя. Даваш ли си сметка какво значи това? Главната героиня е болна и не може да участва! А предаването започва след четири часа! Нанси, трябва да ми помогнеш, трябва да изпълниш ролята. Бъди мила и ела веднага! Можем да прегледаме набързо текста заедно.

— Но, Джон — възрази тя, — наистина не знам дали ще мога да дойда.

— Ти не си с всичкия си! Не разбираш ли какво означава това за теб? Да заместиш Силвия Бърк! Няколко милиона радиослушатели ще могат да те чуят!

Нанси прокара ръка по пламналите слепоочия. Тя не знаеше какво да направи. Харис беше напълно прав. Силвия Бърк в момента бе най-известната артистка. Удаваше ѝ се изключителен случай да привлече вниманието, да се представи пред безбройните радиослушатели, които тази вечер с трепет щяха да следят „Черната перла“.

— Какво ѝ е на Силвия? — попита тя.

— Силна простуда — каза Харис. — Има висока температура, тридесет и осем градуса. Абсолютно ѝ е забранено да става от леглото. При всеки друг случай Нанси би се изсмяла.

— Не, не е това — отговори тя и като взе термометъра от нощното шкафче, добави: — Почакай малко.

Тя пъхна термометъра в устата си. Изминаха шестдесет секунди в дразнещо очакване. Живакът показваше тридесет и девет градуса. Сърцето ѝ се сви. Не би трябвало да приема предложението; всякакво излизане би било чиста лудост.

— Е, какво има? — запита Харис малко ядосано. — Какво ти е, Нанси? Винаги съм мислел, че си разбрано момиче. Защо не ми отговориш категорично? Ще дойдеш ли, или няма да дойдеш?

Тя тъкмо понечи да каже „не“, когато погледът ѝ попадна на портрета на Дузе. Великата артистка, която за нея беше пример за подражание, беше предпочела да играе, въпреки невралгията си, която я довеждаше до лудост, отколкото да разочарова публиката с отсъствието си. Нанси почувства как гърлото ѝ се сви.

— Разбира се, че ще дойда, Джон!

Стори ѝ се, че друг човек каза тези думи.

— Не се чувствам много добре, но след половин час ще бъда при теб.

Тя прекъсна радостните му излияния, като остави слушалката на мястото ѝ. Това, което вършеше, беше истинска лудост. Не биваше да излиза тази вечер, това можеше да ѝ коства живота. Катрин щеше страшно да ѝ се разсърди, а Крис... Нали му каза, че се чувства много зле, за да го придружи до Уимбълдън? Обзе я страх, но тя се овладя. Крис я обичаше; той нямаше да ѝ се разсърди и щеше да я разбере.

Нанси събра всичките си сили и стана. Цялата трепереше, трябваше да положи голямо усилие, за да се облече. Избра най-дебелите си дрехи, облече коженото си палто и уви врата си с топъл вълнен шал.

След това изпи една лъжица от лекарството и повика по телефона такси. Огледа се за последен път в огледалото, поклати глава, направи гримаса и изгаси лампата.

IV

Ако спазваше традициите на писателите, авторът би трябвало да вмъкне тук една сензационна сцена, която да направи изключително впечатление.

За ужас на милионите радиослушатели Нанси би трябвало да изгуби съзнание пред микрофона и да бъде занесена у дома, където след няколко дни да почине от двойна пневмония.

Но въпреки малкото време, с което разполагаше, за да разучи ролята си, и въпреки главоболието си, Нанси се справи блестящо със задачата си. Когато се прибра вкъщи, в главата ѝ упорито се въртеше мисълта за „Бийчуд“, очакваше да я засипят с упреци. Мадн вече беше на път към нея.

На другата сутрин животът продължи отново обичайния си ход. Нанси не само че не стана жертва на трагичната съдба, която споменахме по-горе, но дори се чувстваше по-добре. Температурата ѝ беше спаднала и в понеделник тя беше в състояние да продължи репетициите на „Лунна нощ в Аркадия“.

Междувременно Катрин също се върна към работата си. Седнала пред бюрото си, подпряла глава с ръце, тя съзерцаваше съсредоточено миниатюрата на Холбайн, поставена в специална кутия, покрита със зелено кадифе. Мистър Съгдън, един от директорите на галерия „Върнън“, беше държал да ѝ я поднесе лично. Погледът на Катрин, едновременно проучващ и сериозен, дълго не можеше да се откъсне от малкия портрет.

Той беше художествено изящен, истински шедьовър, от който се излъчваше едва доловима печал. Люси дьо Керси стоеше права до една маса, върху която беше постлана покривка от червен брокат. На преградката, в долната част на масичката, бяха поставени мандолина и няколко книги. Девојката беше облечена в кафява рокля, украсена с хермелин; в ръката си, отпусната небрежно върху броката, държеше букет от бели карамфили. Тя беше много красива, с бледо, нежно и замислено лице, което покоряваше със странния си, почти загадъчен

чар. В очите ѝ, тъмнокафяви и пронизателни, се четеше разбиране. Катрин имаше чувството, че тя я гледаше съсредоточено с настойчивостта на жив човек. В погледа ѝ имаше нещо толкова близко и приятелско, толкова красноречиво, че на Катрин ѝ се стори, че чете в него една изповед, от векове предназначена специално за нея, която я увличаше в далечното минало. Съвсем неочаквано за самата нея тя с изненада откри, че отговаря на погледа на Люси дьо Керси, сякаш се беше поддала на влиянието на тази жена, така загадъчно красива в своята замечтаност.

Историята на тази дама с карамфилите, неразделно свързана с миниатюрата и подкрепена с исторически факти, беше добре известна на Катрин. Младата францужойка беше дошла в двора на Хенрих VIII с баща си, граф Дьо Керси, отчасти, за да бъде представена в двора, но най-вече, за да бъде рисувана от Холбайн. След многобройни и сериозни парични затруднения художникът, напуснал отскоро Швейцария, се бил установил в Лондон. В Париж Люси била оставила годеника си, Пиер дьо Ноай, към когото изпитвала не някакво повърхностно чувство, а пламенна, искрена и чиста любов. Портретът бил нарисуван.

Днес той се намира в Кралската галерия в Хага. Люси помолила големия майстор да направи едно миниатюрно копие за годеника ѝ. Холбайн се съгласил и миниатюрата станала по-съвършена от портрета. През пролетта, същата година, Люси се завърнала с баща си в Париж. Но още с пристигането си научила, че два дни преди това Ноай бил убит на дуел. Тя запазила миниатюрата като печално свидетелство за невъзвратимата загуба. Не се омъжила никога. С разбито сърце приела тъжната си съдба. Посвещавайки се на благотворителна дейност, тя умряла в един манастир на тридесет и седем години.

Леко почукване на вратата върна Катрин към действителността. Тя остана неподвижна още миг, после извика с треперлив глас:

— Влезте.

Беше помощникът ѝ Уолтърс. Той застана до бюрото с дълъг пакет в ръка и погледна замислено миниатюрата през рамото на Катрин.

— Много е хубава, мис Лоримър — промълви той тихо и почтително, — наистина е много хубава!

Уолтърс винаги се държеше изключително тържествено и учтиво. Той беше възрастен мъж с грижливо поддържана приятна външност и мило бащинско изражение. Приличаше на свещеник с високата си колосана яка и черните си дрехи. Походката му също беше някак почтителна, смирена; когато стъпваше, кракът му сякаш галеше килима.

Той беше чиновник при Катрин от дълги години и тя знаеше наизуст всичките му малки слабости; най-големите измежду тях бяха пристрастеността му към силния чай и предаността към готическото изкуство. А любовта му към антикварството, едно чувство, което го поставяше във вечен конфликт с търговците, чиято грубост го отчайваше, беше наистина трогателна.

— Истински малък шедьовър — продължи Уолтърс възторжено. — Забележително е, че всички тези подробности не пречат с нищо на общото впечатление.

— Действително е нещо изключително — каза Катрин сухо, сякаш трябваше да направи усилие, за да говори.

— И толкова характерна за бедния Холбайн. Може би намирате, че е смешно да го наричам „беден“. Но аз мисля винаги със съчувствие за чумата, тази ужасна болест, от която е умрял. Бил е едва четиридесет и шест годишен. Преживял е тежки дни на мизерия в Базел. Но какво ли щастие е изпитвал, когато е рисувал тази миниатюра! Каква красива жена! Знаете ли, мис Лоримър — простете забележката ми — че тя прилича на вас?

— Глупости!

— Разбира се, тя прилича на вас, ако смея да ви противореча, мис Лоримър. Приликата е поразяваща. Тези очи са също като вашите. — Той млъкна за малко. — Предполагам, че знаете историята ѝ.

— Естествено — отвърна Катрин хладно. — Всеки търговец на антики я знае, излишно е да си я припомним. Клетата!

Старият човек остана изненадан от отговора ѝ.

— Добре, добре, мис Лоримър. Мислех си само, че тази история може да ви интересува.

Катрин се извърна към него и пресилено се усмихна.

— Това, което ме интересува най-вече, е продажбата на миниатюрата. Ние имаме нужда от пари, мистър Уолтърс, и вие го знаете. Докъде сме стигнали в преговорите с лейди Ансън?

Уолтърс се поколеба.

— Лейди Ансън се обади по телефона тази сутрин. — Гласът му стана особено загрижен. — Решила е да не предприема промените, които възнамеряваше да направи.

— Какво! — извика Катрин неприятно изненадана. — Та едва в петък тя извести, че вече трябва да започнем!

— Зная, мис Лоримър — промълви Уолтърс, като сведе глава. — Но тя е променила решението си. Смята, че времената са много тежки.

— Тежки! — повтори Катрин с горчивина. Тя овладя нервите си. Понякога ѝ се случваше да се поддаде на чувствата си, но какъв смисъл имаше това...

— Много съжалявам — започна Уолтърс. — Направих всичко, за да я убедя.

— Зная, зная. Разбира се, вината не е ваша. Не ви упреквам. И лейди Ансън е напълно права. Времената са наистина трудни. За всички, и за нас — добави тя с въздишка.

Очите ѝ се приковаха отново върху миниатюрата.

— Трябва да продадем този Холбайн при възможно най-добри условия, и то бързо!

— Мислите за Бранд от Ню Йорк, нали?

— Да, за него. Той ще я иска за своята колекция, сигурна съм. Ако не беше заминал за Аржентина, сигурно нямаше да изпусне тази разпродажба. Без съмнение той щеше да вдигне до двадесет хиляди лири, мистър Уолтърс. Тази е цената, която ще му поискам.

— Съгласен съм, мис Лоримър. — Той заговори шепнешком. — Вие имахте възможност да сключите отлична сделка с него последния път. Той притежава свършен вкус и огромно състояние.

— Огромно състояние... Бог знае! — възрази Катрин мрачно.

— Вие ли ще заминете за Съединените щати, мис Лоримър?

— Да. Осведомете са за параходите, които тръгват в началото на следващия месец. Мисля, че „Пиндарик“ тръгва към седми; той е хубав параход и, най-важното, ще имам възможност да пътувам в самостоятелна кабина за неголяма сума.

Уолтърс беше вперил очи в пода.

— Толкова зле ли са работите, мис Лоримър? Мислех си... Естествено, аз съм в течение... Но не дотолкова...

Той млъкна, а сетне продължи, като повиши гласа си с едно почти драматично кресчендо:

— Ако мога да направя нещо, мис Лоримър, да ви подпомогна по някакъв начин...

Лицето на Катрин светна. Тя се усмихна мило и сърдечно.

— Само това остава, Уолтърс! Старият и верен служител да пожертва спестяванията си, които е събирал през целия си живот, за да спаси господарката си от разорение! Не, не, не сме толкова зле! Винаги сме се измъквали от затрудненията, ще се измъкнем и този път. А сега не стойте пред мен с такова изражение, сякаш съдия-изпълнител чака зад вратата. Хайде, на работа!

— Да, разбира се, мис Лоримър — промълви той, като се отправя към вратата.

На прага старият човек се сети за пакета, който държеше в ръка.

— О!... Щях да забравя. Мис Лоримър, донесоха го преди малко за вас.

Той се върна, остави пакета на бюрото и излезе, като затвори безшумно вратата.

Когато остана сама — защото младата жена нямаше да покаже никога пред Уолтърс колко е сериозно положението ѝ — Катрин доби отново загриженото си изражение. С уморени движения тя започна да разтваря внимателно пакета, тъй като не можеше никога да скъса грубо каквато и да било обвивка. Най-после хартията се разтвори. Очите ѝ се разшириха от радостно възхищение: кутията, която се показва, беше пълна с прекрасни карамфили. Преди да погледне картичката, която ги придружаваше, тя знаеше, че цветята са от Мадн, защото си припомни, че на път за „Бийчуд“ бе споменала, че карамфилите са любимите ѝ цветя. Катрин взе картичката и прочете: „Крис Мадн, Кливланд, Охайо“. На обратната страна бяха написани само няколко думи: „В знак на признателност за прекъснатия уикенд в «Бийчуд» и... за Нанси“.

Младата жена се усмихна при мисълта, че по този начин той си присвояваше правото на собственост над племенницата ѝ. Но каква радост ѝ доставяха тези прекрасни цветя! Вече не си спомняше откога не беше получавала такъв подарък. Колко мило беше от негова страна да си спомни бегло изказаното от нея предпочитание! След като постави букета в една старинна ваза от Уорстър, чиито тъмнокафяви и

позлатени тонове подхождаха чудесно на цвета на карамфилите, Катрин развеселена си каза: „Въпреки всичко не бива да му позволявам да си въобразява, че по този начин с мен може да постига онова, което е намислил“.

Силно, но приятно ухание изпълни веднага стаята. Младата жена постави вазата върху бюрото. Изведнъж се успокои, заключи миниатюрата в касата и се върна отново към работата си, в която нямаше нищо приятно. Взе молив и бележник и започна да записва пасива.

За да заплати миниатюрата, трябваше да вземе заем от шест хиляди лири, тъй като разполагаше само с четири хиляди. За щастие банките ѝ отпуснаха лесно кредит. Фарър от банка „Сейнт Джеймс“ ѝ даде исканата сума заради доброто име на нейната търговска къща. Но всъщност Катрин получи тези пари не толкова на актива, който притежаваше, колкото на личното си обаяние.

Досега всичко беше в ред, но задълженията, които щяха да я притиснат в края на годината, бяха толкова смазващи, че тя не смееше дори да мисли за тях: разходи и данъци; огромни данъци, горчиви спомени от благодатните години, които възлизаха на две хиляди лири. Неплатените сметки за материали и за работната ръка представляваха още осемстотин лири. Без да влиза в подробности, тя беше пресметнала всичко. Вноските, които би трябвало да направи през януари, възлизаха на около пет хиляди. Този необходим и заплашителен дълг я беше подтикнал да се хвърли в отчаяното приключение, каквото беше покупката на миниатюрата. Младата жена знаеше, че на всяка цена трябва да успее в тази сделка с Бранд. Едва тогава тя би могла да посрещне задълженията си, да покрие дефицита си в банката и благодарение на печалбата, която щеше да ѝ остане, да дочака по-добри времена. Но за да постигне всичко това, трябваше да препродаде миниатюрата.

Едва след като взе окончателно това решение, тя можеше да гледа по-спокойно дългата колона от цифри. Сетне Катрин се залови да пише на Бръже, нейния представител в Ню Йорк, за да го предизвести за пристигането си и за да го помоли веднага да се свърже с Бранд. Това писмо беше много важно и макар че в момента мис Милс, машинописката, беше свободна, Катрин го написа собственоръчно с ясни си едър почерк.

Младата жена вече привършваше, когато се почука на вратата. Беше мис Милс. Върху слабото ѝ лице се бе изписала плаха, смутена усмивка, по която Катрин веднага отгатна кой беше посетителят, за когото щяха да я уведомят.

— Мистър Ъптън е тук — промълви мис Милс. — Твърди, че имал уговорена среща с вас, мис Лоримър...

— Предполагам, че става дума за обяда?

— Струва ми се, че е така, мис Лоримър.

Катрин изгледа пламналата мис Милс със съчувствие и любопитство. Нямаше съмнение, че Чарли Ъптън беше чаровен мъж, но че той правеше толкова силно впечатление на мис Милс, та при всяко негово посещение тя изпаднаше в такова трепетно състояние, беше наистина неразбираемо за Катрин. „Значи — помисли си тя изненадана, — има един мъж, който да представлява нещо в затворения и празен живот на нашата клетка мис Милс!“

— Чудесно — отвърна тя. — Поканете го да се качи.

Само миг след това Чарли Ъптън влезе в кабинета ѝ.

— Знаеш ли, Чарли — заяви му Катрин, още преди той да е отворил уста, — някой ден ще изпратя мис Милс да обядва с теб. Тя може да получи сърдечен припадък от радост, но мисля, че дори и тогава обяда не ще ѝ се види скъпо платен.

Чарли Ъптън се засмя от учтивост, което отговаряше напълно на gardенията, която носеше на петлицата.

— Гледай ти! — възкликна той. — Значи тя не е стара!

— Грохнала е от прекомерното усърдие, което влага в работата си, от посещенията в глупавия си женски клуб, злоупотребата с мляко и сладкиши, от старанието си да не пропусне някой час от нощната си почивка. Ако всяка седмица не вземаше определена част от киното си, от Кларк Гейбъл и от теб, Чарли, тя щеше да увехне още по-бързо. Мис Милс е класическият образ на бедната чиновничка и на жената, която печели хляба си. Повярвай в онова, което ти казвам, Чарли, защото аз разбирам тези неща.

Чарли продължи да се смее.

— Струва ми се, че днес искаш да се скараш с мен. Обикновено си толкова заета, че не мога да те накарам да ме изслушаш.

Катрин го изгледа сериозно. Той беше още млад човек, малко лекомислен, но великодушен, не много умен, но иначе приятен и мил.

Най-хубавото му качество беше, че никога не се стараеше да създава лъжлива представа за себе си и че не се опитваше да прави впечатление. Чарли беше четиридесет и пет годишен, ала изглеждаше по-млад. През целия си живот не се беше залавял с никаква работа. Баща му беше едноличен собственик на „Сънди Сърчлайт“, един необикновен седмичен вестник, който помещаваше криминални истории и съобщения за разводи и който имаше пет милиона и половина тираж.

След смъртта на стария Ъптън Чарли наследи едно твърде значително състояние, което не би могъл сам да пропилее, въпреки че беше голям прахосник. Той имаше своето място в управата на вестника, но човек много рядко можеше да го види в редакцията; в замяна на това беше пръв на годишния банкет и на бала, който следваше. Впрочем, както вече казахме, Чарли не се занимаваше с никаква постоянна и определена работа. При все това той се справяше чудесно с ролята си на безделник. Беше член на пет-шест клуба, имаше безброй приятели, можеше да оцени една добра вечеря и хубав анекдот, занимаваше се с няколко вида спорт, които поддържаха тялото му в добра форма, прекарваше часове наред с шивача и обуцаря си, всеки следобед отиваше на турска баня, заемаше пари на всеки, който му поискаше, но не се оставяше никога да го излъжат. Накратко, не можеше да му се открие и най-малък недостатък.

Преди осем години на един благотворителен бал Чарли Ъптън се бе запознал с Катрин Лоримър и, както сам признаваше, беше изгубил напълно ума си по нея. Само седмица по-късно той ѝ предложи да се омъжи за него и оттогава периодично я поставяше в мъчителното положение да му отказва всеки път ръката си. Междувременно Чарли се утешаваше с красивите балерини от операта, но това бяха само несериозни приключения, които той дори не се стараеше да скрива, което говореше в негова полза. Тези приключения спомагаха любовта му към Катрин да разцъфтява като някакво рядко цвете в една иначе бедна градина. В привързаността му към нея имаше толкова вярност, а надеждата му да постигне един ден мечтите си говореше за такова трогателно упорство, че Катрин би се упрекнала жестоко, ако по някакъв начин го оскърбеше, макар и неволно.

Въпреки всичко младата жена беше принудена да признае, че не обича Чарли. Когато се впускаше в избраната от нея кариера, тя се

отказа от всякаква мисъл за женитба. Все пак дълбоко в подсъзнанието ѝ дремеше мисълта, че непоколебимото постоянство на Чарли, съчетано с едно също така непоклатимо състояние, би могло да я подтикне в момент на слабост да се хвърли в обятията му, за да потърси убежище срещу умората, грижите и мъките, които похабяваха живота ѝ. Мисълта, че тя, Катрин Лоримър, „която се беше издигнала сама“, за да се избави от лишенията и отчаянието си, един ден би могла да се окаже в невъзможното положение да принадлежи на мъж, който по образование стоеше по-долу от нея, ѝ се струваше кошмарна. Катрин не можеше да се освободи напълно от тревогата, която пораждаше у нея този кошмар, особено когато Чарли седеше до нея и взимаше ръката ѝ в своята. Тогава младата жена го гледаше със смръщени вежди, сякаш за да го накара да се отдръпне. Точно така го гледаше и сега.

— Още не си ми обяснил защо ме безпокоиш в кантората в този необичаен час? — запита Катрин.

— Но това е най-подходящият час. Дошъл съм да те взема за обяд.

— Много съм заета — отказа му тя.

— Ти винаги си заета, Катрин, но трябва да дойдеш.

— Не, няма да дойда.

— Напротив, ще дойдеш. Запазил съм маса в „Амбасад“.

— Слушай, Чарли, предупредих те, че имам работа. Как искаш да печеля почтено прехраната си, когато ми пречиш така?

Той започна да се смее.

— Нямаш нужда да печелиш насъщния си. Ти си най-благоденстващата жена в Уест Енд... Всички вестници пишат за теб по повод миниатюрата на Холбайн.

— Да не би да ми съобщиш, че и „Сънди Сърчлайт“ споменава за мен?

— Не още, но и това ще стане. А сега да се върнем на въпроса. Ти знаеш, че вече съм поръчал обяда.

— Какво си поръчал?

— Въпреки всичко вече започвам да опознавам вкусовете ти: есетра с любимия ти сос, салатата „Флорида“, суфле със сирене.

Как би могла да устои на тези лакомства? Независимо от упорството ѝ, лицето ѝ се проясни.

— Прекрасно — заяви тя, като стана живо, — ще дойда! Но знай, че след час трябва да се върна и да съм седнала зад бюрото си! Ясно ли е? Точно в два часа. И да знаеш, че идвам не заради теб, а заради есетрата!

Чарли отново се засмя и загърна раменете ѝ с късата ѝ кожена наметка.

— Достатъчно ми е, че ще дойдеш!

А докато слизаха по стълбите, добави:

— Между другото, когато стигнем до десерта, ще ти задам един въпрос. Крайно време е да ти направя пак предложение.

V

В събота, в последния ден от ноември, Нанси замина заедно с цялата трупа за Манчестър, за да участва в „Лунна нощ в Аркадия“. Както беше уговорено, Крис я придружи. Премиерата щеше да се състои в понеделник в театър „Роял“, а всяка пиеса, поставена от Чешъм, винаги беше едно голямо събитие. При заминаването на гарата „Сейнт Пакрас“ се беше насъбрала голяма тълпа. Нанси беше в чудесно настроение. С букети цветя в ръце, тя беше снимана в средата на групата от репортерите, които след това ѝ направиха честта да я фотографират сама с Чешъм. Катрин, която знаеше слабостта на Нанси към славата, беше уредила всичко с агенциите.

Младата жена трябваше да признае, че Мадн се държеше отлично. Както обикновено той стоеше постоянно близо до Нанси, но без да бъде досаден. Обграждаше я с нежно, ненатрапчиво внимание. Преди потеглянето на влака Катрин успя да размени с него само няколко обикновени фрази и да му повтори отново да се грижи за племенницата ѝ. Когато се прибра вкъщи, почувства, че вече е по-добре разположена към него.

Във вторник сутринта младата жена с любопитство разгърна вестниците. Както можеше и да се очаква, лондонските вестници не пишеха много и се ограничаваха с похвали за самата пиеса. Но печатът в Манчестър даваше подробни сведения. Общо взето, тълкованията бяха доста ласкави. Катрин попадна на един откъс, в който се хвалеше играта на Нанси, и изпита истинска гордост. Досега тя беше присъствала на всички представления, в които участваше племенницата ѝ, и не се съмняваше в нейната дарба. Нанси беше много талантива и особено добре изпълняваше ролите на модерни млади момичета. Тя ги играеше с младежки, непресторен жар, със своеобразна правдивост и хумор. Но макар че се гордееше с Нанси и се радваше на успехите ѝ като артистка, Катрин не можеше да не се отнася към нея с известна въздържаност. Тя приемаше резервирано възторжените ѝ изблици, когато племенницата ѝ говореше за

професията си и театралното си призвание. Драмата, мислеше си Катрин, е една необятна и мъчно разбираема област, а Нанси със своето очарование, лекомисленост и жажда за щастие изглежда, че живееше в съвсем друг свят. Това обстоятелство обаче не ѝ пречеше да се радва на успеха на младото момиче. Тя от сърце желаше пиесата да се ползва със зрителския интерес в Лондон поне за известно време; дотогава, казваше си Катрин, щеше да се изясни съдбата на авантюрата с Крис.

Следващите два дни младата жена беше погълната изцяло от приготовленията за заминаването си. Умът ѝ беше зает с по-сериозни работи от тази пиеса. Но тя отново завладя вниманието ѝ в петък, и то по съвсем неочакван начин. Следобед телефонът позвъни, обаждаше се Мадн.

— В Манчестър ли сте още? — попита Катрин.

— Не — отговори той, — намирам се в хотела. Върнах се вчера в Лондон по бърза работа. Много съжалявам, но се налагаше.

— Как върви пиесата?

— О, добре, дори много добре — отвърна той малко припряно. — Нанси има несъмнен успех. Ще ви разкажа лично. Ще се съгласите ли, мис Лоримър, да обядвате с мен?

Катрин се замисли. Беше свободна, но не искаше да се чувства задължена на Мадн.

— Не — рече тя, — вие ще ми бъдете гост.

— Както желаете. Елате да ме вземете. Може би ще ме заведете в някое тихо местенце, например в някоя от гостилниците на Флийт стрийт, за които толкова съм слушал да се говори?

Час по-късно двамата седяха един срещу друг в „Чеширското сирене“. Около тях цареше голямо оживление. Крис трябваше да ѝ разкаже за прекараните в Манчестър дни. Премиерата минала добре, салонът бил пълен и Нанси била забележителна. Въпреки че той разказваше разпалено, Катрин, която го слушаше без да го прекъсва и без да откъсва очи от мургащото му изразително лице, откри в думите му съдържаност. Нещо в изражението му не се покриваше с думите, които изричаше.

— Някои сцени ще бъдат съкратени — продължи той — и краят на второ действие ще бъде поизменен. Това ще се отрази по-добре на представленията, които ще се играят тук.

— Струва ми се, че вие не харесвате много тази пиеса? — подметна Катрин.

— Да — призна той откровенно. — Или поне не я намирам достатъчно добра за Нанси.

Въпреки че Катрин не показва с нищо задоволството си, този беше отговорът, който искаше да чуе. Непринудеността и откровеността на Мадн я трогнаха и прогониха и последните ѝ предубеждения. От този миг тя почувства, че той ѝ е симпатичен и че отсега нататък щеше да го приема безрезервно.

— Вие обичате много Нанси, нали? — запита го тя.

— Да, мис Лоримър, и днес бих искал да поговоря с вас за това.

Настъпи мълчание. Катрин несъзнателно ронеше хляба си. После тя започна първа:

— Навярно сте си мислили, че аз съм много досадна. Може би дори подозрителна. Но аз обичам Нанси... безкрайно я обичам. Тя е всичко за мен.

Младата жена вдигна живо очи към него, сякаш за да се извини, и лека руменина обагри страните ѝ.

— Съжалявам, може би ще ви се сторя сантиментална и старомодна, но аз само се опитвам да ви обясня поведението си. Горещо желая Нанси да е щастлива и отлично зная, че въпреки всичкия модерен цинизъм, единственият път към щастието за нея е да намери мъжа, който ѝ подхожда, който ще я обича истински, който ще я изтръгне от това глупаво съществуване в театъра и който ще ѝ създаде едно истинско семейно огнище... Господи, да! — прекъсна тя потока си от думи. — Това е вечната песен... Все едно дали е излязла от мода, или не, точно това желая за Нанси!

— Повярвайте ми — отговори той съвсем сериозно, — точно това исках да кажа и аз. Много се радвам, че по този въпрос вие мислите също като мен. Нанси е една чудесна млада артистка, но уви, неприятно ми е да гледам как пропилява таланта си в разни глупави пиеси. За мен това е изгубено време. Тя иска да играе Шекспир! Мечтата на всички млади артистки, нали? Но ако се ожения за нея, бих искал, дори аз да не съм Ромео, тя да играе Жулиета в дома ни...

Тези думи, които отговаряха напълно на чувствата, които изпитваше, накараха Катрин да се засмее.

— Тогава ние чудесно се разбираме. Ще бъдем приятели, нали? А вие ще бъдете за Нанси мъжът, който ѝ трябва!

— Това, което казвате, мис Лоримър, ми доставя голяма радост. А щом като ще бъдем приятели, бих искал, ако ми разрешите, да ви наричам Катрин.

— Съгласна съм, Крис. Но при едно условие: да не ме смяташ вече за страшен дракон!

— Ако си дракон — отвърна той весело, — в такъв случай ти си най-очарователният от всички дракони, които съм срещал някога.

Двамата избухнаха във весел смях и напрежението, което досега сковаваше отношенията им, изчезна в миг. Настъпи кратко мълчание. Мадн, който явно смяташе, че обяснението на този деликатен въпрос е продължило достатъчно дълго, не се опита да го проточи.

Той огледа с любопитство залата, чиито дъбови колони и таванът носеха следи от далечното минало.

— Винаги съм изпитвал желание поне веднъж да дойда тук — каза Крис. — Може би това желание ти се вижда много еснафско и американско, но така е. Ще си спомням с удоволствие и с особен трепет, че съм се хранил тук.

— Да, кухнята е много добра — подхвърли Катрин.

Той избухна в смях.

— О! Вие прекрасно знаете, мис Лоримър... прощавай, Катрин! Ти знаеш много добре какво искам да кажа. Разбира се, кухнята е отлична. Но най-много ме поразява мисълта, че доктор Джонсън, Босуел и Голдсмит са идвали тук, че са седели под този стар и толкова изящно изработен дървен таван, че са разговаряли и писали тук. И нищо не се е променило. Келнерите тичат нагоре-надолу и дават поръчките си през прозорчето също както е било по тяхно време. Да, може би ще ти се сторя простодушен, но аз обичам всичко от доброто старо време и мисля, че никога не ще се наситя да разглеждам останалите оттогава паметници.

Възторгът му беше заразителен.

— В Лондон има много неща, свързани с миналото, които заслужават да бъдат видени.

Младият мъж кимна утвърдително с глава и сложи в чинията си от червеното цвекло.

— Зная. Досега бях много зает с Нанси, за да намеря време да ги видя. Не можех да я принудя да обикаля музеите с мен.

Той се усмихна отново, а после изведнъж стана сериозен.

— Но с радост бих им посветил този следобед. Тук, в Сити, могат да се направят много открития... стига да успея да ги намеря.

В разпалеността му имаше нещо толкова трогателно, че Катрин не можа да остане равнодушна. Тя си помисли, че той не познава в Лондон никой освен нея и си го представи как разпитва полицаите за търсената посока, движейки се объркан и самотен в мъглата.

— Слушай! — извика тя. — Какво ще речеш, ако аз ти стана екскурзовод? Никой не познава тези места по-добре от мен.

Лицето на Мадн засия и младата жена съвсем се трогна.

— Наистина ли ще направиш това? Сигурно ще ти е скучно с мен, а ти имаш да вършиш толкова други по-важни неща!

— О! Мисля, че ще мога да намеря време. Пък и може да не ми е толкова скучно с теб, колкото предполагаш.

Беше два часът и половина, когато излязоха от Флийт стрийт и се отправиха към Странд. Високият купол на катедралата Сейнт Пол се открояваше на синьото небе. Катрин не беше идвала от години в този квартал, в центъра на града, и тя изпитваше някакво странно чувство, докато вървеше по тази каменна настилка, която някога беше станала свидетелка на нейните първи начинания. Докато минаваха покрай Съдилищата, тя видя с умиление всички онези места, които бяха скъпи на сърцето ѝ: Сейнт Клемент Дейнс, нейната спирка за метрото, гостилничката, в която обядваше обикновено с две малки наденички и чаша какао. Докато пред очите ѝ минаваше панорамата на тези отминали дни, тя усети как сърцето ѝ внезапно се сви от приятно чувство на носталгия. Въпреки напредъка, колко малко се беше променило всичко наоколо!

После двамата прекосиха уличката и Катрин заведе Крис до къщата, в която беше работил Бен Джонсън, показа му и черквичката, чиито камбани биеха и досега всяка вечер. Сетне посетиха черквичката „Дева Мария“ в Странд, където тя бе ходила толкова често през свободните си обедни часове. На Мадн просто не му се напускате това място. Но Катрин го накара най-после да тръгнат. Краката и мислите ѝ я водеха неудържимо към Холбърн и с разтуптяно сърце тя пое по пътя, който водеше към Стейпъл Ин Кортярд. Когато стигнаха там,

уличният шум остана някъде далеч, а наоколо царяха невероятна тишина и спокойствие. Величествената фасада, чиято строгост се смекчаваше от цвърченето на вrabчетата във високите брястове, се издигаше с цялата си красота пред тях.

— Колко е хубаво! — възкликна Мадн, когато седнаха на една пейка. — В самото сърце на Лондон! Някъде съм срещал описание на това... Какво идеално място за мечтаене!

— Точно тук идвах да мечтая — промълви Катрин.

Той я изгледа внимателно, развълнуван от особения ѝ глас. След кратко мълчание Крис я помоли с настойчивост, която беше неприсъща за него:

— Сигурен съм, че всички тези места имат голямо значение за теб. Бъди така добра и ми разкажи нещичко...

— В интерес на истината няма много неща за разправяне...

Катрин се засмя малко пресилено и продължи:

— Тогава бях на седемнадесет-осемнадесет години и работех тук, съвсем наблизно. През свободното си време понякога идвах тук и сядах на тази пейка... Както виждаш, все същите стари сантиментални приказки. Защо да изморявам ушите ти?

— Много бих искал да зная — каза той настойчиво — историята на твоите първи стъпки в кариерата ти. Струва ми се, че ще те разбере. Аз също в началото имах трудни дни.

Самата Катрин беше много изненадана от вълнението, което я бе обзело при гледката на тези места, но преди да се овладее, тя започна да съживява младежките си спомени. Небето над тях беше ясно, топло и спокойно. Близко до краката им кацаха гълъби, клъвваха по някоя и друга трохичка и отлитаха. До тях долиташе заглушеният шум на града, като шума на морските вълни от някой далечен плаж.

Отначало Катрин намираще с мъка думите си, но съчувствието, с което Мадн я наблюдаваше, ѝ помогна да събере тези далечни образи. Тя разказа за началото на кариерата си, когато започна като машинописка в търговската къща „Туис и Уърдръп“. В семейството ѝ животът не бил весел, защото под тънката обвивка на почтен буржоазен живот прозирала нищетата. Нейният баща, който бил много строг човек, ѝ избрал тази работа. Той не я разбирал и изобщо не допускал, че може да се издигне. Туис, който имал същите разбирания като стария Лоримър, я бил приел само за да му угоди.

Всичко това обясняваше ранната ѝ честолюбива амбиция да успее, както и причината, поради която нейната чувствителна душа се беше затворила в себе си и бе възприела една привидна коравосърдечност. Тя искала да покаже на баща си и на всички близки на какво е способна. Неясни, но големи планове се зараждали в главата ѝ. Макар да била бедна и слаба, Катрин иначе била способна и енергична, винаги готова да се залови с каквато и да е работа. Напрегнатият лондонски живот бил най-добрата подбуда за нея. С големите си учудени очи тя гледала как шестват край нея богатството и разкошът. Когато излизала късно от задушната канцелария, чакала под дъжда пред входа на операта, за да присъства на пристигането на големите личности. Междувременно учила и усъвършенствала машинопис, стенография и счетоводство. По този начин успяла да си спечели уважението на мистър Туис, а дори и на много възискателния мистър Уърдръп. На два пъти заплатата ѝ била увеличена, докато стигнала до шеметната сума от две лири и пет шилинга на седмица. Когато съобщила тази голяма новина на баща си, отначало той я приел с презрително недоверие.

След четири години, когато била едва двадесет и две годишна, най-после ѝ се явил щастливият случай. Старият евреин Евгени Харт, чийто антикварен магазин се намирал близо до Оксфорд стрийт, я повикал един ден в канцеларията си и ѝ предложил да стане негова частна секретарка със заплата от двеста лири годишно. Евгени Харт, един добродушен старик, се славел като голям познавач на старинни художествени предмети. Със своето остро око той я бил наблюдавал многократно при посещенията си при Туис и Уърдръп и благодарение на безпогрешния усет на своята раса отгатнал нейните качества.

За нея било много мъчително да напусне търговската къща „Туис и Уърдръп“, но предложението на Харт ѝ откривало многообещаващи далечни перспективи. Много скоро Катрин започнала да схваща тънкостите на занаята. Тя научила различните стилове и не след дълго вече ги разпознавала от пръв поглед. Заедно с Харт тя посещавала всички разпродажби от галерия „Върнън“, в Уест Енд до замъците на шотландските благородници. Старият антиквар оценил качествата ѝ и тъй като разклатеното му здраве го принуждавало да се оттегли, той я оставил да работи сама.

За нея било голяма отговорност да извършва покупки за негова сметка. Катрин нямало да забрави никога деня, в който с треперлив глас подхвърлила първото си предложение на една разпродажба всред цяла тълпа от стари и опитни търговци! И скоро спечелила тяхното уважение. Това все още не било славата, но когато тя се явявала, започвали да се интересуват от нея. Освен всичко друго тя имала възможност и да спестява известни суми, защото освен заплатата Харт ѝ давал процент от всяка успешно сключена сделка.

Катрин се влюбила пламенно в новата си професия: обичала свободата, която ѝ давала, както и широките ѝ и многобройни възможности.

Евгени Харт умрял след три години. Катрин, за която той бил един прекрасен приятел, изпаднала в отчаяние. Когато всичко било приключено и ликвидаторът затворил магазина, през ума ѝ минало да се откаже от кариерата си. Била изпаднала в състоянието на кораб без кормило, когато най-неочаквано едно събитие ѝ помогнало да се съвземе.

Катрин се запознала с адвоката Джордж Купър, симпатичен, работлив и многообещаващ млад мъж. По семейна среда и образование, също като Катрин, той принадлежал към средната буржоазия и като нея се бил заклел никога да не ѝ измени. Двамата се срещали доста често и на нея ѝ било приятно да го вижда. Съвсем естествено той се влюбил в Катрин и ѝ предложил да се оженят.

За нея това предложение било доста примамливо. Тогава тя била на двадесет и пет години и била пълна с живот. Работата ѝ не вървяла; баща ѝ, вече болнав и сприхав старец, правел живота ѝ непоносим и тя се чувствала много нещастна. Какво щастие би било за нея да има съпруг, деца и собствен дом! Когато си мислела за всичко това, я обземала жажда за нежност. Колко труден и самотен ѝ се виждал другият път и колко малко надежда имала, че един ден ще постигне успех, ако го следва!

За нея било много трудно да вземе някакво решение. Джордж настоявал за отговор.

Най-после дошъл денят, един зимен ден като днешния, в който трябвало да избира между кариерата и семейното огнище. Тъжна, обезнадеждена, тя потърсила убежище в този стар двор и седнала на пейката под дървото, за да разреши по някакъв начин своята вътрешна

борба. Когато станала, вече се здрачавало и решението ѝ било взето. Още същата вечер писала на Джордж Купър, за да му съобщи отказа си. На другия ден се кандидатира за поста редактор в „Колектор“, месечно списание за древно изкуство, декорация и художество.

Седмица по-късно вече се числяла към редакционната колегия на списанието, а след година станала негов главен редактор. После основала своя собствена фирма „Антика, анонимно дружество с ограничена отговорност“. Оттогава работите ѝ потръгнали. Приятелските ѝ връзки с видни личности ѝ помогнали да стане известна в професията си както в Ню Йорк, така и в Лондон. Разбира се, тя трябвало да се бори, но кой е постигнал нещо без борба? Важното било, че започнала да печели много пари и че можела да харчи, без да се притеснява: парите ѝ давали възможност да се грижи за майка си и за Нанси. С една дума, тя си създавала бляскава кариера.

Когато Катрин завърши разказа си, настъпи дълго мълчание. Без да я погледне, Крис стисна силно ръката ѝ.

— Аз съм щастлив и горд, че ми разправи всичко това. Мъчно ми е само за един човек.

— За кого? — запита тя.

— За Джери Купър — отвърна той бавно. — Защото е знаел какво губи.

Катрин се усмихна малко тъжно.

— Той не е изгубил кой знае какво. Мисля, че се е оженил и че е намерил щастието си.

Може би Мадн долови в изражението на лицето ѝ онази тиха печал, която поражда съживяваните спомени, защото той погледна бързо часовника си и скочи.

— Времето, за да прием по чашка чай, почти мина! Ти сигурно си замръзнала. Сега ще отидем заедно в онази чайна, която си посещавала някога, и ще изпием по чаша горещ чай.

Сега той беше този, който водеше. В малката чайна беше светло и топло. Прислужницата им донесе димящ чайник и препечени хлебчета с масло.

— Много е вкусно! — каза Катрин.

Докато ядеше, неволно видя образа си в отсрещното огледало и побърза да скрие под шапката си немирната къдрица, която падаше често върху челото ѝ.

— Господи! На какво приличам! Заслужавам си го: всяка жена, която разправя живота си, трябва да бъде наказана.

— Нали аз те помолих за това? Един ден и аз ще ти разкажа моя. Младата жена се засмя.

— Само да не започнеш да ме уверяваш, че си продавал вестници по улиците на Кливланд...

Той смръщи леко вежди.

— Да. Само че не бяха вестници, а фъстъци.

— И естествено си ходел бос?

— Така беше.

Мадн дояде замислено хлебчето си.

— Единственото нещо, което ме безпокои, е, че не зная как да прекарам вечерта. Не можеш да си представиш колко самотен се чувствам без Нанси. Ще броя минутите до завръщането ѝ.

Той се поколеба.

— Би ли отделила още от времето си за мен тази вечер? Да отидем заедно на театър или на забава?

Крис разгърна бързо вестника, който беше купил на улицата, и прегледа програмата на театрите.

— Ако се съди по заглавията, навсякъде дават хубави пиеси.

— Не бива да се доверяваме на заглавията — каза Катрин.

Тя смяташе, че е направила достатъчно за него този ден, а и не държеше много да отиде на театър. При все това проследи с поглед пръста на Крис до момента, в който той спря върху обявата на театър „Савоя“ и откри с радост, че там се даваше една оперета от Гилбърт и Съливън.

— Йоланта! — възкликна тя.

Мадн повдигна очи.

— Нима обичаш тази стара оперета?

Катрин се изчерви.

— Ето че сега аз съм еснафка. Но, признавам си, обожавам Гилбърт и Съливън. Може би защото всеки път, когато исках да чуя някоя от техните творби, бивах възпрепятствана.

— Чудесно. Тогава ще отидем тази вечер — заключи той и повика прислужницата, за да ѝ плати.

Намериха лесно по задни места, така че не се забелязваше, че не бяха във вечерно облекло. Оркестърът засвири увертюрата. Завесата се

вдигна и Катрин тозчас изпадна в плен на приказната музика. Често ѝ се налагаше да присъства на премиерата на някое модно ревю или оперета, чийто изкълчен ритъм и неблагозвучна музика я оставяха равнодушна. Тази музика беше съвсем друга, а и самата оперета подхождаше на душевното ѝ състояние. С риск да я сметне за старомодна, тя откровено си призна, че тази музика ѝ доставя удоволствие.

Но Катрин скоро почувства, че и Мадн, макар и да не говореше много, изпитва не по-малко удоволствие. По време на антракта той се въздържа от коментари.

А в залата седеше неподвижен, с очи, вперени с явен интерес към сцената. На излизане, докато чакаха такси пред входа, той каза:

— Още едно нещо, за което трябва да съм ти благодарен.

А след малко добави:

— Нанси ще бъде много доволна като научи, че си била толкова мила с мен. Ще ѝ разправа всичко, веднага щом се върне.

Катрин се усмихна.

— Всъщност, ти ми прави компания.

— Не е така — отговори той живо. — Аз съм тъжен събеседник и се страхувам, че днес бях много отегчителен. Непрекъснато се питам какво става в Манчестър.

Докато колата ги отвеждаше към Кързън стрийт и двамата мислеха за Нанси. Когато пристигнаха, Катрин го покани да се качи при нея на чаша чай. Крис прие. На масичката в хола беше оставена някаква телеграма. Тя я отвори и прочете: „Премиерата пълен неуспех. Лондон отложено. Може окончателно да се изостави. Връщам се утре. Плача и проклинам. Нанси“.

Прехапал устни, Мадн грабна телеграмата от ръцете ѝ.

— Горкичката! Това е ужасно! Не бих искал кариерата ѝ да свърши така...

Почти веднага след това, сякаш забравил, че е поканен да пие чай, той се сбогува с Катрин и си тръгна.

VI

В неделя, в десет часа сутринта, Нанси се появи на Кързън стрийт. Беше прекарала нощта в едно третокласно купе, самичка, изоставена и сломена от мъка. Другата част от трупата беше останала в Манчестър, за да пътува през деня, но младото момиче искаше да се прибере вкъщи колкото се може по-скоро. Провалът на тази пиеса, на която тя възлагаше толкова надежди, я бе засегнал жестоко. Докато влакът се носеше в мрака, върху бледото ѝ лице все по-ясно се изписваше дълбокото разочарование, което я беше обхванало, то беше изгубило обичайното си лекомислено изражение, изчезнала бе и безгрижната маска, с която всички познаваха Нанси.

Все пак, преди да пристигне в Лондон, тя се помъчи да си придаде по-весел вид. Както сама казваше, по-скоро би се съгласила да я разкъсат на парчета, отколкото да остави да проличи разочарованието ѝ. Напудри бузите си, които носеха следи от дългото пътуване, а вероятно и от някоя и друга сълза. За посещението си при Катрин Нанси беше подготвила една малка театрална сцена, затова се хвърли в обятията на младата жена, която я чакаше, за да закусят заедно.

— Катрин, миличка! — провикна се тя така, сякаш бяха разделени от години.

После се притисна към леля си и се отпусна на дивана до нея.

— О, пътуването беше същински кошмар!

Катрин взе чайника и ѝ наля чаша чай.

— Първо закуси, след това ще ми разкажеш всичко.

— Миличка!

Нанси потрепери театрално.

— Не съм в състояние да преглътна дори едно залче. Толкова съм разстроена!...

— Как? Нима нищо не си хапвала днес?

— Нищичко, абсолютно нищичко! Само един малък омлет, препечен хляб и портокалов сок... А, щях да забравя...

Тя играеше ролята си, раздвоена между слабостта си към трагедията и навиците си на разглезено дете.

— Казвам ти, още съм като луда!

— Видя ли се с Крис?

— Да, той беше много мил, наистина безупречен. Посрещна ме на гарата и ме заведе у дома. Но аз исках да те видя, Катрин, и да говоря само с теб.

— Слушам те — каза Катрин успокоена.

Тя й наля чай и й сложи захар и мляко.

— Знаех, че ще дойдеш. Не бива да се тревожиш за тази пиеса.

— Пиесата ли? — извика Нанси пренебрежително. — Де да беше само пиесата! Кой знае, може би щеше да излезе нещо от нея, ако Рентън, тази бездарница, не я беше провалила. Какво можеш да очакваш от тази жена? Тя няма никаква дарба и никога няма да я има. И после, много е стара. Ах! Ако бяха дали на мен нейната роля, Катрин! Такава, каквато съм — благодаря за любезната похвала! — щях да спася пиесата. О, Катрин, а аз таях надеждата, че ще пожънем успех в Лондон! Той щеше да ми помогне толкова много в кариерата точно в този момент.

Силно развълнувана, тя изпи на един дъх чашата с чай.

Катрин прикри усмивката си. Въпреки неприятното и дълго нощно пътуване Нанси никога не беше изглеждала толкова хубава, каквато бе тази сутрин, докато кога искрено, кога престорено се мъчеше да изглежда отчаяна. Без съмнение, мислеше Катрин, на Нанси й е много приятно да доказва драматичната си дарба сама на себе си.

— Жалко — рече Катрин най-после, — но заслужава ли наистина да се тревожиш толкова?

— Дали заслужава? — Нанси скочи възмутена. — Какъв глупав въпрос, Катрин!

— Аз мислех — отговори младата жена унесено — за нашия приятел Мадн.

— Мила — възрази Нанси, — знам накъде насочваш разговора. Обожавам Крис, но също толкова обичам и театъра. Като артистка съм поела задължение към самата мен. Ти знаеш бляскавото ми начало и бързината, с която се наложих. И точно в критичния момент ето че попадам в тази яма! Наистина пиесата беше глупава и провалянето й е

напълно заслужено. Но аз съм обвързана, дала съм обет и вече не мога да се откажа, защото иначе би било много подло.

Девойката стана и започна да се разхожда нервно из стаята.

— Не, скъпа Катрин. Не мога да постъпя така. Решила съм да се омъжа за Крис, но първо искам да получа признание. Искам да докажа на себе си, че съм права. Нужен ми е успех, успех...

— Хъм! Разбирам... — рече Катрин.

Настъпи мълчание. Нанси престана да ходи нагоре-надолу и се обърна към нея с поглед, в който се четеше пламенна молба.

— Има само един начин да ми помогнеш — започна тя, като застана пред Катрин в поза, която напомняше едновременно играта на Елеонора Дузе, Елен Тери и Сара Бернар. — Ти трябва да ми помогнеш!

— Аз? Но как, Нанси?

— Не ме гледай така, сякаш съм луда, прекрасно знаеш за какво мисля.

— Да не би да искаш да получиш роля в някоя нова пиеса?

— Точно така!

Нанси се отпусна с въздишка върху столчето пред пианото и в стаята прозвучаха няколко тържествени акорда.

— Точно сега, Катрин, ти би могла да говориш за мен. Имаш такова голямо влияние... Да, наистина, ти правиш с хората каквото си искаш. Всички те слушат. Например, Сам Бъртрам.

— Защо именно Бъртрам?

— Защото... — Нанси отново докосна клавишите. — Ако не знаеш още, Бъртрам заминава за Ню Йорк с новата си пиеса „Дилема“. И понеже още не е определил състава на трупата си... И защото в тази пиеса има една чудесна роля за мен!

— Но, Нанси, това е невъзможно! — възрази Катрин живо. — Аз не мога да му поискам подобна услуга.

— Трябва да го направиш, мила — настоя Нанси, като натисна силно педала. — Трябва да го направиш, ако не искаш да съсипеш живота ми и да ме направиш нещастна.

— Не, наистина не мога! — повтори Катрин.

— Трябва да го направиш, мила — повтори Нанси. — В тази пиеса има една роля, която сякаш е писана за мен. Не е голяма роля, мила, но е точно тази, която ми трябва. Ако ми я дадат, ще направя

чудеса. Но това не е всичко. Бих могла да замина за Америка с теб. Искам да отида там и с Крис; работата му го изисква. Той е решил да ме отведе там, където ще се оженим. Виждаш колко добре ще се подреди всичко, ако успееш да склониш Бъртрам да ме наеме в своето турне. Ще заминем тримата заедно и ще направим едно чудесно пътешествие.

Катрин изгледа Нанси проницателно и както винаги я завладя мисълта, че нейната малка и дяволски хитра племенница я водеше за носа. Въпреки всичко тази мисъл ѝ беше забавна.

— Струва ми се, че ти отдавна и грижливо си обмислила тази работа?

— Разбира се, мила!

— Но не се знае дали Бъртрам ще се остави да бъде убеден така лесно като мен!

— Достатъчно е само да му го поискаш! — извика Нанси.

Катрин размишлява известно време, после отстъпи.

— Добре — заключи тя, — ще опитам!

— Колко си добра!

Нанси се спусна към Катрин и нежно я прегърна.

— О, знаех си, че ще го направиш! Имах доверие в теб. Толкова съм щастлива! А зная и нещо друго: че когато ти предприемеш нещо, то е спечелено предварително.

Тя гледаше Катрин с поглед, изпълнен с най-нежна благодарност. След миг погледна платинения си часовник и каза:

— А сега трябва да тръгна. Обещах на Крис да отида при него в единадесет часа. Той е винаги толкова мил, че не е хубаво да го карам да ме чака. Иди още днес, Катрин, при Бъртрам или най-късно утре сутринта. Довиждане и още веднъж хиляди благодарности.

Нанси си отиде и остави Катрин в недоумение. От една страна, тя не можеше да се отърси от мисълта, че племенницата ѝ я използваше, но от друга страна, тя си казваше, че никоя услуга, която би могла да ѝ направи, не беше достатъчно голяма за любовта ѝ.

Наистина, тя имаше известно влияние върху Бъртрам. Ако Нанси бе добре осведомена, Катрин може би щеше да успее да го убеди. Макар че ѝ беше много неприятно със своя независим характер да моли за услуга, тя си даваше сметка, че по този начин щеше да достави удоволствие на Нанси, която много разчиташе на нея. Лицето ѝ се

проясни и тя протегна ръка към телефона. Откровено казано, съмняваше се, че Бъртрам е останал в Лондон в края на седмицата, но поне щеше да научи от Уинтър, прислужника му, къде би могла да го намери през следващата седмица.

Набра номера и чу плътния глас на Уинтър. След леко колебание и малко тайнствено той отговори, че господарят му си е вкъщи.

— Чудесно — извика Катрин. — Тогава кажете му, че след малко ще го посетя, няма да му отнема много време.

— О, не! Мис Лоримър — отговори прислужникът, — това е невъзможно...

— Защо? Та той няма да е зает през целия ден!

— Съжалявам, мис Лоримър, но той е болен.

— Болен ли?

В гласа на Уинтър се долавяше тревога.

— Какво му е?

След кратко колебание той каза:

— Ако мис Лоримър иска да знае, господарят страда от зъбобол.

Уинтър изрече това толкова тържествено, че Катрин с мъка сподави смеха си. За да не го обиди, тя побърза да остави слушалката. Младата жена твърдо беше решила да посети Бъртрам. Щом в нейни ръце беше щастието на Нанси, по-добре беше да не се бави.

Към три часа тя се отправи към Портмън Скуеър и позвъни на номер шестнадесети. Уинтър, слаб, висок и винаги тържествен, ѝ отвори вратата.

— Много съжалявам, мис Лоримър — започна той.

Катрин забеляза, че той се колебае дали да я пусне да влезе, или не. Преди обаче да има време да вземе някакво решение, тя се намери в хола и му отправи една успокояваща усмивка.

— Не се безпокойте, Уинтър, аз мога да се справя отлично и сама.

Съпроводена от ужасения поглед на прислужника, Катрин влезе в кабинета, където очакваше да намери Бъртрам.

Не се бе излъгала, но само поради една случайност, а не поради прозорливостта си. Бъртрам не работеше. Загърнат в халата си и с глава, увита в шотландски шал, той се беше свил край камината като живо олицетворение на отчаянието и човешкото нещастие.

— Какво става, Бърти? — извика Катрин. — Нима е толкова ужасно?

— По-лошо от всичко — изръмжа той.

След известно време с мъка извърна глава и я изгледа намръщено.

— Какво ви води насам?

При все че му съчувстваше искрено, той беше толкова смешен с шала и издутата си страна, че Катрин едва се въздържа да не се изсмее и побърза да обясни:

— Минавах отгук и реших да се отбия. Искрено се радвам, че влязох. Позволете ми да се погрижа за вас.

— Нищо не можете да направите — промълви той тъжно. — Не искам никой да ме безпокои и предупредих за това Уинтър.

— Той не е виновен. Слушайте, Бърти...

— Не искам да ви слушам. Болят ме зъбите, страшно ме болят! Сега не мисля да купувам антики.

— Но аз нищо не искам да ви продавам!

— Вие не бихте дошла за нищо. Познавам ви! Особено в неделя. Вървете си, Катрин!

— Не, няма да си отида — заяви тя решително, като се приближи с една стъпка. — Не мога да ви гледам да страдате така. Ходихте ли на зъболекар?

— Мразя зъболекарите! Никога не съм ходил... Мразя цялото общество...

Нов пристъп на болка го накара да изстене и да се отпусне в креслото.

— Сигурно е абсцес. Нищо не се вижда и нищо не може да се направи.

— Все пак може да се извади зъбът — отвърна Катрин.

— Да се извади? — Той подскочи от мястото си. — Без упойка, както е възпален? Луда ли сте? Тази жена си въобразява, че съм от желязо. Велики Боже, прости й!

Възмутен, той й обърна гръб и като придържаше шала към надутата си страна, започна да се люлее отчаяно.

Катрин, която го наблюдаваше с нежна загриженост, за сетен път се убеди във верността на старата, може би изтъркана, но винаги точна

поговорка, според която мъжете се държат като истински деца, особено когато няма жена, която да се грижи за тях.

— Оставете ме да видя, Бърти.

— Дума да не става!

— Трябва. Все пак смешно е да търпите така глупаво болките.

И тя се приближи с още една стъпка. Дясното око на Бъртрам, което единствено се движеше все още на подутото му лице, се извърна гневно настрани. Свит като куче, заплашено с камшик, той се остави в ръцете на съдбата си и отвори уста. На възпаления венец тъмнееше остатъкът от един счупен кътник.

След като установи причината на страданията му, Катрин се върна на мястото си пред камината и енергично заяви:

— Слушайте, Бърти, лудост е да не предприемете нищо. Незабавно трябва да извадите зъба.

— Невъзможно е — отговори той с отпаднал глас. — В състоянието, в което се намирам, не бива да се слага инжекция.

— С упойка! — отсече Катрин.

— Упойка?

— Естествено, Бърти, с наркоза няма да усетите нищо.

Той направи последно усилие да се възпротиви:

— Не мога да понасям наркозата. Лошо ми става само като си помисля. Никога през живота си не съм бил упояван!

— Е, добре! Този ще е първият път — заяви Катрин строго. — Сега ще извикам доктор Блейк и той за миг ще ви извади този жалък зъб.

— Не, не. Дума да не става! Щом ме упоят веднъж, и аз ще умра завинаги. Впрочем, вече съм по-добре. Наистина, съвсем съм добре... ах... ох!

Докато възразяваше, той се опитваше да стане от креслото, но нов пристъп на болка го накара да се отпусне сломен.

Катрин изгледа стария си приятел с поглед, който беше едновременно съчувствен и непреклонен. После излезе в хола, за да се обади по телефона на доктор Блейк, своя зъболекар, който живееше наблизо и да го помоли да дойде. От Уинтър, който стоеше блед и безмълвен като сянка, тя поиска топла вода и чисти кърпи.

Младата жена остана в хола до пристигането на зъболекаря.

— Бъдете строг — посъветва го тя — и действайте бързо.

— Разбрано, мис Лоримър — отговори той със смях. — Значи, не отлагай никога днешната работа за утре.

Те намериха жертвата си в една стая на горния етаж. Бъртрам се подчини безропотно на съдбата си, защото се чувстваше много слаб да се съпротивлява. Само след миг апаратът беше готов за действие, Бъртрам хвърли плах поглед към тъмните цилиндри и червените тръби и се разтрепери така силно, сякаш духаше леден вятър.

— Няма да го преживея — промълви той с отмалял глас. — Вие ме убивате!

— Не говорете глупости — прекъсна го Блейк добродушно.

— Не трябва ли да има специален стол или нещо подобно? — прошепна Бърти.

— Не е нужно — отвърна Блейк все така сърдечно.

Той запретна десния си ръкав според всички правила.

— Разкопчайте яката си и седнете мирно.

Пациентът отговори с измъчен смях.

— Да седна мирно!... Ако не беше дошъл последният ми час, щях да ви се изсмея в лицето...

В същия миг вратата се отвори и Уинтър влезе в стаята с леген в ръце, тържествен като палач, който ще пролее потоци кръв. Това беше последният удар. Бъртрам затвори бързо очи. Когато Блейк постави каучуковата маска върху лицето му, от устата му се изтръгнаха още няколко думи:

— Дръжте ми ръката, Катрин. За бога, стиснете я силно...

След няколко минути той изненадано отвори очи и погледна доктор Блейк, който прибираше инструментите си, подсвирквайки. Уинтър и легенът му бяха изчезнали. Изчезнали бяха също и зъбът, болката и целият кошмар. Чудото просто го смазваше със своята неочакваност. Той остана излегнат неподвижно, докато зъболекарят не напусна стаята. Веднага след това обаче се понадигна и изгледа Катрин с продължителна усмивка, в която се четеше облекчението му.

— Вие сте, нали — започна той, сякаш искаше да се увери, че не е жертва на някаква илюзия, и опипа бузата си. После отново се засмя като същинско дете. — Този етер е чуден. Аз бях доста храбър, нали?

— О, учудващо храбър, Бърти.

— Дявол да го вземе, не беше шега. Не всеки би го изтърпял. Като си помисля за упойката и всичко останало...

— Да, вие се държахте чудесно. Зъбът ви беше страшен.

Той проследи погледа на Катрин и видя кътника, поставен върху парче памук близо до него. Бъртрам го взе в ръка и го изгледа с гордост.

— Ах! Ето го! Коренът е извънредно голям и възпален. По-добре да е вън, отколкото вътре, нали, Катрин? Благодаря на Бога, че имам здрави нерви, та можах да издържа.

После вдигна внезапно очи и долови в погледа на младата жена нещо, което го накара да се сепне като заловен в грешка ученик. Той я изгледа така, сякаш съвестта му беше гузна и сетне сведе бавно глава. Ъглите на устните му затрепериха и в края на краищата той избухна в шумен, весел и продължителен смях.

— Колко съм щастлив! Катрин... Ех! Какъв страх набрах! Колко добре направихте, че ми се наложихте! Без вас щях да продължавам да страдам адски.

Бъртрам протегна ръка и позвъни.

— Сега ще изпием чаша чай. Гладен съм. Имам вълчи апетит. През целия ден не съм сложил нищичко в устата си.

— Не, само аз ще пия чай, а вие ще хапнете малко супа, която ще ви подкрепи.

— Отлична идея! Аз имам нужда от храна. Имам чувството, че не съм ял от цяла седмица.

Малко по-късно, след като Уинтър им поднесе поръчаното и излезе и след като Бъртрам изяде супата си, той се провикна:

— Катрин, вие сте сбъркали професията са. Трябваше да станете милосърдна сестра или лекарка. Но не, говоря глупости. Трябваше да се омъжите. За мен, например.

Той размаха лъжицата си.

— Чудесна идея! Омъжете се за мен, Катрин, и направете от мен мъж на място.

Младата жена само се засмя, без да му отговори.

— Щом не ме искате за съпруг, какво мога да направя за вас? Но, моля ви, не искайте да купя нещо; новото турне ме разорява.

Катрин въздъхна. Макар че предпочиташе да повдигне сама въпроса, тези думи ѝ даваха възможност да го подхване, затова не биваше да я пропуска.

— Е, добре, Бърти, имам голяма молба към вас. Отнася се точно до турнето ви. Не бихте ли могли да дадете една роля на моята племенница Нанси Шъруд?

Бъртрам беше поразен не толкова от предмета на молбата ѝ, колкото от настойчивостта, с която беше изречена. Той бавно се съвзе.

— Аха! Значи, това било? Тя ви е изпратила по следите ми. Проклетият малък дявол...

— Разбира се, тя е хитра — възрази Катрин живо, — но вие знаете, че е добра артистка.

— Да — съгласи се той, — не е лоша.

След кратко мълчание той продължи:

— Упорита е. Чух за участието ѝ в „Черната перла“ по радиото с тридесет и девет градуса температура. Това са неща, които вървят от уста на уста.

Той отново млъкна.

— Хъм, все пак по-добре е да почака още малко. След година-две ще е натрупала по-голям опит.

— След година-две ще е много късно — заяви Катрин сериозно. — Тя ще се омъжи много преди това и ще напусне Англия. Тази роля ѝ е нужна сега. Разбирате ли, Бърти, нейната природа е такава, че тя иска да докаже на себе си на какво е способна. Ако се откаже от призиванието си, иска да го направи, след като е завоювала успех.

Бъртрам я слушаше замислено.

— Разбирам каква ѝ е болката...

— Освен това — продължи Катрин бързо, — толкова много ми се иска Нанси да дойде с мен в Америка. Касае се за нейното бъдеще, за щастието ѝ, за всичко, което има значение в живота ѝ.

Бъртрам потърка замислено брадата са.

— Добре, Катрин — каза той. — Правя го заради вас. В пиесата има една роля, която сякаш нарочно е измислена за Нанси. Кажете ѝ да се отбие утре в кабинета ми.

Зарадвана, Катрин скочи и сграбчи двете му ръце.

— Благодаря, Бърти — извика тя, — никога няма да го забравя!

— Нищо, нищо. Впрочем, мисля, че Нанси ще е добра партньорка на Паула Brent, която има главната роля.

Той не скриваше задоволството си, че може да ѝ достави радост.

Скоро след това Катрин се сбогува и си тръгна. Тя чувстваше истинско облекчение и се отправи бързо към дома си, за да телефонира на Нанси.

Заминаването ѝ за Америка ѝ се представяше сега в нова и похубава светлина. Тя винаги беше мечтала да извърши някога това пътуване заедно с Нанси. Освен това радваше я мисълта, че и Мадн щеше да участва в него.

VII

В деня преди заминаването времето беше мрачно и мъгливо. От време на време яркочервеното слънце като голямо око надничаше през жълтеникавите облаци. В специално запазеното купе на влака, който отиваше към Саутхамптън, се бяха настанили и четиримата; четиримата, защото Чарли Ъптън беше добил сантименталния навик да придружава Катрин до парахода при всяко нейно пътуване до Америка. Мадн и Ъптън, които бяха седнали един срещу друг, се опознаваха, като говореха за футболни мачове. Нанси, наметната небрежно с коженото си палто, прелистваше нервно илюстрираните вестници с надеждата да открие в тях някоя своя снимка или снимка на някой от колегите си. Тя беше малко разочарована от факта, че Бъртрам и трупата му нямаше да пътуват с „Пиндарик“, а щяха да тръгнат след два дни с „Империал“, един по-бърз и по-люксов паракход. Но вече се беше съвзела от това малко разочарование.

Катрин изпитваше особено чувство на необикновена лекота. Тя беше оптимистка по природа и мислеше, че животът заслужава да бъде изживян.

Приятно ѝ беше също да има приятели. Бъртрам например се беше показал извънредно мил към нея; а колко беше щастлива да бъде заедно с Нанси и Крис! Мислите ѝ летяха. В следващите седмици щеше да продаде миниатюрата на Бранд, щеше да се отърве от материалните си затруднения и щеше да присъства на успеха на Нанси. Изведнъж тя забеляза, че младото момиче се беше навело към нея.

— Виж, Катрин — каза Нанси усмихнато, — снимката ми, която поместват. Намираш ли, че е добра?

Катрин погледна вестника. Фотографията беше съвсем нова и много хубава. Тя беше снимана от съвсем неочакван ъгъл, отдолу нагоре, с отметната назад коса, приличаше на Хермес, пратеника на боговете, готова да литне.

— Прекрасна е — заяви Катрин разпалено, — и много оригинална!

— Не те питам от суета — каза Нанси, — но това е толкова важно за мен. Знаеш какво значи рекламата и всичко останало!

Мадн и Ъптън също разгледаха снимката. Ъптън обърна особено внимание на приликата.

— Приликата — прекъсна го Катрин — често пъти е въпрос на схващане. Ето например един портрет, за който някои твърдят, че приличал на мен. Аз не мога да преценя дали е така. Вижте сами.

И тя отключи малкото куфарче, с което не се разделяше, извади миниатюрата и им я подаде. „Дамата с карамфилите“ мина от ръка на ръка в пълно мълчание.

Мадн я съзерцава дълго и най-после заяви:

— Няма съмнение, тя прилича на теб, Катрин. Тази миниатюра е едно прекрасно художествено произведение.

Ъптън, който я гледаше през рамото му, беше на същото мнение.

— На каква цена — добави той — би могла да я продадеш на някой американец?

— Надявам се да я продам за двеста хиляди лири — отговори Катрин, като се смееше.

— Заслужава ги — рече Крис сериозно, — защото е една от рядко сполучливите миниатюри на Холбайн.

Нанси, която седеше на другия край на купето, се намеси смеешком:

— Може би ще я искаш за себе си, Крис?

— Защо не? — отговори Мадн със същия шеговит тон.

Той върна малкия портрет на Катрин, която го сложи в куфарчето.

Ъптън погледна часовника си, но не за да види колко е часът, а за да покаже, че има желание да се подкрепи и раздвижи.

— Да бяхме похапнали — продължи той. — Гладен съм като вълк, запазил съм маса във вагон-ресторанта за обяд.

Обядът мина чудесно. Катрин, която беше в отлично настроение, беше душата на компанията. Когато пристигнаха в Саутхамптън, влакът спря на пристанището. До кея се издигаше мощният черен корпус на „Пиндарик“. Макар че това пътуване не беше новост за Катрин, все пак тя изпитваше известна трескавост и възбуда. Навикът не беше убил удоволствието, което пътуването ѝ доставяше.

Вдишвайки жадно свежия морски въздух, тя хвана Нанси подръка и се изкачи заедно с нея по стълбата на парахода.

На палубата ѝ устроиха тържествено посрещане. Тя беше пътувала толкова често с „Пиндарик“, че всички от екипажа я познаваха и щом се появи, я посрещнаха с нескрита радост и почиттелно задоволство. Този прием беше особено приятен за Нанси.

— Слушай, да не би случайно параходът да ти принадлежи? — запита тя, когато минаха покрай дългия шпалир от моряци и прислужници.

— В такъв случай — отговори Катрин весело, — той е на твое разположение.

Двете се настаниха в една голяма двойна кабина с врата към палубата. Кабината на Мадн беше по-надолу вдясно. Нанси се заведе нага с телеграмите, писмата и цветята, които ги очакваха, докато Катрин поведе разговор с мисис Робинс, камериерката, която ѝ прислужваше при всяко пътуване.

Малко по-късно в кабината им влезе мистър Пим, домакинът на парахода. Той беше пълен мъж с червени страни и изпъкнали очи. Пим беше малко кривоглед, но прикриваше умело този си недостатък, като гледаше винаги встрани.

— Много се радвам — заяви той, като стискаше сърдечно ръката на Катрин, — че се намирате между нашите пътници, мис Лоримър. Надявам се, че пътуването ще е приятно. Ако мога да направя нещо за вас, достатъчно е да кажете само една дума.

— Тогава, моля ви, да сложите тази кутия във вашата каса — отвърна тя, като му подаде миниатюрата.

Той я пое със съответната почителност.

— Ах, да, чух вече да се говори за нея, мис Лоримър. Можете да имате пълно доверие, тя ще бъде добре пазена.

Той се поклони леко и се отправи към вратата, но преди да излезе, спря и каза:

— Позволете ми да ви изпратя плодове. Те развеселяват еднообразието на кабините!

Това беше една от любимите фрази на Пим, но той я казваше само на предпочитаните от него пътници. И наистина, едва беше излязъл, когато на вратата се появи един прислужник с красиво подредена кошница с най-редки плодове.

— Мила, как постигаш всичко това? — попита Нанси. — Какъв царски прием. Същинска вълшебна приказка.

— Не зная — отговори Катрин малко разсеяно. — Нищо особено не съм направила и всички тук знаят, че нямам нищо царствено.

— Плодовете развеселяват еднообразието на кабините! — имитира Нанси по съвършен начин домакина на парахода. — А, вие сте довели племенницата си! Надявам се, че пътуването ще е приятно. С плодове в кабината!

Девојката избухна в смях.

— Старецът е смешен, не намираш ли?

Катрин не се съгласи с нея.

— Не ми е приятно, Нанси, да говориш така! Този смешен старец е един от най-добрите ми приятели. Той ми е правил редица услуги още от първото ми пътуване до Америка. Тогава аз не бях по-възрастна от теб, но бях твърде нервна и срамежлива, за да се обърна към когото и да било. Той беше бащински грижлив към мен и ме представи на други пътници. Ти може да го намираш смешен, но има много видни хора, които биха се чувствали щастливи да нарекат мистър Пим свой приятел. Той е забележителна личност!

— Катрин, миличка — извика Нанси съжалително, — ти не ме разбра! Не знаех, че държиш толкова на него; аз също съм много трогната от неговата любезност.

Катрин отново се усмихна.

— Добре, добре. Бях сигурна, че в присмеха си не влагаш нищо лошо. Щом се чувстваш добре тук, и аз съм доволна.

Малко след това те излязоха на палубата, където ги чакаха Ъптън и Мадн. Часът на раздялата приближаваше. Един прислужник удари гонга и всички, които нямаше да заминават, започнаха да напускат парахода.

— Трябва да тръгвам — каза Чарли с въздишка. — Катрин, обещај ми, че ще се пазиш...

— Естествено, Чарли.

Както при всяка друга раздяла, така и сега той изглеждаше толкова натъжен, че сърцето на младата жена се сви. Чарли проявяваше такава вярна привързаност към нея, щото тя се трогваше всеки път дотолкова, че изпитваше почти нежност към него.

— Дявол да го вземе! — продължи той. — Винаги, когато заминаваш, изпадам в ужасно състояние. Ако ме изоставиш прекалено дълго, да пукна, ако не тръгна подир теб, за да те върна със собствените си ръце.

Параходната сирена изсвири продължително, огромното тяло на „Пиндарик“ потрепери. Ъптън се сбогува с Нанси и Мадн, стисна ръката на Катрин, извърна глава и изтича надолу по стълбата. От цялата му фигура се излъчваше такава печал, че Катрин изпита известно угризение на съвестта. Докато Нанси и Крис, облеgnати на перилата, наблюдаваха приготвянията по заминаването, тя се отдалечи и се качи на горната палуба.

Обгърнатата от леката морска мъгла, Катрин започна да се разхожда неспокойно в един усамотен ъгъл и внезапно я обзе тъга. Параходът бавно се насочваше към залязващото слънце. Носът цепеше с нарастваща скорост бледо кафеникавите вълни, чайки се виеха над оставащата зад парахода бразда, като издаваха дрезгави крясъци; постепенно сушата изчезна от хоризонта. Макар че не се поддаде на изкушението да анализира състоянието си, Катрин изпитваше особено чувство на несигурност. Виждаше живота си в нова светлина, с неясни и неопределени очертания. Шум от стъпки прекъсна размишленията ѝ. Тя се обърна и видя Мадн. В миг неувереността ѝ се изпари, неговото приятелско присъствие я зарадва.

— Нанси ме изпрати да те потърся — обясни той. — Тя се прибра в кабината си, за да си почине.

Катрин му отговори с леко кимване. Известно време двамата се разхождаха заедно, без да си разменят нито дума.

— Защо не облечеш палтото си? — запита най-после той. — Студено е.

— Не, чувствам се добре.

Отново настъпи дълго мълчание, след което Крис заговори, но някак нерешително:

— Този Ъптън е мил човек. На пръв поглед изглежда лекомислен и несериозен, но има добро сърце.

Младият мъж се поколеба и допълни:

— И после, той е влюбен до уши в теб...

Катрин не отговори.

— Тази мисъл се върти непрекъснато в главата ми — започна той все така смутено. — Вероятно се меса в работа, която не ме засяга... Няма значение, че те познавам отскоро. Имам усещането, че се познаваме още от деца. Не мога да се овладеея... чувството, което ме подтиква, е по-силно от мен.

Мадн спря. Отново настъпи мълчание. Катрин го погледна крадешком: изглеждаше смутен, но все пак някак решителен.

— И после? — запита тя усмихнато.

— Добре, ето какво мисля. Напоследък започнах да те разбирам и непрекъснато си повтарям, че ти не си получила от живота всичко, което заслужаваш. Ти даваш, даваш постоянно, но никога, дявол да го вземе, не те виждам да получаваш или да вземаш. Аз съм толкова щастлив с Нанси, че искам и ти да си щастлива. Не можеше да ме излъжеш, че нещо не тежи на сърцето ти. Прости ми, ако говоря глупости. Това, което исках да кажа, е... Защо не се омъжиш за Чарли и не го оставиш да се грижи за теб?

Катрин не му отговори веднага. Ако някой друг ѝ беше дал тези съвети, тя щеше да се чувства дълбоко засегната, но на Крис не можеше да се сърди. Тя беше едновременно учудена и поласкана. Разбира се, смешно беше от негова страна да играе ролята на стар настойник, но очевидната му загриженост и добрите чувства, които явно хранеше към нея, я трогваха.

— Не — отговори Катрин най-после, — и дума не може да става клетият Чарли да поеме грижата за мен.

— Защо не? Той е доста богат!

— Нима това има значение?

— Мисля, че да.

Тя поклати глава.

— Това не би променило нищо. Разбираш ли, аз съм съвсем старомодна, неизлечимо романтична и отчайващо упорита. Ако реша да се омъжа, парите няма да играят никаква роля. За нещастие, не обичам Чарли.

Отново се възцари мълчание. Като че ли това обяснение не го задоволи напълно.

— Дявол да го вземе! — каза той бавно и дълбока бръчка набразди челото му. — Значи тогава не може да се направи нищо.

— Нищо — заяви тя спокойно.

Двамата слязоха на долната палуба, като се вслушваха в поривите на вятъра и плисъка на разбиващите се о кораба вълни. Когато се спусна вечерният здрач и запалиха лампите, Катрин му пожела лека нощ и се прибра в кабината си.

VIII

Вечерята мина бързо и без тържественост, защото капитанът не се появяваше никога първата вечер и никой от пътниците не бе и помислил да положи по-специални грижи за облеклото си. Но ако се съдеше по спътниците им, прекосяването на Атлантика обещавахе да бъде приятно. Между тях бяха видният журналист Джий Френч, световноизвестният архитект Едуард Брет и лейди Блъндъл, която щеше да изнесе първата си поредица от сказки в Америка.

Още на следващия ден животът на парахода потече в своето ограничено, но приятно разписание. Както бе обещал мистър Пим, морето продължаваше да е спокойно. Катрин отново възприе навиците си на пътничка, сякаш не беше живяла никога другояче. Със ставането си сутрин започваше да играе гимнастика, после отиваше в хубавия мраморен басейн, тържествено наречен олимпийска плавалня. Нанси, която имаше склонност да се излежава, на драго сърце би останала в леглото, ако Катрин не я заставяше да спортува заедно с нея. След обяд се изтягаха на шезлонгите на палубата, четяха и се любуваха на облаците. По желание на Катрин пиеха често чая си на горната палуба, вместо да се затварят в разкошната зимна градина, където свиреше оркестър. Чаша коктейл преди вечеря и някой филм допълваха тази ежедневна програма.

Катрин много искаше това пътуване да остави приятен спомен у Нанси.

Нейното първо пътуване до Америка ѝ се беше сторило като вълшебна приказка, от която бе запазила незабравим спомен. Тъкмо затова тя се стараяше да създаде същото впечатление и у Нанси, но с всеки изминал ден Катрин трябваше да преодолява едно леко чувство на разочарование. Племенницата ѝ не беше от хората, които лесно изпадаха във възторг. Тъй като беше твърде млада, за да бъде преситена, недопустимо бе да се отегчава, но въпреки това тя оставаше винаги хладна и безразлична. Катрин за пръв път разбра, че въпреки малката разлика между тях — само десет години — по схващанията

им за живота помежду им лежеше цяла пропаст — и двете принадлежаха на две различни поколения. Тогава тя опита да се приближи до племенницата си. Понякога Катрин се питаше дали не е с Нанси и Мадн по-често, отколкото те биха искали, и се стараше да ги оставя сами, но те упорито гледаха да възстановят тройката, която почти винаги ставаше център на цяла компания. Нанси наистина обичаше да е заобиколена от много хора.

Но дали не се лъжеше в предположенията си? На пръв поглед племенницата ѝ проявяваше всички недостатъци на новото поколение; все пак тя имаше и свой личен живот. Неуспехът ѝ в Манчестър я бе наранил жестоко и тя мечтаеше за бляскав успех, който щеше да възвърне името ѝ на добра артистка. При все че не говореше нищо, Нанси мислеше само за обиколката из Америка и за ролята си. Тя имаше навика да се оттегля най-неочаквано, обикновено привечер, за да работи върху нея. Тъй като беше крайно самостоятелна, никой не си позволяваше да я упрекне за тези нейни самотно прекарани вечери.

Така в четвъртък вечерта Нанси се прибра в девет часа в кабината си, като помоли Крис да заведе Катрин на кино. Нощта беше мрачна и бурна. Филмът, някаква блудкава комедия, бе доста отегчителен, следователно забавлението не беше особено приятно. Въпреки това Катрин изпитваше рядко удоволствие. Седнала в мрака, тя гледаше разсеяно сменящите се на екрана образи. Особено приятно ѝ беше да чувства Мадн до себе си, да усеща борбата на парахода с разбушувалото се море. Изведнъж той се обърна към нея с лице, озарено от усмивка, която тя познаваше добре.

— Струва ми се, че времето се разваля — забеляза той. — Как се чувстваш?

— Никога не съм била по-добре — отговори тя весело.

— Не искаш ли да се прибереш?

— Ако ти останеш, не!

Катрин продължи да следи действието на екрана, когато неочаквана мисъл мина през главата ѝ. Защо ѝ доставяше удоволствие да седи тук, да гледа този посредствен филм и да понася неприятностите на бурята? Не без смущение тя призна пред себе си, че причината е присъствието на Крис и че не изпитваше никакво желание да сложи край на това приятно чувство. Усмивката ѝ угасна. Помъчи се да си обясни нещата и изведнъж я озари едно страшно прозрение.

Мадн беше протегнал ръка, за да задържи стола ѝ, който заедно със столовете на съседите им щеше да падне от силното наклоняване на парахода. В същия миг той се килна тежко на другата страна и хвърли Катрин към него. В продължение на няколко секунди, докато „Пиндарик“ се изправяше, Мадн я задържа здраво в обятията си. Изведнъж всичко се замъгли пред очите: корабът, морето, целият свят. Когато клатушкането попрестана, Мадн я настани грижливо на мястото ѝ.

— Каква награда ще получи? — попита той. — Ордена „Крал Албърт“ за спасяване в открито море?

Катрин не отговори. Дори и да ѝ костваше живота, тя не бе в състояние да изрече нито дума. Бледа, скована, тя седеше неподвижно, поразена от ужасното откритие, което я беше пронизало като мълния. Тя обичаше Крис, обичаше го с цялата си душа. Всичко ставаше ясно сега, неумолимо ясно: радостта, която я обземаше в негово присъствие, желанието ѝ да го види щастлив, а също и тайната надежда да получи от него един поглед или една усмивка... Всичко бе станало ясно, ясно и страшно като сцена, която се разиграва в мрак и която се осветява внезапно от ослепителния блясък на неочаквана светкавица. Главата ѝ се зашемети. За миг ѝ се стори, че ще изгуби съзнание, но вкопчи ръце в страничните облегалки на стола и овладя слабостта си. Катрин седеше на мястото си неподвижна, но разтърсвана от страшно вътрешно вълнение, сляпа и поразена от учудване.

Най-после филмът свърши. Лампите светнаха. Зрителите, които бяха издържали докрай, си разменяха поздравии. Свела глава, Катрин се отправи към изхода. Мадн я последва. На палубата нямаше никой. Всред това спокойствие и тишина тя се почувства още по-нещастна. Не можеше да го погледне, защото знаеше, че очите ѝ щяха да я издадат, а и бе длъжна да скрива борбата, която се водеше в нея.

— Мисля, че е време да се прибера — каза тя, като се учуди, че гласът ѝ звучеше толкова непринудено.

— Вече? Но ти знаеш, че Нанси ни помоли да я оставим сама. Нека се поразходим малко по горната палуба.

Крис говореше съвсем естествено. Катрин не можеше да разбере дали той отгатваше ужасното състояние, в което беше изпаднала. Тя извърна очи и повтори:

— Не, предпочитам да се прибера, вече е късно.

— Какво значение има това? Днес почти не сме се разхождали. Ти толкова обичаш да вдишваш морския въздух.

С голямо усилие Катрин си наложи да го погледне. Приятелската загриженост, която прочете в очите му, ѝ причини болка.

— Разходи се сам — каза тя. — Този глупав филм ме умори.

— Добре, щом не искаш... — промълви той. — Тогава, лека нощ.

— Лека нощ!

Тези думи поне можеше да изрече без смущение. След като си наложи да се усмихне, Катрин се обърна и изтича по стълбата, като остави Крис на палубата.

Когато слезе долу, тя спря и притисна сърцето си с ръка. Струваше ѝ се, че ударите му отекваха в тишината. Преди да се намери лице срещу лице с племенницата си, трябваше да се овладее, да се успокои. Когато помисли за Нанси, мъката ѝ се увеличи и положението ѝ се стори още по-страшно. Катрин изтича по коридора и се промъкна през тесния отвор на предната палуба. В тъмнината тя се спъна във въжетата, но не обърна внимание. Никаква телесна болка не можеше да се сравни със сърдечната ѝ мъка. Най-сетне стигна до предната част на кораба и там, шибана от вятъра, обгърната от тъмната нощ и рева на вълните, душата ѝ потъна в такава бездна от страдание, че тя избухна в ридания.

IX

На другата сутрин вятърът беше стихнал. Небето се бе прояснило и морето бе гладко като тепсия. Когато към десет часа Нанси се присъедини към Крис, който бе излязъл вече на палубата, Катрин не я придружаваше.

— Гледай ти — извика той, — къде е третият член на триото ни?

— Тази сутрин ще отсъства — отговори весело Нанси. — Има силно главоболие.

Мадн се учуди.

— Само преди няколко дни тя заяви, че не е страдала никога от главоболие по време на пътуванията си.

— Може би е забравила да чукне на дърво — рече Нанси, като се смееше. — Но успокой се, мили! В замяна на това твоята малка е свежа и пълна със сила.

— Защо не си в гимнастическия салон?

Девојката сбръчка нослето си в лукава гримаса.

Вече го нямаше сериозното настроение от предишната вечер, отново бе станала закачлива и весела. Тя се чувстваше възродена в тази хубава свежа утрин.

— Не ме мъбри, мили — прекъсна го тя усмихнато, — поне не го прави преди сватбата ни! Не ме измъчвай и ми дай една цигара.

— Понеже не пушиш от моите, ще отида да потърся други.

Двамата слязоха в средния салон, където Крис ѝ купи голяма кутия цигари от марката, която тя предпочиташе. Като я огледа с възхищение, той призна, че не я беше виждал никога по-прекрасна. Стройна и жива, с нещо момчешко в поведението си, отметнала косата си назад, тя червеше устните си с особено изящество.

— Обичаш ли ме, Нанси? — запита той шепнешком.

Тя престана да се черви. Неочаквана вълна на нежност заля цялото ѝ същество и престореното ѝ лекомислено държание изчезна в миг. Сърцето ѝ лудо заби и тя изведнъж разбра колко скъп ѝ беше Мадн и какво представляваше той за нея.

— От цялото си сърце — отвърна тя простичко, като го гледаше сериозно зад дългите си мигли.

Настъпи мълчание. После лицето на Крис светна и той взе ръката ѝ. За миг пръстите им се докоснаха, сетне тя се засмя тихо и смутено.

— Не забравяй, че сме всред Атлантика — пошушна му тя, като се овладя и го хвана подръка.

Когато се канеха да се върнат на палубата, погледът на Мадн спря върху магазина с цветята. И веднага му хрумна идея.

— Можем да изпратим малък букет на Катрин. Това ще ѝ достави удоволствие.

— Чудесно хрумване! Купи ѝ карамфили, тя ги обича. О, виж тези лилави орхидеи! Не са ли прекрасни? Бих искала да имам една.

Той се засмя, поръча карамфили за Катрин, а Нанси получи своята орхидея.

Катрин не се появи и на обяда; чак в два часа следобед те се натъкнаха на нея в един усамотен ъгъл на горната палуба. Тя изглеждаше доволна, изтегната на шезлонга, добре завита с одеяло. Подносът до нея говореше, че все пак беше хапнала нещо.

— О! — извика Нанси. — Как е главоболието ти?

— Вече всичко е наред.

Катрин ги посрещна с усмивка. После, като се обърна към Нанси, каза:

— Струва ми се, че искахте да играете пинг-понг?

— А, да. Това състезание е истинско мъчение за мен. Ти знаеш неудържимата енергия на Крис.

Мадн я прекъсна малко нерешително.

— Ти ми създаде грижи, Катрин. Наистина ли си по-добре?

— Сега съм съвсем добре. Напоследък се преуморих. Ще трябва да си почивам до края на пътуването.

Той не остана доволен от отговора ѝ.

— Толкова ни беше мъчно, че не дойде на обяд... и тази сутрин в гимнастическия салон... Ти ми липсваше много.

— Съжалявам.

Мадн я изгледа втренчено, сякаш хладните ѝ отговори му причиняваха мъка. Тананикайки си, Нанси се отдалечи към масата за пинг-понг, но той явно нямаше намерение да изостави Катрин.

— Получи ли карамфилите ми?

— Да, Крис.

След известно колебание тя добави:

— Но, моля те, не ми изпращай повече цветя... Наистина не бива.

Той помръкна и замълча, но почти веднага се обърна рязко към нея, сякаш под влияние на някакъв внезапен порив.

— Оскърбил ли съм те с нещо?

Катрин го изгледа продължително и извърна очи.

— Трябва ли да се караме този следобед? — промълви тя с приятелски тон. — Естествено, ти не си ми направил нищо. Просто имам нужда да остана малко сама.

Мадн пламна и на лицето му се изписа страдание.

— Прощавай, Катрин — отвърна той спокойно, — забравих, че имаш главоболие. Извини ме, че те обезпокоих.

Той стана и се отпрати към Нанси.

Катрин се отпусна назад и остави книгата върху коленете си. Изглеждаше отдадена на съзерцание на морето и небето. Никой не би се досетил каква мъка, какъв непоносим и тежък товар тежеше на сърцето ѝ. Имаше чувството, че някой беше забил нож в гърдите ѝ. Единственото ѝ утешение бе, че вече бе започнала да осъществява решението, което бе взела през тази безсънна нощ. Тя трябваше да запази на всяка цена своята независимост, защото по-скоро би предпочела да умре, отколкото да помрачи щастието на Нанси.

Двата следващи дни минаха много бързо. Краят на пътуването, което беше минало почти при изключително хубаво време, приближаваше. Пътниците се отнасяха към Катрин все по-дружелюбно, но под предлог, че се нуждае от почивка, тя се държеше настрана, макар че това невинаги ѝ се удаваше. Обикновено обаче успяваше да се усамоти. Много пъти ѝ се случваше да улавя крадливия и неспокоен поглед на Крис, но все пак успя да си спести мъката да остане насаме с него до вечерта на големия традиционен бал.

Този бал с неизбежно придружаващите го шампанско, конфети, книжни шапки и изненади беше най-тежкото изпитание, на което твърдостта ѝ можеше да бъде подложена. Нямаше никаква възможност да не участва в него. В началото не беше много лошо, защото по време на вечерята Катрин можеше да разговаря с капитана и лейди Блъндъл.

Но когато оркестърът засвири, разноцветните прожектори осветиха просторната зала и пътниците започнаха да танцуват, нервите ѝ се изопнаха до скъсване. Да седи усмихната и да си придава приветлив и безгрижен вид сред това весело оживление, беше свръх силите ѝ. В някои моменти тя се страхуваше да не се издаде; това чувство я правеше да губи увереността си и можеше да я подтикне да извърши някоя грешка.

Когато старият капитан я покани да танцуват, Катрин прие без много да мисли, за да се избави от бездействието си. След като обиколиха няколко пъти залата, той я върна на мястото ѝ. В този миг тя срещна погледа на Мадн. Дотогава той беше танцувал само с Нанси, но сега се отправи към нея, за да я покани.

Сърцето ѝ биеше толкова силно, струваше ѝ се, че ще изгуби съзнание. Тя се помъчи да се измъкне.

— Аз танцувам лошо.

— Напротив, току-що се уверих, че танцуваш чудесно.

С цигара между тънките си пръсти, с яркочервени лакирани нокти, Нанси се наведе към тях. Тя носеше рокля, която подчертаваше златистия блясък на русите ѝ коси и сребърните обувки с високи токове. Така тя изглеждаше по-прекрасна от всякога и невероятно млада.

— Хайде, хайде, Катрин — каза тя с насърчителна усмивка, — достави му това удоволствие заради мен!

Нямаше изход. Катрин стана и пристъпи към дансинга редом с Крис; той я обгърна и въпреки че не беше кой знае какъв танцьор, следваше добре ритъма на музиката.

— Защо не искаше да танцуваш с мен? — запита той най-сетне с напълно естествен и спокоен глас.

Сега, когато всяко отстъпление ѝ беше пресечено от ръцете му, които я обгръщаха, тя чувстваше как ударите на сърцето ѝ отекваха в слепоочията ѝ като удари на чук. Прехапала устни, Катрин събра цялата си воля, за да се усмихне.

— Вече съм твърде стара...

— Глупости! — отвърна той. — Мисля, че ти тепърва започваш да живееш.

— О! Може би, защото умът ми е зает прекалено много с други работи, с пристигането ни утре, работата ми, бъдещето.

Двамата замълчаха.

Музиката ги люлееше в своя ритъм. Тя чувстваше погледа на Крис върху себе си.

— Значи моите планове не те интересуват вече? — запита той бавно.

— О, напротив!

Катрин се стараеше да придаде на гласа си закачлива и шеговита нотка.

— Ще останеш ли някой и друг ден в Ню Йорк?

— Да, възнамерявам да прекарам там няколко дни с Нанси и теб, искам да ви разведа из града. Надявам се, че след това вие ще дойдете с мен във Вермонт, за да се запознаете с майка ми и неколцина приятели в Грейсвил.

Катрин съжалително поклати глава.

— Страхувам се, че няма да мога да дойда.

— Аз обаче посетих майка ти — отвърна той с красноречива усмивка.

Настана мълчание. Катрин беше разбрала.

— Добре — каза тя объркана, — ще се постарая да намеря време.

— Колко мило! — извика той. — Трябва да видиш Вермонт. Аз го обичах толкова много, когато прекарвах там ваканциите си като дете; може би затова го обичам и до днес.

Отново настъпи мълчание, после неочаквано той запита с рязък, но все още спокоен глас:

— Какво има между нас, Катрин, какво не върви? Толкова добре се разбирахме, а сетне всичко се промени. Ти ме избягваш. Другите не забелязват нищо, но аз го виждам. За мен ти си едно прекрасно създание, Катрин! Твоето приятелство ми е безкрайно скъпо не само защото ще бъда съпруг на Нанси, но и заради самия мен. Не можем ли да живеем отново в добро разбирателство?

Въпреки самообладанието си тръпки на страшна уплаха пронизаха Катрин. Заради любовта си към Нанси тя всячески избягваше Крис, но сега разбираше, че тази пълна промяна в поведението ѝ бе явна грешка. Вече не знаеше как да постъпи и беше на ръба на отчаянието.

— О, ти се заблуждаваш — промълви тя. — Споменах ти, че напоследък съм доста неспокойна... Но това няма нищо общо с нашето приятелство.

— Да не би да искаш да кажеш, че ти самата не си забелязала нищо?

След тези думи Крис млъкна, но после продължи със смутена усмивка:

— Тогава наистина няма какво да се прави!

Музиката спря и те се върнаха на масата. Някой беше напълнил чашата на Катрин. Тя я изпразни на един дъх и шампанското, което се разля по вените ѝ, я поободри. Когато се огледа наоколо, Мадн отново танцуваше с Нанси. Корабният лекар се приближи към нея и я покани. След това тя танцува с Пим, който не пропускаше никога това удоволствие. Най-после тя се възползва от обстоятелството, че някои хора от тяхната маса се разотидоха, извини се и се прибра в каютата си.

Невъзможно ѝ беше да заспи, но също така не можеше и да чете. Катрин си легна и започна да се бори с мислите, които нахлуваха в главата ѝ.

Тя се въртеше в леглото и едва призори заспа дълбок и тежък сън. Когато прислужницата я събуди, параходът вече навлизаше в пристанището. Пред прозореца ѝ минаваше бавно цялата панорама на Ню Йорк. Този изглед, край на пътуването и мисълта, че скоро ще се избави от неудобното положение, ѝ възвърнаха донякъде увереността. Тя бързо се облече и се качи на палубата. Катрин бе решила твърдо да не прави нищо, да не отстъпва и да удържи решението си докрай.

На горната палуба забеляза Нанси и Крис. Двамата съзерцаваха строгите очертания на града, наподобяващ модерен Акропол.

След като ги поздрави, Катрин продължи да говори, без да се обръща към Мадн:

— Нали гледката е прекрасна? Радвам се, че Нанси има щастието да види Ню Йорк в тази благоприятна светлина.

— Да — отговори Нанси, — градът има приказен вид. — По лицето ѝ се изписа необикновен интерес. — Да видиш Америка за пръв път, е изключително събитие.

— Човек има чувството, че е Христофор Колумб! — подхвърли Катрин шеговито.

— Точно така! — отвърна Нанси и като притвори леко очи, добави: — Само че този път Америка трябва да открие мен!

В това време Пим се приближи към тях, обърна се към Катрин и прошепна тайнствено:

— Репортерите са на борда, мис Лоримър. Може би, както е прието, ще отделите за тях няколко минути?

Катрин разбра приятелските му добри намерения, които го подтикваха. Той искаше да ѝ даде възможност да използва с търговска цел новината за нейното пристигане с миниатюрата. Никой не можеше да оцени по-добре значението на рекламата и гласността от мълчаливия Пим. Катрин се извърна и видя малката група репортери, които приближаваха бавно. Повечето от тях бяха млади с делови и решителен вид.

Тя съзря Кели, представителя на един от главните вечерни вестници.

— Радвам се, че ви виждам. Как сте? Хубава ли е малката стара картина, която носите отвъд океана?

Катрин кимна утвърдително и се приготви да опише миниатюрата с най-хубави краски, когато погледът ѝ попадна на Нанси, която наблюдаваше сцената с живо любопитство. Изведнъж ѝ хрумна чудесна идея, която помете в миг всичките ѝ лични грижи. Без да мисли повече, тя заяви:

— Аз водя нещо много по-интересно. Миниатюрата не е от толкова голямо значение или поне тя може да почака. Позволете ми да ви представя племенницата си Нанси Шъруд. Тя ще играе в новата пиеса на Бъртрам. Ако искате да знаете как изглежда, възползвайте си от случая, защото, помнете ми думата, за нея ще се заговори.

Девет чифта очи се извърнаха от Катрин към Нанси и девет шапки се повдигнаха леко. Настъпи кратко мълчание.

— Наистина, мис Лоримър — каза след това Кели убедително, — струва ми се, че не се лъжете. Как мислите, момчета?

Катрин едва успя да се отдръпне, когато девет камери се насочиха към Нанси. След това девойката беше засипана с градушка от въпроси. Тя я прие, без да ѝ мигне окото и отговаряше с лекота, като раздаваше най-пленителните си усмивки.

Когато интервюто свърши, тя извика задъхана:

— Благодаря ти, Катрин! Това е точно началото, за което съм мечтала.

Мадн беше проследил отстрани цялата сцена. Той се приближи и за пръв път от сутринта се обърна към Катрин:

— Нанси ми обеща да обядва с мен в Уолдръф. Не би ли искала да ни придружиш?

Тя съжалително повдигна рамене.

— Имам работа — извини се тя, като му благодари с умишлено равнодушна усмивка, — в началото ще съм много заета.

— Надявам се обаче, че не си забравила за Вермънт?

— Разбира се, че не съм забравила — отвърна тя.

Те напуснаха заедно палубата. След като се сбогува с всичките си познати, Катрин се зае да уреди полицейските формалности. Било умишлено, било случайно, тя изгуби от очи Нанси и Мадн. Когато се намери на улицата, нае такси и се отправи сама към хотела.

Х

Младата жена се залови енергично за работата си, защото в нея виждаше единствения лек за ужасната болка, която разкъсваше сърцето ѝ и не ѝ даваше покой. Веднага щом пристигна в „Тауър Карлтън“, където имаше навика да слиза, Катрин се обади по телефона на Брьоже, нейния представител в Ню Йорк. По нейно настояване той не беше дошъл да я посрещне на пристанището, но очакваше да го повика и веднага дойде. Тя едва беше имала време да се настани в малката стая, която бе обитавала толкова често, да хвърли поглед през прозореца, който гледаше от тридесетия етаж към Пето авеню и да поздрави директора на хотела мистър Ленц, който ѝ поднесе цветя и съобщи, че втората спалня, свързана с нейната, е запазена за мис Шъруд, когато Брьоже се появи на прага и тръгна към нея с протегнати ръце и потрепваща от удоволствие, заострена по френски, брадичка.

Жорж Брьоже, парижанин, беше специалист по старинни художествени предмети и часовници от XVIII век. Той беше дошъл в Ню Йорк, за да опита щастieto си, но беше изпаднал в несъстоятелност и сигурно щеше да умре от глад, ако Катрин не го беше спасила. След като ѝ целуна ръка и изрече куп любезни похвали, той се настани в едно кресло и притисна към устните си дръжката на бастуна, сякаш искаше да сложи сам край на неизчерпаемото си красноречие, след което зачака въпросите и заповедите на Катрин.

— Да, Брьоже — каза тя, като се облегна назад и го погледна в очите, — донесох миниатюрата.

— Чудесно, мис Лоримър.

— Влязохте ли във връзка с Бранд, както ви бях помолила?

— Всичко е наред. Бранд ще пристигне в Ню Йорк след десет дни. В сряда в три часа той ще дойде в кантората ми, за да види миниатюрата. И... за да я купи, мис Лоримър, ще видите. Вярвайте ми, че ще е така. Имайте вяра в мен.

Катрин прехапа устни.

— Дано да имате право! Но вие работихте добре. Междувременно, аз ще изложя миниатюрата. Цял Ню Йорк трябва да ѝ се възхищава, за тази цел трябва да бъде умело подредена върху тъмночервено кадифе. Търговците също трябва да я видят; всички, Ашър и другите. Трябва да се говори много за нея, това ще ни помогне. Нямам желание приятелят Бранд да мисли, че може да ни наложи цената си. Тя трябва да се определя от нас, нали, Бръже?

— Разбира се, мис Лоримър. Очевидно настоящите обстоятелства са неблагоприятни.

— Неблагоприятни! Те са направо лоши. Но слушайте, стари приятелю, аз ще ви нанеса тежък удар. Ако не успеем да продадем „Дамата с карамфилите“ за сто хиляди долара, на нас двамата не ще ни остава нищо друго, освен да си потърсим работа.

Бръже повдигна оптимистично рамене, сякаш за да я обнадежди.

— Ще успеем, мис Лоримър, и после ще преодолеем трудностите. Предчувствам, че работите ще се подновят. Ако прескочим следващите седмици, ние сме спасени.

Катрин кимна утвърдително и погледът ѝ се зарея нанякъде.

— Да — промълви тя, — да минат следващите седмици и после всичко ще тръгне по-добре.

Тя направи усилие да събере мислите си, сетне стана и сложи шапката си.

— Да вървим! Да отидем да изложим шедьовъра на Холбайн. Но погледнете го преди това.

Бръже взе миниатюрата и я зараглежда с почтителен възторг.

— Прекрасна е, прекрасна е! — извика той най-после.

Изправена до него, Катрин също съзерцаваше портрета, но с други очи. Изведнъж я обзе чувство на съжаление, което не беше изпитвала досега. Сега това лице ѝ се струваше живо. В него тя четеше собствените си мъки и желания. В неговите черти, за които твърдяха, че имало прилика с нейните, тя долавяше тъга, досущ като нейната, една самотна и тъжна съдба, която може би щеше да сполети самата нея. Сякаш душата ѝ се изплъзваше по загадъчен начин, за да се слее с душата на Люси дьо Керси. Дълбоко в сърцето си тя изпитваше странното чувство, че се връща назад във времето и пространството...

— Много любопитно, мис Лоримър, този портрет прилича по странен начин на вас...

Катрин поклати живо глава в знак на несъгласие, сякаш с това движение се опитваше да скрие впечатлението от тези думи.

Тя отговори с глух глас:

— Страхувам се, че може да хвърля някой стол върху главата на следващия човек, който ми каже това.

После се обърна и се насочи към вратата.

На път за кантората на Бръже Катрин убеди стария французин да обядва с нея. Двамата влязоха в един бар, където си поръчаха сандвичи и сладкиши с кафе. Когато отидоха в магазина, младата жена се зае да подреди миниатюрата на малката витрина върху тъмночервено кадифе. Докато се занимаваше с тази работа, тя си каза, че в нея е смисълът на нейното съществуване.

Искрените поздравии на Ашър, който не закъсня да мине, наистина я зарадваха много. От всички търговци в Ню Йорк без съмнение той беше най-вещият и тя забеляза, че одобряваше напълно покупката ѝ. Но по-късно, когато тръгна сама към хотела, Катрин се почувства отново потисната и страшно уморена.

В хотела Нанси вече се беше настанила в стаята си по своя обичаен начин, тоест беше разхвърляла вещите си по всички ъгли и се бе изтегнала на дивана, като беше запалила лампата до себе си и бе наредила да ѝ приготвят чай на близката масичка. Тази позната картина възвърна донякъде настроението на Катрин. Тя събу обувките си, обу пантофите и смени костюма с топъл и мек пеньоар. След това седна до Нанси и ѝ наля чай.

— Хубава вечер ли прекара? — запита тя весело.

— Истинска мечта, мила — отвърна Нанси, като прекъсна изучаването на ролята си и погледна Катрин с големите си, светнали очи. — Прекрасна вечеря с отлични стриди и божествен млад фазан. След това замъкнах Крис в театъра. Истинско чудо! Ще можем да започнем репетициите си в „Империал“ в четвъртък. Ах, Катрин, колко много обикнах Ню Йорк! Обзалагам се за една нова шапка, че той ще отговори на моята любов!

Тя схруска последния бонбон, който беше оставила.

— Видя ли вестниците, мила? Там са, на масичката. Общо взето, много добре. Половин колона текст и четири хубави снимки.

Катрин взе вестниците и ги прегледа внимателно.

— Да, наистина е добре. Това е чудесна реклама за теб преди първото ти турне в Америка.

Нанси се смееше и протягаше като малко коте, което галят.

— Всички са толкова мили с мен! Крис е несравним. Не можеш да си представиш колко много държа на него. Представи си: той иска на всяка цена да се оженим веднага след първото представление: и аз мисля, че така ще е добре. Ще бъде като истинска приказка, ако още след първия ми досег с публиката аз постигна успех, а чувствам, мила, че ще имам голям успех — и всичко това да завърши с една романтична венчавка! — И неочаквано попита: — Ти обичаш Крис, нали, мила?

— Знаеш отлично това.

— Той също те обича — продължи Нанси, — и те цени много високо. Преди малко ми говореше пак за теб. Ще му направиш голямо удоволствие, ако приемеш да вечеряш с нас в „Уолдръф“ утре или през някой от следващите дни.

Катрин я погледна изненадана.

— Да не би да искаш да кажеш, че той живее в „Уолдръф“?

— Но да, мила. Защо не? Зная, че той би предпочел да отседне в някой пансион, но аз държа на комфорта и го убедих.

— Но в „Уолдръф“ е ужасно скъпо — каза Катрин. — Сигурна ли си, че той може да си позволи всички тези разходи, цветята, подаръците и най-скъпите хотели? Ако не е по кесията му, не е хубаво от твоя страна да го принуждаваш.

— Той не се възпротиви — възрази Нанси, като вдигна рамене.

— Да не би да си въобразяваш, че той ще се противопостави? Крис не е такъв човек. Неприятно ми е да говоря за тези неща, Нанси, но по този въпрос ние трябва да бъдем откровени една към друга!

Нанси се усмихна с най-съблазнителната си усмивка.

— Не се безпокой, мила. Всичко е наред с Крис. В Кливланд той минава за голям човек. Малкото ми пръстче ми го подсказва. Не ме гледай така строго! Нямам желание да се караме за тези дреболии. Достатъчно се нервирах днес следобед с Крис по повод пътуването във Вермонт.

Настъпи мълчание. Очевидно Нанси пак беше изпаднала в онова състояние на пълно безгрижие, по време на което не можеше да се

иска нищо от нея.

— Мислиш — запита Катрин, за да наруши мълчанието, — че Крис иска да те представи на майка си?

— Да — въздъхна Нанси примирена. — И на всички вуйчовци, братовчеди и жители на селото. Той настоява да отидем в четвъртък за два или три дни. Точно когато ще имам най-много работа около репетициите. Даваш ли си сметка? Посред зима да напусна Ню Йорк заради някаква дупка, забутана сред природата!

— Има хора, които обичат природата.

— Бог да ми е на помощ!

— Трябва да отидеш — каза Катрин сериозно. — Това е твой дълг.

— Тогава ела с мен — отвърна Нанси намусено.

— Добре — съгласи се Катрин. — Да не говорим повече за това. — Включи радиото да чуем малко музика.

XI

В четвъртък в осем и половина сутринта Катрин взе бързия влак, който трябваше да я отведе в Грейсвил. Беше сама, защото Нанси и Крис бяха заминали предишната вечер. Настанила се удобно в едно кресло на пулмановия вагон, който беше приятно отоплен, младата жена изтри прозореца с ръкавиците си, за да се любува на зимния пейзаж. Влакът се носеше с все по-нарастваща бързина по заснежената безкрайна равнина. Денят започна да преваля. Привечер Катрин смени експреса с местен влак, който се отправи на запад. Огненочервеното слънце обагреше студената и гола земя. Половин час по-късно мина кондукторът.

— След няколко минути пристигаме в Грейсвил — каза той учтиво.

Катрин беше леко развълнувана. Това се дължеше може би на факта, че пристигаше най-послед до целта на пътуването, вълнението ѝ се подсилваше и от нетърпението, любопитството и някакво особено безпокойство. Локомотивът изсвири, спирачките изскърцаха и влакът спря. Катрин беше единственият пътник, който слезе на перона. Със зачервени от вятъра бузи и свито сърце тя огледа пустата гара.

Внезапно някаква фигура изскочи от полумрака и започна бавно да се приближава към нея. Беше един висок и слаб старец. Облечен бе в кожена полушубка с качулка, под която бронзовото му лице се усмихваше приветливо.

— Вие сте мис Лоримър, нали? — запита той. — Казвам се Хики. — Той взе куфара ѝ. — Последвайте ме. Колата е на площада.

Катрин тръгна след него до колата, едно старомодно купе, кацнало на четири високи колела, но така добре поддържано, че зелената му каросерия блестеше като нова, а металните му части изглеждаха като кристални. Дори гумите бяха грижливо измити. Горд с автомобила си, Хики помогна на Катрин да се качи и го подкара с разумна бързина. Прекосиха главната улица. Минувачите бяха редки,

но старецът не пропускаше да поздрави нито един от тях било приятелски, било съвсем равнодушно.

— Няма много хора — забеляза той, като се обърна любезно към Катрин. — Всички са на пързалката. Точно сега му е времето, затова са се запалили. Мистър Крис каза да ви съобщя, че ще ги намерите там.

— Имате ли хубава пързалка? — запита тя.

— Отлична! Езерото е замръзнало на цели тридесет мили.

Той спря колата си. Двама младежи, които носеха кънките си, го поздравиха усмихнато и той с великодушен жест ги покани да се качат. Бяха брат и сестра, далечни роднини на Мадн, както обясни Хики поверително на Катрин, когато тръгнаха отново.

Той беше страшно приказлив. Съзнаващ предимствата си на стар прислужник, Хики бърбеше непрекъснато, докато Катрин се възхищаваше от хубавата зимна природа. След като излязоха от градчето, пътят започна да се спуска към езерото и да завива покрай замръзналия му бряг. Далечни хълмове се очертаваха във вечерния здрач. Пързалката се виждаше вече отдалеч, а на изток се виждаше бледият диск на луната.

Загадъчността на вечерния здрач и омайната гледка пробуждаха в сърцето на Катрин смущаващи отзвуци. Тя остана неподвижна, докато старият Хики спря, за да слязат двамата случайни пътници, като им даваше куп съвети и нареждания и не забрави да им напомни, че не бива да закъсняват за вечеря. После подкара отново колата и я насочи към една бяла постройка, която се издигаше накрая на завоя в сред малка ябълкова градина. Сградата беше съвсем обикновена, в колониален стил, с фасада в стил ампир, без никакви украшения. Миг след това колата спря пред вратата, която се отвори веднага. На прага се появи една жена, която протегна ръка на Катрин.

Младата жена позна веднага майката на Крис. Висока и слаба, тя приличаше поразително на сина си. По лицето ѝ беше изписано същото спокойно изражение, каквото имаше и лицето на Мадн. От него лъхаше същата увереност и твърдост, които разкриваха вътрешната дисциплина на един живот, изтъкан от търпение, постоянство и доброта. Тя изгледа Катрин с проницателен поглед, изпълнен със сърдечност и доброжелателност, и каза съвсем непринудено:

— Сигурно сте замръзнали. Влезте да се стоплите.

Домакинята я поведе по стълбата и я въведе в една стая. Във висока камина от ковано желязо в холандски стил гореше буен огън, който хвърляше отблясъци върху балдахина на леглото, тежкия, резбован дъбов долап и масивните столове.

— Надявам се, че ще се чувствате добре тук — каза мисис Мадн малко притеснено, което накара сърцето на Катрин да се свие от умиление. — Всичко е много скромно, защото ние сме прости хорица.

— Напротив, всичко е прекрасно, направо чудесно! — рече възхитено Катрин.

Мисис Мадн се усмихна със спокойна и сдържана усмивка, която озари сериозното ѝ лице. Тя сякаш търсеше думи, за да изрази задоволството си, но изглежда ѝ беше трудно да предаде чувствата си със слово. Постоя още малко на прага, увери се, че Катрин не се нуждае от нищо, уведоми я, че вечерята ще бъде сложена скоро и си отиде.

Половин час по-късно Катрин слезе в гостната, дълга стая, ярко осветена, която се свързваше с хола и в която се бяха събрали много хора. Онези, които бяха отишли да се пързаят, се бяха прибрали и бяха довели със себе си сума ти приятели и съседи. Така Катрин доби първото си впечатление за голямото гостоприемство на стопаните на къщата в Лейксайд.

Мадн и Нанси стояха пред камината с брата и сестрата с усмихнатите лица, които бяха пътували с колата. Те бяха представени на Катрин под имената Люк и Бети Лу. Недалеч от тях, тържествено изправен в креслото си, седеше старец с набръчкано, но одухотворено лице — вуйчо Бен Емет, братът на мисис Мадн. Отсреща се бяха настанили учителят в Грейсвил и сестра му. По-нататък следваха дребничкият, но пъргав доктор Едуардс и отец Уолтърс, дебел и плешив, с вечно мигащи, хитро закачливи очи. Не биваше да се пропусне и Сами Бенет, внук на Бен, с нос, покрит с лунички, който също като Люк носеше на гърдите си знака на някакъв спортен клуб. Най-накрая, на заден план се бяха събрали двадесетина младежи и девойки със светли пуловери, загорели от вятъра бузи и блеснали очи, които бърбеха и се смееха.

На Катрин ѝ беше необходимо известно време, за да опознае цялото това общество. Благодарение на мисис Мадн, която държеше да ѝ представи всички, тя се запозна с тях. Те бяха непринудени хора,

които не блестяха с нищо; явно работеха упорито, за да припечелят за хляба си, но всички проявяваха непринудена и искрена сърдечност, което направи голямо впечатление на Катрин. Изведнъж тя се почувства добре сред тях.

Младата жена не успя да поговори с Нанси и Крис, защото мисис Мадн я хвана подръка и всички минаха в трапезарията.

След дългото пътуване и чистия въздух, който бе дишала, Катрин беше много гладна и яде с голям апетит. Бяха се събрали толкова много хора, че никой не се занимаваше с нея. Облечен в сив пуловер, Крис седеше на края на масата и непрекъснато ставаше да помага при поднасянето на яденето. Нанси гледаше намръщено. С цигара в едната ръка и вилица в другата, тя пушеше, докато се хранеше, без да обръща внимание на бърбенето на Сами Емет, седнал от дясната ѝ страна. Учудена, Катрин смръщи неволно вежди, но двамата ѝ съседни, Уолтърс и дребният доктор Едуардс, не ѝ позволиха да се отдаде на размисли.

— Опитайте това вино, мис Лоримър — покани я Едуардс сериозно. — То е приготвено от самата Сюзан Мадн. Не познавам друго вино, способно да лекува настинката, като него.

Катрин отпи от чашата си и намери, че то наистина е рядко хубаво. Тя усмихнато каза на доктора:

— Вие трябва да вземете от него, когато обикаляте болните си. Не е много приятно да се пътува непрекъснато в този сезон.

Той я погледна недоумяващо, но сетне се разсмя гръмогласно.

— Вие сте се заблудили — каза той най-после. — Наричат ме доктор, но аз не съм лекар, а само аптекар.

Катрин се изчерви, защото се смути от това малко недоразумение, но той продължи спокойно и все така любезно:

— Ние, тукашните хора, не обичаме да си придаваме важност, мис Лоримър. Вземете Крис Мадн. Той направи кариера, но никога не забравя стария Джо Едуардс, който го водеше на риболов, когато беше още седемгодишно хлапе.

— Наистина ли? — запита тя с интерес.

— Да. Всеки път, когато Крис идваше на гости на вуйчо си Бен, ние не пропускахме да го заведем на риболов. Още си спомням колко се радваше, когато за пръв път хвана един голям шаран!

Катрин си представи тази сцена и детското, развълнувано и любопитно лице на Крис. Изведнъж разбра защо той толкова здраво

е свързан с родното място на майка си и защо е така уважаван и обичан. Сега той беше преуспял и все пак в Грейсвил завинаги си оставаше малкото момче на Сюзан Мадн.

След вечерята се върнаха в гостната. Около една маса седнаха играчите на бридж, а около друга устроиша шумна групова игра. Катрин не се включи в нито една от двете групи. Младият Сами Емет се присъедини към нея и ѝ предложи да ѝ пече орехи в жаравата на камината.

Седнала край огъня, тя се радваше на веселието, което цареше наоколо ѝ. Компанията около кръглата маса, начело на която беше Крис, вдигаше все по-голяма и по-голяма врява. Веднъж-дваж на Катрин ѝ се стори, че гласът му звучеше престорено бодро. Ала топлината на огъня постепенно я унасяше в приятна дрямка. Половин час по-късно тя каза лека нощ на мисис Мадн и незабелязано се измъкна от стаята.

Не мина много време и Нанси влезе при нея с неизбежната цигара между устните.

— Доволна ли си, че успя да се откопчиш?

— Защо „откопчиш“ — възрази Катрин учудено.

Нанси не отговори, но вдигна нервно рамене.

— Какво искаш да кажеш — попита Катрин, — нима не се чувстваш добре тук?

Момичето се намръщи.

— Много е хубаво, мила... Може би само е малко смешно.

— Смешно? — повтори Катрин озадачено.

Нанси кимна утвърдително. Тя виждаше, че леля ѝ не я разбира и ставаше нападателна.

— Навсякъде се виждат покривчици, има твърде много бедни роднини, които вдигат шум, когато се хранят, и нищо повече. И тия селски петлета, които се кискат по ъглите! И всички тези библейски стихове по стените, като този над леглото ти!

Катрин проследи погледа ѝ.

— Това не е библейски стих — възрази тя сухо, — а фина везба, майсторски изработена.

— Съгласна съм — продължи Нанси с нарастващо раздражение, — но във всеки случай положението ми тук хич не е забавно. Още една седмица и ще полудея. Чувствам, че ме гледат накриво, защото съм

артистка. Всеки път, когато паля цигара, те ме поглеждат така, сякаш съм направила кой знае какъв грях. В тази забутана дупка няма дори кино. Защо Крис не ни представи досадните си роднини в Кливланд, вместо да ни довежда тук? Слава богу, че вдругиден се прибираме в Ню Йорк.

— Но, Нанси...

— Ах, Катрин, моля те да ме извиниш. — Нанси вече съжаляваше за думите си. Устните ѝ трепереха, а в очите ѝ се четеше искрено разкаяние. — Зная, че съм непоносима. Не трябваше да идвам тук преди премиерата. Мъчно ми е за Крис, но не мога да се владея. Умът ми е зает с толкова други неща.

— С какво?

— С пиесата, естествено! Не разбирате ли какво значи за мен професията ми? Да, аз имам Крис и съм много щастлива с него. Но има и друго нещо... Аз се нуждая от успех, Катрин, от опиянението на успеха!

Развълнувана от разпалените ѝ думи, Катрин остана мълчалива. За пръв път тя разбра колко силно Нанси обича театъра. Сериозни съмнения се загнездиха в душата ѝ. Нанси мечтаеше за слава, в това нямаше нищо лошо, но притежаваше ли дарбата, която е нужна, за да я постигне? Наистина, не ѝ липсваха красота, ум и талант, но имаше ли онова качество, което притежава всяка голяма артистка — дълбочина и сила на характера? Изведнъж я обзе безпокойство. Тя се страхуваше за племенницата си.

— Не мислиш ли, че искаш прекалено много от живота? — запита Катрин с глух глас.

— Може би — отговори Нанси, — но имам нужда от това!

Тя се приближи до Катрин, целуна я нежно и след миг изчезна от стаята.

Неподвижна, стиснала устни, Катрин остана известно време пред прозореца. Гледката беше неизказано красива. Тя се почувства завладяна от спокойствието, което излъчваха тези простички и непринудени хора. Испита желание да отиде при Нанси, да ѝ поговори, да я утеши и успокои, но не го направи, защото знаеше, че не би могла да ѝ помогне. Самата тя се чувстваше смутена и объркана и затова побърза да си легне.

XII

Когато се събуди, слънцето беше огряло стаята. В къщата и навън животът бе подновил нормалния си ход. Това оживление я събуди напълно.

Катрин скочи от леглото, облече топлатата си вълнена рокля и слезе в трапезарията, където мисис Мадн, Крис, вуйчо Бен и младият Сами се готвеха да седнат около масата.

— Каква изненада! — извика мисис Мадн и лицето ѝ засия от удоволствие. — Ние не допускахме, че ще слезете толкова рано за закуска! Нанси пожела да закуси в леглото.

Катрин се засмя.

— Човек трябва да стане рано в една такава утрин, особено когато има намерение да отиде на пързалката.

— Отлично казано — одобри Сами, като си наля мляко с кафе. — Значи вие ще дойдете?

Катрин седна. Мисис Мадн ѝ наля кафе, а Крис ѝ подаде препечена сланина. Сами ѝ предложи печени хлебчета с масло, които според него били вълшебни. Тя беше възхитена. Както предишната вечер, така и сега Катрин се оставяше да бъде заразена от тази атмосфера на непресторена веселост и благосклонност, която сгръваше сърцето ѝ. Тя разбираше, че майката на Крис беше доволна от факта, че Катрин бе слезла толкова рано на закуска.

Веднага след това всички се отправиха към езерото. Нанси все още не се бе показала от стаята си, но Сами, който заяви, че осиновява Катрин, категорично се възпротиви да я чакат. Той намери чифт хубави кънки в малкото павилионче и поведе Катрин към брега. Мадн също се присъедини към тях.

Утрото беше прекрасно. Катрин вървеше между Крис и Сами по замръзналата пътека с желанието тази разходка да трае вечно. Всички минавачи познаваха Крис и го поздравяваха сърдечно. След всичко, което чу и видя предишната вечер, сега тя имаше ясна представа за характера му и го оценяваше с истинската му стойност.

Катрин се възхищаваше от това равновесие между добрината и силата му, което обясняваше както привързаността му към семейните традиции, така и верността му към старите приятели.

Когато пристигнаха на пързалката, Сами коленичи с рицарско усърдие, за да ѝ сложи кънките. После двамата се запързалиха по замръзналата повърхност с плавни движения, напомнящи полета на птица. Крис, който остана на брега, ги проследи с поглед, докато изчезнаха на завоя на малкото заливче. Изражението на лицето му беше особено. Той обичаше да се пързали с кънки, но през последните години това все по-рядко му се случваше. Изпитваше силно желание да ги последва... Може би затова имаше толкова унил вид, когато се връщаше вкъщи, за да дочака Нанси да стане.

Наближаваше почти един и половина, когато Катрин и Сами се прибраха. Без съмнение обядът беше свършил отдавна, защото масата беше раздигната и в къщата нямаше почти никой. На извиненията им мисис Мадн отговори с махане на ръка.

— Не се притеснявайте — заяви тя засмяно, — аз прибрах обяда ви и наредих да го държат топъл.

За по-малко от пет минути всичко беше готово и тя седна на масата с тях, доволна, че ги вижда да се хранят с такъв апетит.

— Ще отидете ли на пързалката и следобед? — запита тя.

Катрин отрицателно поклати глава.

— Вече не си чувствам краката. И после Крис спомена за някаква разходка, която ще направим тази вечер всички заедно. Щели да накладат огън на един от островите. Бих искала да присъствам.

Мисис Мадн плахо ѝ предложи:

— Не бихте ли искали да пиете чай с мен? Обикновено аз го пия към три часа.

В гостната цареше приятно спокойствие. Часовникът в ъгъла тържествено отмерваше времето, а свещникът върху ореховия шкаф отразяваше пламъците на огъня в камината. Сами беше отишъл с Хики, за да види новородените кученца. Мисис Мадн наля чая и после дълго време остана замълчана. Най-после, след като се изкашля, заговори с извърнати настрани очи.

— Радвам се, че дойдохте, Катрин. Сега, когато започвам да остарявам, нямам голямо желание да завързвам нови познанства. Затова всяко ново познанство добива голямо значение за мен.

Катрин не отговори нищо. Тя беше развълнувана и трогната. Мисис Мадн протегна ръка към масата и взе голям албум със снимки. Подвързан с кадифе, тържествен и малко смешен, той беше от онези стари семейни албуми, спомен от миналите дни, който щеше да предизвика насмешките на Нанси. Но в гласа на мисис Мадн нямаше нищо, което да буди смях, когато тя добави:

— Ето една стара снимка на Крис. Аз намирам, че е много хубава.

Катрин взе отворения албум, който тя ѝ подаваше, и погледът ѝ спря върху избледнялата снимка на едно шест-седемгодишно момченце с къси панталонки и килната назад сламена шапка. Да, това наистина беше Крис. Тя винаги би познала тези тъмни очи, които я гледаха въпросително и сериозно от това детско лице. Гърлото ѝ се сви от умиление. Тя с мъка спря сълзите си, които напиреха под спуснатите ѝ клепачи.

— Прекрасна снимка — каза Катрин. — Трябва да я покажете на Нанси.

— Тя вече я видя — отговори бавно майката на Крис.

Катрин повдигна очи към нея и бързо ги извърна. В погледа на старата жена тя прочете загриженост, която я жегна право в сърцето.

— Глупаво е от моя страна да говоря така — продължи мисис Мадн още по-бавно, — но аз много искам Крис да е щастлив.

— Той ще бъде щастлив.

— Нанси е чудесно момиче — каза мисис Мадн смутено, — но не мога да приема факта, че е артистка. Вярно е, че аз съм страшно старомодна.

— Всичко ще се нареди отлично — прекъсна я Катрин разпалено.

— Ние говорихме тъкмо за това снощи — продължи старата жена сериозно, — съвсем случайно, докато вие бяхте навън. Нанси няма намерение да напуска театъра, дори след женитбата с Крис. На тази тема тя ни изнесе цяла лекция. Според нея нищо не пречело на една съвременна жена да бъде омъжена и да следва кариерата си на артистка. Когато бях млада, кариерата на жената беше женитбата. Но може би животът се е променил твърде много оттогава и трябва да бъдем снизходителни. Аз обичам много Нанси. Дано само моят Крис да е щастлив с нея!

— Той ще бъде щастлив — увери я Катрин. — Аз познавам Нанси. Тя е още много млада, но има открит и честен характер. Откровено казано, не вярвам тя да остане за дълго в театъра. Щом види, че не е голяма звезда, ще се сбoguва със сцената, за да бъде само една добра съпруга. Да не я ограничаваме и всичко ще се нареди от само себе си.

— Да се надяваме — въздъхна мисис Мадн със същото сериозно и спокойно изражение в замечтаните си очи.

Разговорът беше прекъснат от готвачката, мисис Хики, която донесе чиния със съвсем топли сладки. След като тя излезе, нито Катрин, нито мисис Мадн се върнаха на същата тема.

След обяд Катрин предпочете да не излиза. Тя мислеше, че предвидената за вечерта разходка ще е доста уморителна. Гостите, които дойдоха, бяха много повече от предишната вечер. По общо желание вечерята бе поднесена веднага. Всички бързаха да тръгнат. Към осем часа една група от двадесетина души се запъти весело към езерото. Мадн беше сред тях. Нанси, напротив, беше отказала да се присъедини към тях под предлог, че иска да остане вкъщи, за да работи.

Когато стигнаха до езерото и сложиха кънките си, всички се хванаха за ръце и дългата човешка верига се понесе по ледената повърхност в приятния сумрак на вечерния здрач. Те се движеха в правилен ритъм, запленени от очарованието на настъпващата вечер. Високо в небето, подобно на огромна лампа, луната хвърляше върху леда своите сребърни отблясъци. На юг покривите на селските къщи се очертаваха като тъмни силуета. На изток планинската верига образуваше един исполински мост, който сякаш водеше към жилището на боговете. Веднага след като излязоха от малкото заливче, пред погледа на всички се разпростря замръзналото езеро, което приличаше на тъмно огледало, гладко и студено като мрамор.

Задъхана, Катрин се носеше напред. Тя често се беше пързалияла по блатата в околностите на Лондон, където винаги се стеле лека мъгла и където винаги съществува опасност от разпукване на леда. Но никога не беше попадала сред такова безкрайно пространство, на такъв чист въздух и девствен лед без нито една драскотина. Сърцето ѝ преливаше от радост. Лекото стържене на кънките пееше в ушите ѝ като музика.

Вятърът брулеше страните ѝ, развяваше края на шалчето ѝ и раздвижваше кръвта ѝ.

Тя чувстваше да се разлива по вените ѝ опиянение, приличащо на опиянението на шампанско.

Най-после стигнаха до техния остров, който се намиреше на пет мили навътре в езерото и целият беше обрасъл със сухи храсталаци и ниски върби. Само след няколко минути големият пън, пригответен предварително, пламна. Младежите насядаха в кръг около огъня. Извадиха термосите и чашките с кафе и топло мляко започнаха да минават от ръка на ръка. Бети Луи извади от кожения си маншон пакет бисквити. После Анди Дън взе акордеона си. Той засвири стари народни песни, пропити с нежност и мечтателност. Простички и хубави, мелодиите огласяха нощта и всички непринудено започнаха да пеят.

Катрин наблюдаваше лицата им, осветени от отблясъците на огъня, и за втори път този ден тя почувства сълзи да напират в очите ѝ. От цялото си сърце съжаляваше, че Нанси не е сред тях. Всички хора тук бяха свързани с мълчалива и дълбока солидарност, с онова братско чувство, което сближаваше хората с добри и честни сърца.

Изведнъж започнаха да тананикат една много мелодична песен: „Хуанита“. Катрин не можа да се сдържи и започна да пее заедно с тях.

В този миг погледна Мадн и забеляза, че той беше втренчил очи в нея. През целия ден, дори откакто бе тук, не го беше виждала. Но сега явно погледът ѝ го бе изненадал и той имаше много объркан вид. Гледаше я така, сякаш не можеше да я познае, сякаш я виждаше за пръв път в живота си.

Когато песента свърши, настана продължително мълчание, тъй като на всекиго бе ясно, че репертоарът е изчерпан. След това всички станаха и отново започнаха весело да бърбят и да се смеят. Изведнъж Катрин видя, че Крис се бе изправил до нея.

— Много мило беше от твоя страна — каза ѝ той сдържано — да се присъединиш към нас.

— Защо се учудваш? — Тя се засмя, но в смеха ѝ се прокрадваше мъка. — Само че аз не мога да изпея дори две ноти правилно!

— Какво от това? — възрази той. — Чудесно беше.

Когато всички се хванаха отново за ръце, за да се върнат на брега, откъдето бяха тръгнали, Мадн остана с Катрин. Ръцете му, на

които имаше дебели вълнени ръкавици, хванаха нейните с решителна твърдост. През цялото време, докато прекосяваха езерото, той не ѝ каза нито дума. Когато се прибраха, той едва-едва я погледна, сетне извърна очи и ѝ пожела лека нощ със сух глас.

Крис не си легна веднага. Той напусна компанията и излезе в градината, където голите клони на ябълковите дървета блестяха под лунната светлина. Младият мъж остана известно време неподвижно. После машинално се опита да запали лулата си, но не успя и продължи да я държи между зъбите си, без да забелязва, че тя не гореше. Внезапно зад тежките пердета на прозореца лампата в стаята на Катрин светна.

Затаил дъх, Крис прикова очи в прозореца. След това опря чело в студеното стебло на едно дърво. На бледата лунна светлина лицето му изглеждаше също толкова посърнало, както и разядените стари стебла, които хвърляха сенки около него.

XIII

Катрин отново беше в Ню Йорк. Бяха изминали само три дни, откакто беше пристигнала, но те ѝ се струваха цяла вечност. Големият шумен град я погълна и прекараните в Грейсвил дни оставаха за нея като един далечен и много приятен спомен.

Нанси и Крис също се бяха завърнали. Бъртрам беше подписал договор с театър „Империал“ и репетициите бяха започнали. За да направи удоволствие на Нанси, Крис реши да отложи пътуването си за Кливланд и отседна отново в хотел „Уолдръф“.

През следващите дни Катрин изобщо не го видя; липсваше ѝ и присъствието на племенницата ѝ. Макар че Нанси беше почти изцяло погълната от театъра и репетициите, Мадн беше неотстъпно с нея. На обяд, следобед и вечер той я водеше в най-люксоznите ресторанти и изпълняваше всичките ѝ прищевки.

Нанси се беше заловила за работа с похвално усърдие, но това не ѝ пречеше да се отдава с увлечение и на всички удоволствия на светския живот.

Така тя беше уредила за четвъртък вечерта да отиде в едно кабаре заедно с Катрин и Крис.

Катрин не държеше никак на това забавление, но склони, за да направи удоволствие на Нанси. Напоследък младата жена се стараше да съсредоточи цялата си енергия върху работата си. Тя беше обзета изцяло от мисълта, че трябва на всяка цена да продаде миниатюрата и затова очакваше с нетърпение пристигането на Бранд. Тя си даваше сметка, че безпокойството подлагаше нервите ѝ на тежко изпитание. Когато дойде четвъртък, тя се чувстваше неспокойна и преуморена. В едно беше сигурна: че много иска да види Крис.

Когато се срещнаха вечерта, Катрин се изплаши от промяната, която бе станала с него. Той изглеждаше отслабнал и състарен, очите му бяха заобиколени от дълбоки сенки.

Тази среща беше много странна. Хубавото им приятелство, споменът за чудесните часове, прекарани в Лондон и по време на

пътуването им за Америка, после за нощта, когато се пързалиха ръка за ръка по езерото в Грейсвил, всичко това изглеждаше заличено от ума му. Държеше се някак мъчително сдържано. Не я поглеждаше, а когато ѝ подаде ръка, тя беше леденостудена. За Катрин това беше един жесток миг. Що се отнася до Нанси, тя беше погълната от себе си, за да забележи нещо.

Те останаха известно време във фоайето на хотела. Разговорът не вървеше. Мадн излезе навън и нае кола. Когато пристигнаха в кабарето, залата беше препълнена, но за тях имаше запазена хубава маса. Катрин се учуди отново на лекотата, с която Крис, когото си представяше с вълнения пуловер сред простичките му и простодушни приятели от Грейсвил, даваше заповеди.

Въпреки шампанското разговорът пак не вървеше. За щастие, скоро след като седнаха, светлините угаснаха за първия номер на програмата. Появи се Дейзи Джървис. Под ослепителната светлина на прожектора тя се приближи до микрофона, поставен в средата на сцената, и започна да пее. Беше известна като певица от радиото и кабаретата.

Дейзи Джървис не беше хубава, но с бликащата си жизненост тя печелеше сърцата на хората. Нанси я слушаше внимателно, готова да я критикува, което е присъщо на професията ѝ. При все че следеше песента, Катрин не можеше да откъсне очи от профила на Крис. На светлината, която идваше от сцената, той изглеждаше още по-слаб и разстроен. Младият мъж пушеше непрекъснато и пръстите му, които се движеха трескаво, бяха пожълтели от тютюна. Катрин не го беше забелязала досега. Дали това не означаваше, че го измъчва някаква скрита грижа, която го бе налегнала внезапно? Той все така избягваше да я погледне. Устните му бяха стиснати, целият му вид говореше, че е изпаднал в мрачно униние.

Песента беше към края си, Нанси, която не забелязваше нищо, отпиваше от шампанското си и критикуваше съседите им по маса. Тя вече разпознаваше по-голямата част от „десетте хиляди“ от висшето нийоркско общество и при други обстоятелства остротите, които пускаше по техен адрес не с безизвестна надменност, биха били много забавни с духовитостта си. Изведнъж тя махна с ръка на неколцина приятели от трупата, които се бяха настанили в един ъгъл на салона.

— Бъртрам е тук, Катрин! — каза тя. — С Брет и Джон Сидней. Тяхната маса е много по-лоша от нашата! За твое здраве, Крис!

Дейзи Джървис започна нова песен, една мелодия от Бродуей, цялата от резки дисонанси и синкопи. Това беше гвоздеят на репертоара ѝ и всички я слушаха сред дълбоко мълчание. Леко пресипналият глас на певицата сполучливо предаваше острия и провлачен ритъм на уличния живот, както и цялата жестокост и блясък на модерния живот.

Сега вече и Катрин бе завладяна. Но тази песен я натъжаваше и сърцето ѝ се сви. Тя обгърна с поглед бляскавата от скъпоценности и цветя зала. Целият този разкош, демонстриран от богато облечени жени и мъже със сурови и нарисувани като маски лица, ѝ се видя непоносимо предизвикателен.

Обзе я необяснимо отчаяние и силно желание да се измъкне от тази среда. Катрин си представи Грейсвил и хубавата околност на Вермонт и си помисли за всичко простичко и хубаво, което животът може да предложи, за свежия въздух, чистата храна и красотата на полския простор.

Завладя я болезнена тъга, каквато не беше изпитвала никога досега през живота си. Искаше ѝ се да се измъкне от тази изкуствена обстановка и да завърши съществуването си в някое спокойно и усамотено кътче. Същата тъга, помисли тя, сигурно беше изпитала и Люси дьо Керси, когато след празненствата, на които бе присъствала в двора, беше научила за смъртта на любимия си и бе видяла щастieto си разбито.

Лампите светнаха. Катрин не можа да види Крис, защото той беше скрил лицето си с ръце, но Нанси се провикна възторжено:

— Тази жена е знаменита! Изпълнението ѝ наистина прави силно впечатление!

Катрин отпи глътка леденостудена вода. Възклицанието на Нанси ѝ причини болка. Всичко, което я заобикаляше, ѝ се струваше все по-безсмислено и глупаво. За нейно голямо облекчение един прислужник се приближи до масата им и съобщи, че викали мис Лоримър на телефона. Катрин се извини, стана и го последва.

След като тя се отдалечи, настъпи странно мълчание.

— Катрин е някак особена — каза най-после Нанси. — Изглежда, че всичко това не я забавлява.

— Да — повтори Крис, който си играеше с една вилица, — това не я забавлява.

— Горката! — промълви Нанси. — Тя прави такова усилие!

Мадн я погледна.

— Тя е направила твърде много за теб досега, нали?

— О! Да, естествено, и може да се каже, че го е вършила от цялото си сърце.

Той се изправи, наля си чаша шампанско и го изпи на един дъх. После се облегна на масата.

— Слушай, Нанси — започна той сериозно, — имам да ти кажа нещо. Откакто се върнахме от Грейсвил, аз много мислих и реших да се оженим веднага.

— Както искаш — отговори Нанси усмихнато.

Тъмните му очи упорито я гледаха.

— Искам да кажа наистина веднага. Ще се оженим в някой от последните дни на следващата седмица.

— Защо, Крис?

— Защо не? Ти ме обичаш, нали?

— Знаеш го отлично!

— Значи, решено. Веднага щом се върна от Кливланд. Вече ще е минало първото представление.

Настойчивостта в гласа му я трогна. Нанси сведе очи.

— Добре, мили — промълви тя. — Съгласна съм. Знаеш ли, аз наистина съм много щастлива. Представи си, в Грейсвил се измъчвах от мисълта, че преди женитбата ни ти ще поискаш да напусна театъра.

— Би ли го направила?

Тя кимна утвърдително.

— Нямаше да се дължи само на твоето настояване. В Грейсвил имах чувството, че близките ти не гледат с добро око на мен. Струваше ми се, че мълчаливо ме укоряват, задето съм артистка. И все пак, мили, за мен театърът означава толкова много!

В този миг в очите ѝ, които гледаха нежно, се четеше искрено вълнение.

— Аз едва сега започвам, но ще докажа, че имам талант, ще видиш! Не с глупави роли в идиотски фарсове, но в истински гениални творби на Ибсен, Шоу, Шекспир. Един ден, Крис, аз ще играя Офелия, и то така, че ще те накарам да затаиш дъх. Зная, че имам сили за това и

трябва да го постигна. Искам да се гордееш с мен. О, мили, ужасно е да чувстваш, че имаш призвание за нещо! То е толкова силно, колкото и любовта ми към теб. Нищо не мога да направя, никога не бих могла да се откажа от театъра. А и защо да се откажа? Нашата любов се гради на разбирателството и после, ние живеем в двадесети век, нали? Няма причина в света, която би ми попречила да се оженим, и същевременно да градя кариерата си. Знаеш ли такава причина, мили, кажи?

Това признание, направено с толкова страст, го смути. Крис сведе очи, но хвана ръката ѝ и я стисна силно.

— Отначало не можех да те разбера, Нанси, но сега те разбирам. Мислех, че влечението ти към театъра е само повърхностно. Но, вярвай ми, щом искаш да примириш нашата женитба с кариерата си, аз също ще се примиря.

Настана кратко мълчание.

— Хората винаги са се спречквали по въпроса за женитбата и кариерата. Но ние ще съумеем да го разрешим, нали, Крис?

— Да.

— Благодаря ти — промълви тя. — Любовта ми към тебе ще бъде още по-голяма.

Те отново млъкнаха, после Нанси запитва:

— А ти, мили, все още ли ме обичаш?

Той я изгледа със своя спокоен и ясен поглед.

— Да, обичам те, Нанси. Не съм ли ти го повтарял толкова пъти?

Когато Катрин се върна, двамата говореха за незначителни неща. Вече бе доста късно. Оркестърът подхвана една приятна мелодия, която обикновено предшестваше края. За пръв път през цялата вечер Крис погледна Катрин в очите. Изглежда беше възвърнал душевното си равновесие и я запитва любезно:

— Надявам се, че си получила добри новини?

Катрин се усмихна:

— Говорих с Бръже. Бранд го повикал от Чикаго, за да уговорят срещата. Получил снимките, които му бях изпратила — цветни увеличения на миниатюрата — и съвсем се запалил. Утре пристига в Ню Йорк със самолет. Ще се срещнем в три часа. Само ще му предам миниатюрата и работата ще бъде уредена.

— Прекрасно!

— Поздравявам те, мила! О, колко се радвам!
— Падна ми камък от сърцето — добави Мадн.
— О, и на мен — призна Катрин.

Музиката бе млъкнала. Беше два часа след полунощ и хората ставаха, за да си вървят.

— Мисля — каза Крис — да се приберем да спим.

Нанси започна да се смее.

— Ти си луд, мили! Още е много рано. Трябва да отпразнуваме събитието.

Тя се загърна с кожената наметка.

— Да вървим в Лоншън да хапнем някой сандвич с Бъртрам и компанията му.

Лека сянка се мярна по умореното лице на Мадн, но той се овладя веднага. Катрин нямаше желание да продължи и без това безсмисленото бодърстване. Тя понечи да каже нещо, но се отказа. Във фойето те се срещнаха с Бъртрам и другите. Лесли, Джийн Маркс и Глория Бишоп се присъединиха към тях, а Нанси изпита гордост, когато видя в големите огледала каква внушителна група представляват всички те. До края на вечерта Катрин не успя да говори с Крис.

На другия ден той замина за Кливланд.

XIV

Към три часа следобед Катрин се отправи към кантората си, където щеше да се срещне с Бранд. Валеше ситен дъжд. Противно на навиците си, тя взе такси и докато колата се движеше бавно по улиците, нейните неясни и объркани мисли ѝ заприличаха на тежките облаци, които се влачеха по небето. Тя си припомняше ту една, ту друга сцена от предишната вечер: кабарето, Дейзи Джървис, компанията в Лоншън, свободното държане на Нанси и каменното лице на Крис.

След това учудващо ясно тя си представи как той след седмици на необичайно безделие пристигаше в Кливланд, за да продължи отново всекидневната си работа. Тя го виждаше да слиза от влака с чанта в ръка, вдигната яка и шапка със спуснати краища.

После той спираше, за да обгърне със своя мрачен и сериозен поглед малката фабрика, положила основата на благосъстоянието му, където всички работници, чиновници, търговци и представители бързаха да го приветстват с „добре дошъл“.

Катрин не би могла да каже какво подсилваше въображението ѝ да си представя тази сцена, но тя беше толкова убедена в истинността ѝ, сякаш наистина беше присъствала на нея.

Тя въздъхна и се помъчи да се изтръгне от бленуванията си, за да събере силите, които ѝ оставаха, за срещата с Бранд. Щом продаде миниатюрата, тя би могла да уреди всичко и да се върне веднага в Англия. На другия ден, след първото представление на Нанси, нищо нямаше да я задържа повече. Крис и Нанси нямаше да имат повече нужда от нея. През медения им месец, си казваше тя с огорчение, щеше само да ги притеснява.

Лека тръпка премина по тялото ѝ, когато слезе от колата и прекоси улицата. Бръже я чакаше в кабинета си, скромна малка стаичка, в която имаше място само за бюро, две кресла и радиоапарат. Катрин веднага разбра, че той е нервен, макар че се опитваше да придаде учтиво безгрижен вид на слабото си, с орлов нос лице. Беше

приготвил кафе и ѝ го поднесе с няколко бисквити по един смешен и трогателен начин. Тя ги прие с благодарност. Кафето беше топло и силно, приготвено по френски начин. Докато пиеше, Катрин наблюдаваше стария човек, характерното му лице, дрехите му, чиито ръкави бяха много изтъркани, ослепително бялата му риза, под високата корава яка на която се виждаха грижливо защити кръпки, идеално лъснатите обувки със силно напукана кожа, и внезапно почувства безкрайно съжаление към него. Тя никога не беше обръщала особено внимание на Брьоже, освен когато се касаеше за работата, но сега изведнъж изпита към него едно съвсем ново чувство на състрадание. По него тя четеше ясно историята на дългата борба с фалирането, на отчаяното му усилие да защитава почтеността на посредственото си съществуване.

— После — каза Катрин, — ако успеем, ще направим опит да подобрим вашето положение.

Брьоже пламна до корените на редките си сиви коси:

— О, не, мис Лоримър.

— Да, да, Брьоже — отговори тя решително.

Той я погледна крадешком, стеснително и сетне извърна очи.

— Благодаря, мис Лоримър — промълви той, — много ви благодаря...

Двамата млъкнаха. Брьоже извади часовника си, един изящен, златен, покрит с емайл часовник в стил Луи Филип, спомен от хубавото минало време.

— Надявам се, че мистър Бранд вече ще дойде.

— Още няма три часа.

— Точно три е, мис Лоримър.

— Хайде, хайде, не губете търпение, Брьоже.

Катрин му отправи приятелска и окуражителна усмивка.

— Можете да смятате, че сте получили повишението.

Тя мислеше, че това е причината за неговата нервност.

— О, не се отнася до мен — обясни той бързо. — По-важно е за вас. Става въпрос за една толкова голяма работа...

Той млъкна, като повдигна едва забележимо рамене.

— Смятам, че ще се споразумеем с Бранд.

Катрин говореше напълно уверено.

— След всичко, което той заяви... Ние го познаваме достатъчно, нали? Той държи на думата си.

Отново настана мълчание, през време на което и двамата мислеха за своя прочут клиент. Според Катрин Бранд знаеше какво иска и винаги го постигаше. Той беше дребничък човек, който скриваше острия си поглед зад очила и който беше натрупал баснословното си богатство от ловката комбинация на два занаята — превози и търговия със строителни дървени материали. В цялата страна името му бе станало символ на предприемчивост. Разправяха се легенди за неговите предприятия, като се започне от огромните му складове за дървен материал на северозапад и се стигне до химическия институт, който току-що бе създал в Сан Франциско с чисто човеколюбива цел; съкровищата, събрани в испанския му замък, венецианския му дворец и голямата му къща в стил барок в околностите на Кей Уест, се изчисляваха на милиони.

От личността му се излъчваше такава жизненост, че беше достатъчно човек да мисли за него, за да има чувството, че той присъства.

Унесена в мисли, Катрин се сепна, когато видя, че все още беше сама с Бръже. Часовникът на стария човек показваше три и петнадесет.

— Не е ли необичайно това, мис Лоримър? — запита той, като се изкашля. — Да го потърся ли по телефона?

Тя поклати отрицателно глава.

— Недейте, не бива да му показваме, че се безпокоим. Ако нещо не го е задържало, той ще дойде, иначе ще ни потърси сам.

— Добре, мис Лоримър.

Бръже обаче не можеше да стои на едно място и да чака. Той излезе в предната част на кантората и застана зад остъклената врата, откъдето можеше да наблюдава част от улицата. Катрин остана неподвижна. Тя се вслушваше в шумовете отвън, но до ушите ѝ достигаха само гълчавата на улицата и виковете на вестникопродавачите. Тези виковете, без да знае защо, ужасно я дразнеха. В този миг Бръже се спусна към нея с вестник в ръка. Приличаше на човек, когото са ударили по главата. Отначало не можеше да каже нито дума.

Задъхан, с разширени очи и бледо като тебешир лице, той стоеше като закован на прага.

— Вижте, мис Лоримър — извика той, заеквайки. — Вижте!

Тя скочи, обзета от страх.

— Какво има?

— Бранд е... той няма, той няма да купи миниатюрата!

Гласът му секна. Лицето му се сгърчи и Бръже се отпусна на един стол, като заплака.

Катрин грабна вестника от ръцете му и от едно голямо заглавие на първа страница научи, че Бранд беше намерил смъртта си с още десет пътници в една ужасна самолетна катастрофа.

XV

Катрин напусна кантората сломена. Вървеше бавно в гъстата мъгла с едно-единствено желание — да не вижда и чува никого, да остане сама с отчаянието си. С вдигната глава и втренчен, празен поглед тя крачеше по улиците. Като прекоси Медисън авеню, някак инстинктивно тя попадна в една пуста част на Сентръл парк. Разхожда се още известно време все така безцелно, сетне се отпусна на една пейка близо до замръзналото езеро и се помъчи да сложи малко ред в мислите си.

Новината за трагичната смърт на Бранд я беше смазала. Тя хранеше рядка симпатия към него. При всичките им сделки той се беше държал съвсем безукорно. През булото, с което го обгръщаше огромното му богатство, Катрин бе открила в него едно толкова открито и великодушно сърце, че бе свикнала да гледа на него не само като на меценат, но и като на истински приятел. И сега той беше мъртъв...

Неподвижна и самотна всред просторния пуст парк, тя се чувстваше напълно изоставена. В бледата светлина на вечерния здрач очертаванията на сградите и паметниците приличаха на символи на мощна и бликаща от живот цивилизация. Но тя, тя беше сама. Няколко дечица минаха покрай нея по езерото, но те отдавна се бяха отдалечили, оставяйки по леда само следите от кънките си. Навред беше тъжно, мрачно и пусто.

Малко по малко Катрин започна да вижда по-ясно положението си. Тя беше загубена. Със смъртта на Бранд се изпаряваха и възможностите да продаде миниатюрата бързо и на изгодна цена. Падежът на полицата в банката приближаваше. За да я погаси, както и да изплати другите си задължения, трябваше да пожертва всичко, което притежаваше: запасите си, личните си вещи, а също и доброто си име. Тя би могла дори да се смята щастлива, ако по този начин успее да избегне позора на фалита. Във всеки случай Катрин беше победена и разорена. Това беше краят на кариерата ѝ, жалкото сгромолясване на

постройката, която бе изградила с толкова труд и мъка. Остра болка сви сърцето ѝ, когато помисли за измамените си надежди, за приятното опиянение от успеха... Всичко беше унищожено, разпръснато като пепел от вятъра.

После тя се замисли за хората, които повличаше със себе си в нещастията, и мъката ѝ се увеличи. Уолтърс и мис Милс, Брьоже — ах, клетият Брьоже! — и най-вече майка ѝ щяха да понесат последиците от нейното разорение. Единствено Нанси, слава богу, нямаше повече нужда от нея. Но всички други!... Измъчваше я мисълта, че те щяха да страдат заради нея. Естествено, тя щеше да продължи да работи, но дали щеше да успее някога да постигне отново положение като това, което беше изгубила? Някои — тя си представи Бъртрам — можеха с радост да изгубят цяло състояние и да си го възвърнат за една година. Но тя не беше от тези хора. Нейната звезда се движеше по строго определени закони: паднеше ли веднъж, нямаше да се издигне отново. Напоследък Катрин не можеше да се отърве от едно особено чувство на безсилие, сякаш беше изложена съвсем незащитна на ударите на съдбата. В края на краищата тя беше само една клетка обезоръжена жена, която имаше нужда от здрава ръка, за да се облекне на нея, от защитата на една по-силна личност.

В отчаянието си тя беше почти готова да сложи край на живота си. Толкова лесно би било да потъне в мрачните и мамещи бездни на забравата... Другите нямаше да узнаят нищо. Една невнимателна стъпка при профучаването на някоя кола, най-обикновена злополука и тя ще бъде освободена от цялата си мъка, ще заспи завинаги и скоро никой не ще се сети за нея.

Но междуременно съзнанието ѝ се проясни и тя отхвърли това изкушение, което ѝ се видя грозно подло. Смелост! Тази дума винаги я ръководеше в живота ѝ. Само смелост ѝ беше нужна и при това поражение на нея ѝ бе необходима твърдост повече от всякога.

Катрин скочи от пейката, загърна се в палтото си и се отправи с твърди стъпки към хотела.

Нанси, която тъкмо се готвеше да отиде на репетиция, се спусна към нея и я прегърна.

— Катрин, миличка — извика тя, — толкова ми е мъчно!

Тя беше прочела новината във вестниците и продължи бързо:

— Но все пак да се надяваме, че не всичко е загубено! Какво нещастие! Поне да се беше случило след продажбата на миниатюрата!

Катрин напълно се бе овладяла. Тя ѝ отговори съвсем спокойно:

— Не бива да забравяш, че Бранд е мъртъв.

— Очевидно, мила... — Тя се поколеба. — Това е изцяло в съгласие с разбирането ти за живота.

Младото момиче остана още малко, отрупа Катрин с безброй дребни прояви на съчувствие, накара я да седне, предложи ѝ коктейл и цигара, принуди я да хапне нещо. Но правеше всичко от немай-къде. Всъщност тя изгаряше от желание да изтича в театъра, да присъства на репетицията и да се върне към личните си работи. Най-после Нанси излезе, като лицето ѝ изразяваше искрено съжаление.

Гърлото на Катрин бе толкова свито, че тя не можеше да яде. Затова помоли да ѝ донесат чаша топло мляко и го изпи заедно с два приспивателни праха. Сега сънят за нея беше единственото успокоение. Тя се съблече и си легна.

Под влияние на приспивателното Катрин заспа дълбоко, но сънят ѝ беше смущаван непрекъснато от някакви неясни и объркани образи.

Преследваше я безумната мисъл, която отдавна се бе загнездила в главата ѝ и която още повече увеличаваше мъката ѝ, че Люси дьо Керси, чиято миниатюра притежаваше, се беше върнала към живота и се идентифицираше с Катрин, с нейното нещастие и самота. Самата тя, Катрин Лоримър, беше вече одухотвореният образ на онази, която Холбайн беше рисувал, на онази жертва на живота и любовта. Тя се насилваше да се усмихне с онази бледа и напрегната усмивка; ръката ѝ уморено държеше букета карамфили. Всички обстоятелства, които бяха спомогнали портретът да стане нейна собственост, образуваха неразрушима верига. Той беше същевременно спомен и предсказание. Сякаш чрез Катрин се повтаряше не само историята, но и съдбата на нещастната Люси дьо Керси. Тази мисъл, проблеснала изведнъж със страшна сила сред неспокойните сенки на кошмара ѝ, изтръгна от гърлото ѝ силен вик на ужас.

Тя скочи стресната, с пресъхнала уста. Пот се стичаше по челото ѝ. Навън се зазоряваше. Веднага щом се събуди, Катрин си спомни за положението, в което се намираше, и мъката ѝ се възобнови още по-остра и по-жива. За да се избави от нея, тя стана, изкъпа се и се облече. Надникна в съседната стая и видя, че Нанси още спеше.

Катрин излезе. Тръгна безцелно по улиците. Не искаше да се върне в кантората си, защото мисълта, че може да види Бръже и мястото, където я беше сполетяло нещастieto, беше мъчителна за нея. Вървеше като замаяна по Петдесет и втора улица. На една пресечка влезе в някакъв бар и си поръча чаша кафе с кифла. После прекоси площад „Таймс“ и увлечена от тълпата се намери в една станция на метрото. Да се избави и избяга!... Катрин се качи в един претъпкан вагон и се смеси с десетки непознати хора. Тя мислеше само как да избяга. Когато слезе на последната станция, въздухът имаше солен вкус, а до ушите ѝ долетя далечният плисък на вълни. Младата жена тръгна по някаква неугледна и мръсна уличка със схлупени магазинчета и барове, в които се пиеше уиски и се ядяха стриди. В дъното се виждаха приличащи на скелети постройки и металната конструкция на Луна Парк. В миг съзнанието ѝ се проясни, на устните ѝ се появи горчива усмивка. Тя се намираше в Кони Айланд.

Въздухът беше чист и студен. Катрин вървя дълго време по крайбрежния булевард. Вървя целия ден, навела глава, с втрещен поглед, сякаш търсеше нещо. Въпреки че беше възстановила донякъде душевното си равновесие, отчаянието и самотата не я напускаха. Вечерният здрач я върна към светлините на града, хвърли я във влудяващия водовъртеж на Ню Йорк, всред ослепителните и разноцветни реклами, всред ужасния грохот на неговите улици.

Когато се върна в хотела, Катрин се чувстваше безкрайно отчаяна и уморена. Изведнъж погледът ѝ попадна на лист хартия, на който пишеше, че на рецепцията е оставена бележка за нея. В същия миг телефонът извъня.

— О, мис Лоримър — каза един напевен и нежен глас, — мистър Бръже през целия ден се опитва да се свърже с вас. Търси ви многократно по телефона и лично идва няколко пъти в хотела.

„Ах! Значи се е обаждал Бръже“, си помисли Катрин тъжно, а после отговори:

— Добре, благодаря. Ще му телефонирам по-късно.

Тя понечи да остави слушалката на място, когато гласът се обади отново:

— Един момент, мис Лоримър. Мистър Бръже току-що се обади.

Нещо тракна и после прозвуча добре познатият ѝ глас на французина:

— Ало! Ало! Вие ли сте, мис Лоримър? За бога, къде се криете?

Притискайки с ръка слепоочията си — болеше я глава — тя се помъчи да говори спокойно:

— През целия ден скитах из града, Бръоже. Не се тревожете.

— Но, боже мой! — извика той. — Вие не знаете какво се случи?

Учудена от радостната възбуда на Бръоже, Катрин облиза устните си.

— Какво е станало?

— От сутринта ви търся под дърво и камък — каза той задъхано. — Не мога да се сдържам повече, ще се спускам като балон. Мис Лоримър, скъпа мис Лоримър, ние продадохме „Дамата с карамфилите“!

— Какво?

— Да, така е! Това е толкова истина, колкото е истина, че има Бог на небето. Искате ми се да пея, да се смея, да танцувам от радост!

Стаята се завъртя пред очите ѝ. Катрин не можеше да повярва и си казваше, че старият човек е изгубил ума си. Тя притисна слушалката към ухото си и попита бавно, като натъртваше думите:

— Бръоже, луд ли сте?

Той я прекъсна с цял поток от радостни възражения.

— Слава богу, съвсем не съм луд! Петте ми сетива работят нормално, мис Лоримър. Слушайте! Оставете ме да ви обясня всичко, моля ви се, или ще получа удар. Тази сутрин дойде Ашър, настроен много приятелски. Изказа съжаление за смъртта на Бранд. Бъбри близо половин час за това-онова. После ми съобщи целта на посещенията си: възложено му било да ни предложи сто хиляди долара за миниатюрата.

Катрин почувства, че отново ѝ се завива свят. Тя се вкопчи за ръба на масата — трябваше да събере всички сили, за да не падне.

Без съмнение можеше да вярва на онова, което Бръоже разправяше.

— Надявам се — промълви тя тихо, — че сте приели?

— Искате ли питане! — извика той.

Настъпи трепетно мълчание, сетне Катрин прошепна с отпаднал глас:

— Значи все пак я продадохме за... сто хиляди долара.

— Точно така! — извика радостно Бръже. — Чекът вече е изтеглен. Предадох го в банката в единадесет и половина. Парите са на наше разположение. Останете в хотела, мис Лоримър, идвам веднага.

Чувствайки, че силите я напускат, Катрин остави слушалката. Глухо ридание се изтръгна от гърдите ѝ и тя се отпусна на дивана. Лампите сякаш угаснаха и наоколо ѝ настана нощ.

За пръв път в живота си тя губеше съзнание.

XVI

Под безоблачното синьо небе денят настъпи ясен и студен. Слънчевите лъчи огряваха града. Катрин, чието вълнение бе заменено от чувство на сдържана и дълбока благодарност, седеше в стаята си и пишеше. Тя бе съобщила вече добрата новина на Уолтърс, като му даваше указания за това, което трябваше да направи в банката. Сега тя пишеше на майка си, защото искаше да ѝ разкаже всичко, което се бе случило.

Едва бе свършила писмото си, когато някой почука на вратата. Предадоха ѝ една телеграма. Тя я отвори и прочете:

Пристигам понеделник с „Европа“. Премиерата на Нанси е лошото ми извинение. Идвам да те търся. Обичам те. Чарли.

Значи Чарли привеждаше в изпълнение заплахата си. Усмихна се, докато оставяше телеграмата. Мисълта, че щеше да го види, я зарадва. Той беше верен и сигурен приятел! Вярно е, че таеше някаква своя надежда, но ако досега му беше дала макар и малък повод да се надява, сега вече наистина имаше основание да не му оставя никаква надежда! При все това Катрин беше сигурна, че в негово лице винаги щеше да намери убежище и подкрепа. Той се появяваше всеки път, когато имаше нужда от него. Дали не би могъл да ѝ помогне да излезе от задънената улица, в която я бе тикнала любовта ѝ към Крис, дали той не беше лесният отговор на всичките ѝ страдания и тревоги?

Тя остана известно време замислена и лицето ѝ все повече и повече се натъжаваше. После се отърси от мислите си, запечата писмата и ги занесе до пневматичната пощенска кутия. Когато се върна в стаята си, Катрин се приближи до прозореца и погледна навън. Времето беше чудесно. О, какво щастие беше да чувстваш отново

почвата под краката си! Но за да се случи, трябваше да стане това истинско чудо.

Очевидно Ашър беше купил миниатюрата не за себе си, а за някой клиент. Бръже подозираше, че я е купил за Джо Шарп, царя на стоманата от Питсбърг, за когото Ашър работеше обикновено. Поначало Шарп не се интересуваше от този вид изкуство, но може би сега беше променил вкусовете си. Впрочем, какво значение имаше кой е купувачът! С тези пари Катрин възвръщаше щастливите си възможности и беше дълбоко убедена, че нямаше да ги загуби никога вече.

Телефонът иззвъня.

— Мистър Мадн иска да ви види, мис Лоримър. Може ли да се качи?

Поразена от изненада, Катрин остана неподвижна. Кръвта се отдръпна от бузите към сърцето ѝ. Тя чувстваше как ударите му смазват гърдите ѝ.

— Да — промълви най-сетне тя. — Нека се качи.

Естествено беше той да се завърне за първото представление на Нанси, но само като чуеше името му, я обземаше смущение, примесено от страх и радост.

Крис влезе някак необичайно забързан, но по една или друга причина забрави да ѝ подаде ръка. Изправен на няколко крачки от нея, той я гледаше настойчиво.

— Нанси е в театъра — каза Катрин. — Тя е много заета и почти никога не е тук. Но ще я повикам веднага.

— Не, недей — спря я той. — Ще я видя по-късно.

Катрин отпусна ръката си, която бе протегнала вече към телефона. Макар че той се държеше сдържано, както винаги, тя чувстваше, че се мъчи да преодолее някакво вълнение, което го притеснява. Въпреки безпокойството си тя си наложи да се усмихне.

— Кога пристигна?

— Току-що. Прекарах цялата нощ във влака.

Той говореше със стиснати зъби, но гласът му звучеше някак безразлично.

— Катрин, бих искал да поговоря с теб, ако нямаш нищо против.

Тя го погледна изненадано. Бледото му лице и хлътналите очи говореха за скрито, но дълбоко страдание. Беше облечен по-небрежно

от обикновено и мачкаше шапката в ръцете си. Изведнъж ѝ мина мисълта, че сигурно има някакви неприятности в работата си.

Катрин много пъти бе подозирала, че Крис харчи повече пари, отколкото би трябвало. Неотдавна тя се бе спречкала с Нанси на тази тема. Той имаше задължения и в Грейсвил: майка му и всичко свързано с поддръжката на къщата. И сега след това продължително и доста скъпо пътешествие той се бе завърнал в Кливланд и сигурно беше намерил фабриката си в лошо състояние. При все че нямаше никакви основания да мисли така, Катрин по този начин си обясняваше безпокойството му. След всичко преживяно, тя беше изпълнена със съчувствие и изпитваше силно желание да му помогне и, ако е възможно, да облекчи грижите му. Затова побърза да се възползва от случая.

— Слушай — каза Катрин колкото се може по-весело, — в такъв хубав ден човек не бива да остава затворен. Аз нямам никаква работа. Какво ще кажеш да обядваме заедно?

— Да обядваме? — повтори той, сякаш това беше последното нещо, за което би помислил.

— Да, да обядваме — потвърди тя решително. — Така бихме могли да говорим спокойно, ако започнем, трябва да отидем докрай. Ти имаш страшно угрижен вид. Един ден, прекаран на чист въздух, ще ти се отрази добре. При това Нанси няма да се върне преди четири. Имам една идея. Да се разходим край Хъдсън и да отидем до малката хижа „Планинската мечка“. Днес там ще е прекрасно!

Лицето му засия. Той повтори думите ѝ.

— Ще бъде прекрасно!

Настъпи кратко мълчание, през което той сякаш се върна към действителността.

— Ще се погрижа за кола — добави Крис.

— Не — възрази Катрин. — Това е моя работа. Ако смяташ, че можеш все така да хвърляш пари през прозореца, много грешиш.

Тя се обади в кантората, поръча кола и десет минути по-късно, удобно разположили се в нея, те прекосиха шумните улици на града, минаха моста „Джордж Уошингтън“ и стигнаха до левия бряг на реката. След като оставиха зад себе си предградията, продължиха по пътя край Хъдсън, чиито води клокочеха буйно, нараснали от топенето на снеговете. От другата страна се извисяваха заснежени хълмове,

обрасли със зелени борове. Въздухът беше кристалночист и леденостуден, пътят твърд като камък. Ярка светлина заливаше цялата околност.

Катрин не можеше да си обясни как ѝ дойде мисълта за този излет. Вероятно изпитваше някакво желание да възроди спомена за въздуха на Вермонт. Сърцето ѝ преливаше от щастие. Във всеки случай невъзможно беше да не изпаднеш в плен на красотата на заобикалящата ги природа. Изведнъж, обзета от най-приятелски чувства, тя се обърна към Мадн и го запита с глас, на който се стараеше да придаде безгрижни нотки:

— Съжаляваш ли, че дойде?

— Не — отговори той, без да я погледне, — много съм щастлив.

Катрин се усмихна и тъй като неизбежно ѝ се натрапваше сравнението между вчерашния и днешния ден, тя му описа отчаяното си скитане и щастливата развръзка.

— Значи си продала миниатюрата? — рече той, когато тя свърши. — Много се радвам.

— Да, вече съм богата и сега е моментът човек да ми поиска пари назаем.

Той не се хвана на тази уловка, която трябваше да го подтикне да говори за собствените си работи.

Крис не се опита да продължи разговора, а се затвори отново в себе си. С наведена напред глава, той съсредоточено размишляваше за нещо.

Скоро колата напусна брега на реката и тръгна по един страничен път, който ги доведе пред малката планинска хижа гостилничка. Тук снегът беше дълбок и по околните хълмове младежи се спускаха със ски.

Катрин и Крис слязоха от колата. Снегът скърцаше под краката им. Един възрастен човек с калпак и кожени ръкавици ги преведе през хола и после ги съпроводи по широката стълба, която водеше към гостилницата. Малката зала, подредена в планински стил, беше украсена с най-различни ловни трофеи. В широка каменна камина горяха буйно огромни пънове.

Катрин за последен път бе идвала тук през лятото и тогава гостилницата беше претъпкана от туристи и автомобилисти. Сега беше почти празно, понеже минаваше вече два часът, но така ѝ хареса много

повече отпреди. Двамата седнаха до един прозорец близо до камината, пред погледа им се разкриваше величествената гледка на заснежените планини.

Ястията бяха непретенциозни, но вкусни. Крис не ядеше с апетит. Той почти не говореше, но беше много внимателен с Катрин, не откъсваше проницателния си поглед от нея. Този поглед сякаш я обезсилваше. Тя наруши продължителното мълчание, като му каза с пресилен усмивка:

— Нали искаше да поговорим?

— Да — отговори той бавно. — Всъщност, помолих те да ме изслушаш, тъй като имам да ти кажа нещо, Катрин.

Тя сведе очи. Той изричаше името ѝ с глас, който караше сърцето ѝ да отмалява. Колко щастлива би се чувствала, ако можеше да му помогне по някакъв начин!

— Сигурно имаш неприятности — рече тя бързо, — но трябва да знаеш, че винаги можеш да разчиташ на мен.

След кратко мълчание попита:

— За пари ли става въпрос?

По лицето му се изписа безкрайна изненада. Той я погледна и поклати бавно глава.

— Как можа да ти хрумне това, Катрин? Парите не са проблем за мен, имам ги повече, отколкото ми трябва.

Спокойната му увереност беше по-убедителна от всякакви възражения. Нямаше съмнение. Уплашена, тя разбра, че се бе заблудила. Но защо беше такъв тогава? Катрин потрепери, не смееше да го погледне в очите.

Със спокоен глас, като човек, който изрича неоспорима истина, той каза:

— Касае се за нещо много по-важно, Катрин, за много, много по-важно. Аз те обичам!

Тя седеше съвсем неподвижно на мястото си. Почувства как кръвта ѝ потече по вените като буен поток. Двамата бяха останали съвсем сами в салона. Приятната топлина на огъня я изпълваше с особено чувство на блаженство.

— Мислех, че обичам Нанси — продължи той със същия сдържан и глух глас, — но само съм си въобразявал, изпаднах в плен на едно красиво лице след толкова родини непрекъсната работа... на

младостта, Средиземно море и цялата онази обстановка. Сега вече го зная. Не го знаех, преди да те срещна. Това е голямата любов, която идва само веднъж в живота. Никога не съм допускал, че тя наистина съществува. Дни наред се опитвам да се боря, но няма смисъл. Не мога да направя нищо, абсолютно нищо. Поне ти да знаеш: обичам те, Катрин, да, обичам те.

Тя не можеше да издържа повече и извърна лице.

— Не — каза тя с престорено шеговит глас, — това не е вярно...

— Вярно е.

— Не може да бъде, това е невъзможно.

Сълзи премрежиха очите ѝ, тя вече нищо не виждаше и се облегна на прозореца.

— Прости ми, Катрин. Трябваше да ти го кажа. Опитах се да мълча, но не издържах.

Крис стана, приближи се до нея и я погледна с мълчалива молба. Навън беше започнало да вали сняг. Едри парцали, подобно на светли сенки, се мяркаха край прозореца — единственият признак на живот в целия пейзаж. Природата изглеждаше като заспала. Дърветата приличаха на часови, облечени в бели кожени дрехи.

Небето беше шафраненожълто, а под безкрайния му купол се бе ширнала блестящата бяла земя. Това спокойствие и тази красота нанесоха последния удар на Катрин. Тя притисна слепоочията си с ръце, чувстваше се победена и безсилна.

— Остави ме сама — едва успя да промълви, — моля те, остави ме сама.

Отново настъпи мълчание, дълбоко и мъчително. Снежинките се гонеха още по-бързо, приличаха на миниатюрни бели птички, зареяни в пространството.

— Разбирам — каза той най-после с тъжен глас, — ти не ме обичаш.

Тези думи окончателно сломиха Катрин. Сърцето ѝ биеше толкова силно, че мислите ѝ се объркаха. Вълна на неизказана нежност премина по цялото ѝ тяло, тя сподави надигналото се в гърлото ѝ ридание и рече:

— Крис, ти знаеш добре, че те обичам от цялата си душа...

Катрин се намери в обятията му, устните им се сляха, бузите ѝ се обляха в сълзи. Неописуемо щастие завладя цялото ѝ същество. Но в

следващия миг се сепна и се изтръгна рязко от обятията му.

— Крис! Не бива! Това е невъзможно! Трябва да мислим за Нанси!

По-блед и от нея, той сграбчи ръцете ѝ, сякаш не искаше да ги пусне никога.

— Трябва да мислим и за самите нас. Ние се обичаме. Нищо друго не бива да ни интересува.

Катрин се бе съвзела вече. Тя беше обърквана до дъното на душата си, но се бореше отчаяно, за да се овладее.

— Не, Крис, има и нещо друго. Нанси те обича. Срещу това ние не можем да направим нищо. Никога, никога, никога! Ти имаш задължения към нея, аз също.

Крис стисна зъби, напрегна всички сили и се помъчи да се противопостави.

— Катрин, мила, изслушай ме! Ти ме обичаш, ти ми принадлежиш...

— Слушам те, Крис! — отвърна тя. — Но преди всичко би трябвало и ти да можеш да ми принадлежиш, а ти принадлежиш на Нанси. Знаеш какво съм аз за нея. Не мога да ѝ причиня зло.

Той не отговори. По лицето му бе изписано страдание. Погледна я в очите, но тя издържа погледа му и той сведе глава. Навън снегът продължаваше да вали и се натрупваше по прозорците.

Катрин взе шапката и ръкавиците си и се приготви да става. В движенията ѝ имаше нещо решително, което го поразя. Той беше толкова близо до нея, че вдишваше уханието на косите ѝ. Сподавяйки въздишката си, Крис каза съкрушено:

— Знаех, че ще реагираш така, Катрин, още от първия миг, в който те видях. Но поне като зная, че и ти изпитваш същите чувства към мен, мъката ми ще е по-поносима.

Катрин нищо не му отговори, а само го погледна. Той се почувства насърчен от строгия поглед на красивите ѝ очи, но болката, която прочете в тях, го накара да премълчи. И той я последва с вледенено сърце.

XVII

Завръщането в Ню Йорк беше едно мълчаливо мъчение. Крис мълчеше, свил се в единия ъгъл на колата, а Катрин гледаше втренчено през прозореца. Лицето ѝ беше бледо, а под очите ѝ се бяха очертали тъмни кръгове.

Катрин сама не знаеше как успя да стигне до стаята си, без да изгуби съзнание.

Беше пет часът. Нанси се бе върнала от театъра и беше довела Бъртрам, Паула Брент и Джон Сидней. Бяха изпили вече по няколко коктейла и Нанси, която изпразваше весело третата си чаша, изпадна в истински възторг, когато видя Крис.

— Здравей, мили! — провикна се тя радостно. — Очаквах те едва утре. Чудесно е, че си дошъл по-рано! Ела да те целуна!

Това приповдигнато състояние попречи на Нанси да забележи мъчителното колебание на Мадн, когато той прекрачи прага. Тя не подозираше и за мъчителната борба, която се водеше в него, когато се приближаваше към нея. Младото момиче се спусна към него, обгърна врата му с ръце и притисна устните си към неговите.

— Колко хубаво е, че си тук — въздъхна тя щастливо. — Днешният ден беше толкова уморителен! Бъртрам се отнася към нас като с кучета, имах нужда да чувствам присъствието ти близо до мен.

Страните ѝ бяха розови, очите ѝ сияеха. Тя го привлече към себе си и го изгледа с доволна усмивка. Катрин беше извърнала очи, все още бе бледа, но вече се беше овладяла. Само лекото потрепване на устните ѝ издаваше мъката ѝ.

Изтегната удобно в едно кресло, Паула Брент изгледа с изненада двамата новодошли.

— Откъде идвате? Изглеждате премръзнали, сякаш слизате от планината.

Катрин почувства как всички погледи се обърнаха към нея.

— Точно така — каза тя спокойно, като сваляше ръкавиците си, — бяхме в планината. Обядвахме горе, над Хъдсън. Беше прекрасно в

този снежен ден.

— В планините на Хъдсън? — повтори Сидней недоверчиво. — Каква смелост в този студ!

— Напротив, намирам, че е много интересно — възрази Паула. — Видяхте ли лавини? Джон, дай ми една цигара.

Катрин леко се изчерви. Бъртрам също я наблюдаваше, но тя със спокойна увереност се приближи до Нанси и седна до нея.

— Значи ти си имала днес тежък ден?

— Просто ужасен за всички ни — каза Нанси. — Слава богу, че започваме в понеделник. Бърти се отнася с нас като с циркови животни. Вече го споменах, нали? Ако откажем да играем, заплашва ни камшик! Но сега съм толкова щастлива, че Крис се върна. Ще излезем всички заедно, нали, и ще прекараме една хубава вечер. Ще бъде прекрасно. Вземи един коктейл, Катрин.

Тя отказа. След чистия леден въздух на планината едва понасяше тази задушна и опушена атмосфера. Забеляза, че и Мадн не пиеше нищо. Тогава Катрин се обърна към Бъртрам:

— Доволен ли сте от репетициите?

Той се засмя, протегна ръка и когато лицето му стана непроницаемо, се вгледа във върховете на обувките си.

— Кога съм бил доволен? Но има нещо, което мога да ви кажа, и то е, че вашата дръзка племенница все пак не е лишена от талант.

Нанси изкриви лицето си в шеговита гримаса.

— Похвални думи от арбитъра! Включете радиото. После ще излезем всички заедно.

Сидней се приближи до радиоапарата. Нанси пусна Крис, за да начерви устните си. С умели движения тя нанасяше червилото, което беше със същия цвят на лака на ноктите ѝ.

За сетен път Катрин се възхити от очарованието и жизнеността, които се излъчваха от лицето ѝ. Може би веждите ѝ бяха малко повече оскубани и устните твърде подчертани, но челото ѝ беше високо, а очите ѝ изключително красиви. При все че движенията ѝ бяха пресметнати, Катрин търсеше в тях само онова, което беше неволно и непресторено. Тя потрепери. Не, никога не би могла да ѝ причини зло. Нанси сигурно си имаше недостатъци, може би беше егоистка и студена, но все пак бе още дете. По-късно вероятно ще узрее и дълбоко вкоренените в нея качества ще се развият. Женитбата ѝ с Крис ще ѝ

разкрие нови хоризонти и преди всичко тогава тя ще си изгради съвсем други схващания за живота.

— Какво ще кажете? Ще дойдете ли? — запита Нанси. — Бихме могли да вечеряме в „Рейнбоу“, сетне да отидем да чуем новите тиролски певци.

Лицето на Мадн беше непроницаемо. Той каза с явно усилие:

— Нямам желание да изляза тази вечер, Нанси.

— Струва ми се — подхвърли Паула през рамо, — че планинарите са малко уморени!

— Но, мили — възрази Нанси с изражение на сърдито дете, — не бива да разочароваш своята малка! Бейби ще бъде много мила със своя голям приятел.

Дори Бъртрам избухна в гръмък смях. Наистина беше много смешно да гледаш как Нанси имитира много сполучливо глезенето на американките. Единствено Крис, който гледаше упорито в пода, не се присъедини към общото веселие. Той чувстваше върху себе си погледа на Катрин. Най-после Мадн кимна с глава в знак на съгласие и стана.

— Добре, Нанси, ще дойда.

Малката компания се приготви да тръгва. Нанси хвана за ръка Крис, Бъртрам помогна на Паула да облече палтото си. Но Катрин под предлог, че я боли глава, не ги последва. Тя искаше Нанси и Крис да бъдат сами. Младата жена отправи молитва към небето всичко помежду им да се уреди и тази молба се изтръгна искрено от сърцето ѝ.

XVIII

На следващата сутрин Катрин имаше делова среща в Ривърсайд Драйв с някоя си Ван Бърен, която според думите на Брьоже беше проявила интерес към нейните старинни гоблени за стена. В действителност те не бяха собственост на Катрин, но ѝ бяха поверени от къщата „Рише и Сие“ от Париж. Ако ги продадеше изгодно, щеше да получи значителна комисионна.

Благодарение на самообладанието си, което беше една от главните черти на характера ѝ, Катрин си бе възвърнала свободата в държанието.

Тя облече спортен костюм и в девет и половина се запъти към кантората си. Брьоже, който светеше повече от всякога като нова монета, вече я очакваше. Той тръгна да я посрещне.

— Всичко съм опаковал, мис Лоримър. Можем да вземем гоблените със себе си.

— Добре.

Той се смееше, като потриваше ръце.

— Не ви ли казах, че ние ще се изкачим отново на върха? Убеден съм, че ще продадем гоблените. Тази година ще сключим отлични сделки...

Той поклати доволно глава, излезе от магазина, нае такси, настани грижливо Катрин, взе ценния пакет и също се качи в колата.

— Много странно, мис Лоримър — рече Брьоже, след като се намести удобно, — подложих Ашър на подробен разпит, но не можах да изтръгна нищо от него относно купувача на миниатюрата.

— Какво значение има това? — попита тя разсеяно.

— Разбира се, че няма. Но все пак е любопитно. Помислете си: едно толкова известно художествено произведение и хоп — изчезва от пазара.

— Не споменахте ли, че купувачът вероятно е Шарп?

— Не, не бил той. Зная го с положителност. Шарп е останал верен на предишния си вкус и разбирания.

— Може би Ашър я е запазил за себе си?

— Не, той ме уверява, че вече я е предал на своя клиент.

— Да — въздъхна Катрин, — наистина е странно... Но да не си блъскаме главите. Страницата е обърната. Да мислим за новите си планове.

Когато пристигнаха в Ривърсайд, те се намериха пред една къща с червени керемиди, с прозорци, обградени с фаянсови плочки, и красива входна врата от ковано желязо, чийто външен вид свидетелстваше, че този прочут някога дом беше запазил следи от старото си величие. Мисис Ван Бърен просто се влюби в гоблените, но не знаеше къде да ги сложи. Тя имаше вече прекалено много картини в трапезарията, а гоблените не подхождаха за салона.

Катрин говореше малко. Тя следваше мисис Ван Бърен из къщата и я слушаше с внимание. Но от пръв поглед беше разбрала, че холът е една идеална рамка за тях.

— Харесвате ли хола си? — запита тя, когато отново слязоха на първия етаж.

— Откровено казано, не. — Мисис Ван Бърен се огледа наоколо. — Намирам, че му липсва единство.

— Тогава, позволете ми да направя един опит. Холът би могъл да стане най-приятният кът на къщата.

С помощта на Бръже и един прислужник тя свали от стените цяла редица от безлични картини, които украсяваха вътрешната стена, и на тяхно място закачи гоблен, който представляваше ловна сцена. Под него постави италианския шкаф, който бе сбутан в един ъгъл; в двата края на шкафа подреди два високи свещника, които откри в претъпкания салон, а в средата сложи правоъгълен поднос от ковано сребро.

Преобразованието беше изумително. Холът вече имаше съвсем друг вид и самият Бръже го одобри горещо, клатейки глава. Старата жена беше във възторг и непрекъснато бърбеше.

— О, не пипайте нищо повече! — викаше тя. — Не местете нито на милиметър! Всичко трябва да остане така, точно така!

— Да, но на отсрещната стена липсва едно дълго огледало с тясна рамка — рече Катрин. — Ние имаме едно прекрасно огледало от времето на Джордж I, което би подхождало чудесно.

— Да, да — промълви мисис Ван Бърен, — утре на всяка цена ще дойда да го видя.

На връщане Брьоже започна да се смее, после се обърна почтително към Катрин и заяви:

— Нямах ли право? Започваме да се изкачваме към върха. Почувствах го!

Върхът... Уви, какво значение можеше да има още тази дума за Катрин? Тя измисли някакъв предлог, слезе от колата на Петдесет и седма улица и се върна пеша в хотела. Изведнъж се сети, че Ъптън щеше да дойде днес и че трябваше да го чака. Но в колко ли часа пристигаше „Европа“?

Когато влезе в стаята си, първата ѝ мисъл беше, че Чарли е пристигнал вчера, защото някакъв букет цветя бе оставен на масата. Но щом го отвори, веднага разбра, че се бе излъгала — букетът беше от прекрасни бели карамфили. Всеки цвят беше извънредно свеж и излъчваше приятно ухание. Тези цветя бяха истинска радост за очите. Букетът беше от Крис. Сърцето ѝ се сви от мъка. Полупритворила очи, тя притисна леко бузата си към нежните цветове. Тяхната красота ѝ беше непоносима, струваше ѝ се, че тези цветя криеха в себе си цялата печал на нейното изгубено щастие.

Катрин остана така дълго време. Когато повдигна очи, погледът ѝ попадна на поставеното на отсрещната стена огледало. Образът, който видя в него, я порази. Сякаш съживен от далечното минало, тя виждаше образа на жената от миниатюрата „Дамата с карамфилите“, помисли си тя тъжно. Това наистина беше нейната съдба.

Букетът не беше придружен от визитна картичка или бележка. Тя разбра, че Крис ще я потърси по телефона и в същия миг той позвъни. Гласът на Мадн беше глух и уморен.

— Трябва да те видя, Катрин — каза той. — Трябва да те видя незабавно.

Катрин размисли бързо. Подкрепяна от последните събития, тя беше взела безвъзвратно своето решение. Но явно трябваше да се съгласи на тази последна среща, макар и само да му съобщи своето решение. Вече се бе съвзела. Сега щеше да бъде силна и нямаше да се отклони от целта, която си бе поставила. Тя не искаше да обядва с него и затова премисляше къде да се срещнат. Изведнъж ѝ хрумна, че е най-

добре да се видят в музея. Обстановката там щеше да е най-подходяща за тях.

В два и петнадесет Катрин прекрачи прага на музея. Крис вече я чакаше в преддверието, подаде ѝ мълчаливо ръка и я поведе към едно отдалечено крило, където бяха изложени мебели от първия период на историята на Съединените щати. Тук той спря и я погледна. И тя разбра колко дълбоко бе страданието му. Оживлението му от предишната вечер беше изчезнало. Крис изглеждаше изтощен, в гласа му се долавяше странна умора.

— Катрин, трябваше да те видя! Вчера не можахме да говорим. Ти взе решението си в момент на възбуда. Може би сега си размислила Катрин, ние не можем да живеем един без друг. За мен е неизказано щастие да те видя. Цялата нощ не можах да мигна, непрекъснато мислех за теб. Има само едно решение. Трябва да заминем заедно.

Тя разбра веднага, че щеше да е по-мъчително, безкрайно по-мъчително, отколкото допускаше, и събра цялата си твърдост, за да устои.

— Да избягаме — запита тя — като две деца? Аз гледам по-другояче на нещата, Крис. Мисля, че нашият морал не би ни позволил да постъпим така.

— Трябва да се действа — каза той с глух глас. — Ние не може да разбием нашите два живота.

С цената на нечовешко усилие Катрин успя да изрече с привидно безразличие:

— Ако избягаме, самите ние ще се презираме като жалки и подли същества.

— Но защо, Катрин?

— Забравяш ли Нанси?

— Не я забравям. Но това е друго нещо; нейният живот не зависи от моя. Нанси принадлежи на друго поколение, по-сурово и по-безчувствено. Не го ли забеляза снощи, когато се върнахме? И във Вермонт? Другите го забелязаха, макар че не казаха нищо. Тя отново ще уреди живота си по-лесно от нас и ще забрави много по-бързо, отколкото предполагаш.

Катрин поклати глава.

— Тя те обича. Не, Крис! Ние не можем да ѝ причиним страдание, да я пренебрегнем, за да бъдем щастливи. Не можем и да се

опозорим в собствените си очи. Ако, както твърдиш ти, и двамата ценим високо щастието и верността, не бива да мамим. Не смяташ ли, Крис, че човек преди всичко трябва да е честен, да поставя честността преди всичко друго?

— Не преди всичко друго!

Увлечен от чувствата си, той сграбчи ръката ѝ и я притисна към бузата си.

— Не, Крис, недей — каза тя веднага.

Той я пусна, като дишаше с мъка, извърнал глава встрани, сякаш нямаше сили да я гледа в лицето.

— Защо постъпваш така — промълви тя, — ти правиш дълга ни към Нанси още по-мъчителен.

Обхванат от страст, Мадн я съзерцаваше дълго и упорито. Но Катрин успя да устои на силното желание, което четеше в очите му. Тя чувстваше, че е длъжна да устои на всяка цена, иначе бяха загубени.

Тежко и мъчително мълчание се възцари между тях. Крис стоеше пред нея блед като мъртвец и се взираше в лицето ѝ. В очите ѝ той прочете непоколебима решителност. Втренчено, като слепец, той се загледа през прозореца. Изминаха няколко минути. Най-сетне Крис проговори:

— Добре, Катрин, щом мислиш така, нямам повече какво да кажа. Ще те заведа до хотела.

XIX

Същия този следобед Нанси се прибра в хотела в три часа и половина. Тя не очакваше, че ще се освободи преди пет, защото Бъртрам беше решил да направят още една генерална репетиция преди премиерата. И Нанси беше предупредила Катрин, че няма да се върне преди времето за чай.

Но тя не беше предвидила, че Бъртрам може да промени решението си и че ще изпрати всички членове на трупата по хотелите им с изричната заповед да почиват, за да бъдат свежи и бодри за осем часа.

Нанси се прибра послушно, за да си отпочива. Тъй като искаше да си легне веднага, тя не мина през общия хол, а влезе безшумно направо в своята спалня. Девојката беше напълно погълната от мислите си, от ума не ѝ излизаше предстоящото появяване на сцената. Изведнъж чу да се говори в съседната стая. Изненадана, Нанси се закова на място. Тя разпозна с почуда гласовете на Катрин и Крис. Лицето ѝ промени рязко изражението си. Чуваше се съвсем ясно целият разговор. Двамата очевидно току-що бяха влезли и се сбогуваха. Едно необичайно сбогуване, съвсем сдържано и все пак особено красноречиво; всяка дума причиняваше на Нанси болка като удар с нож. Тя стоеше все така като вкаменена, после разбра, че Мадн си тръгваше. Пет минути след него излезе и Катрин.

Вик, който приличаше на ридание и на възклицание на ужасено дете, се изтръгна от устата на Нанси. Като замаяна, тя влезе в хола. Не беше в състояние да мисли; в главата ѝ се въртяха само онези няколко фрази, които бе чула. Гледаше с блуждаещ поглед наоколо и нищо не виждаше. Значи Крис обичаше Катрин. Да, Крис, за когото трябваше да се омъжи следващата събота, обичаше Катрин. Цялото ѝ същество беше обзето от силен гняв, който сетне отстъпи място на пълно безразличие и студенина. Тя разбираше онова, което се бе случило така добре, сякаш беше присъствала. Катрин и Крис искаха да запазят нейното щастие! Гордостта ѝ се разбунтува. Тя се почувства

безпомощна, сякаш ѝ се бяха подиграли, на нея, която беше толкова доверчива и самоуверена. Да, през целия ѝ живот беше така, тя получаваше всичко наготово и смяташе това за напълно естествено. Сега това неочаквано разкритие ѝ отвори очите. Нанси избухна в горчиви ридания. Не знаеше от колко време лежеше там и плачеше. Очите ѝ гледаха с някакъв празен поглед, здравето ѝ красиво тяло се бе отпуснало унило. Тя не беше в състояние да разсъждава, но имаше усещането, че е станала много по-чувствителна, помъдряла е. Изведнъж бе престанала да бъде онова малко повърхностно създание и бе добила ясна представа за собствената си личност. Около нея очертанятията на стаята се губеха. Неподвижна, Нанси следеше играта на слънчевите петна по стените. Ала болката от страданието беше толкова силна, че сковаваше всяко усилие на мисълта ѝ. Тя имаше неясното съзнание за някакво вътрешно възраждане, при което душата ѝ се проясняваше, сякаш под въздействието на ярка светлина, и което я стопляше.

Младото момиче въздъхна дълбоко, изправи се и погледна часовника си. Наближаваше пет часът. Нанси позвъни да ѝ донесат чай, изпи една чаша и запали цигара. Скоро след това вратата се отвори и влезе Катрин.

— О — извика тя и хвърли шапката си върху масата, — ти си се върнала вече?

Нанси кимна утвърдително.

— Току-що си дойдох. Изпий чаша чай с мен.

Тя говореше необикновено спокойно. След като наля чай, Нанси започна да слуша Катрин, която ѝ разправи за пристигането на „Европа“. Ъптън бил в отлично настроение и се радвал много, че ще присъства на премиерата.

Двете млъкнаха, после Катрин запита, като едва-едва се усмихваше.

— Как се чувстваш?

— Много добре. Защо?

Катрин остави чашата си.

— О, не зная. Страхувах се да не си нервна. Искам да ти помогна по някакъв начин.

Настана мълчание. Нанси смачка цигарата в пепелника, без да извъръща глава.

— Нямам нужда да бъда подкрепяна от ликьори и сладкиши — отговори тя със загадъчна усмивка. — Те са били подходящи за епохата на кринолините, припадъците и нервните кризи.

Тя млъкна и след малко продължи:

— Надявам се, че всичко ще е наред. Нямам какво да кажа повече.

Спокойното и малко равнодушно държане на Нанси изненада Катрин. Тя очакваше, че племенницата ѝ ще бъде обзета от предпремиерна треска. Напротив, младото момиче изглеждаше спокойно, дори безразлично.

И Катрин реши, че Нанси е уверена в щастието си. Всъщност, нея почти не я интересуваше дали пиесата ще има успех, това нямаше значение. Тя обичаше племенницата си и заради нея беше длъжна да присъства на представлението, но твърдо бе решила да напусне колкото е възможно по-скоро мястото, където беше изживяла своя мъчителен любовен роман. Решението ѝ беше категорично. „Пиндарик“ заминаваше за Англия следващата неделя.

Щом стъпеше на парахода, този епизод от живота ѝ щеше да бъде окончателно приключен за нея. Катрин беше убедена, че като останат сами, Нанси и Крис ще се разберат помежду си и ще я забравят.

Катрин се облече за премиерата. Тя се беше уговорила с Ъптън да вечерят у „Пиер“. Часовникът удари седем пъти, беше време да тръгва. Тя целуна сърдечно Нанси и ѝ пожела успех. Отново я порази спокойствието на младото момиче. „Тя е нервна — помисли си Катрин със съчувствие, — но се мъчи да го прикрие.“

На вечерята присъстваха още полковник Огдън с жена си, мисис Моран и най-после Чарли и Катрин. Младата жена беше пожелала да няма много хора, защото знаеше, че Чарли, който имаше толкова приятели в Манхатън, колкото и в Мейфеър, на драго сърце би поканил двадесетина души. Въпреки мъката, която разяждаше сърцето ѝ, отлично приготвената вечеря, хубавите вина и най-вече приятната компания я поуспокоиха. Семейство Огдън беше от най-известните в града, тъй като съпругът минаваше за един от първите банкери в Ню Йорк; мисис Моран, дребничка и много умна жена, беше съпругата или, както тя казваше, „сламената вдовица“ на известния шампион по поло Ралф Моран. Катрин подозираше, че преди години Чарли е бил в

близки отношения с мисис Моран, които с течение на времето се бяха превърнали в нежно приятелство.

Тази вечер Чарли надмина себе си. Със своите новини и анекдоти той поддържаше настроението на цялата маса. Наливаше си непрекъснато шампанско и когато стигнаха до десерта, в смеха му се долавяха особени нотки. Чарли заекваше леко, но при него това не дразнеше, напротив, беше някак в хармония с лекия му нрав. След кратко съвещание със сервитьора той им предложи да изпият бутилка много рядко токайско вино. Това златисто гъсто питие зашемети окончателно Катрин и ѝ помогна временно да забрави грижите си. Чувстваше се много приятно.

Когато пристигнаха в театъра, салонът беше почти пълен. Във фойето също имаше много хора. Благодарение на доброто си име, с което се ползваше в чужбина, а и на връзките си, Бъртрам имаше огромна публика дори в Ню Йорк. От мястото си в първите редове на партера Катрин разгледа публиката и разпозна много знаменитости. Изведнъж всичко заигра пред очите ѝ: на края на нейния ред до Бъртрам бе седнал Крис. Чувството на потиснатост, което изпита, беше толкова силно, та дори помисли, че сърцето ѝ спира. Сякаш кръвта ѝ за миг спря да тече, а след това се юрна с удвоена сила, като пулсираше в слепоочията ѝ. Тя наведе очи към програмата, която държеше с треперещи ръце, за да създаде впечатление, че чете. Той все още не я бе видял. Светлините в салона угаснаха и хората спряха да разговарят помежду си. Катрин с облекчение вдигна глава и погледна сцената, която представляваше холът на една английска вила. Впрочем, тя познаваше вече пиесата.

Главният герой беше един делови мъж на средна възраст на име Рентън, който обичаше лудо жена си. Нейната роля се изпълняваше от Паула Брент, която създаваше образа на една лекомислена и склонна към приключения жена. В началото на пиесата тя беше увлечена в едно такова приключение и първо действие бе посветено преди всичко на нейните излияния и на проявите на ревност от страна на Рентън.

Артистите бяха талантиливи и добре играеха ролите си. Все пак публиката още се въздържаше. Може би ритъмът беше малко бавен.

Паула Брент изграждаше доста правдиво образа на своята героиня: красива и безгрижна жена в зряла възраст с подчертано предпочитание към копринените пенъоари и приглушената светлина,

чийто поглед бе изпълнен с копнеж. Все пак в играта на Паула нямаше нищо самобитно. Тя бе пресъздала доста такива роли и затова публиката при спускането на завесата ѝ ръкопляска само от учтивост.

— Много добре — каза Ъптън със задоволство, — но още не сме видели Нанси.

Мисис Огдън се наведе към него.

— Всъщност артистът губи, ако не се появи в първо действие.

— Не зная дали е така — възрази съпругът ѝ. — Аз съм любопитен да видя коя ще е противоотровата на Брент. Тя е отлична, но човек чувства нужда от разнообразие, да я оживи някак.

Второто действие се развиваше в кантората на Рентън, няколко дни по-късно.

Нанси се появи на сцената в ролята на Мейдж Роджърс, секретарката на Рентън. Когато девойката излезе на сцената, Катрин се почувства горда. Разбра, че полковник Огдън имаше право. Публиката очакваше с нетърпение, ако не Нанси, то поне артистката, която трябваше да се противопостави на мисис Рентън или според думите на полковника онази, която трябваше да ѝ бъде като противоотрова, очакваше още да види как ще се развие сблъсъкът между тях. Още първите думи, които Нанси изрече с безгрижна увереност, убедиха Катрин, че това е най-добрата ѝ роля досега. Във всеки случай племенницата ѝ просто беше създадена да играе ултрамодерни жени. Този път ролята сякаш беше написана специално за нея. Тя изграждаше толкова ярък и верен образ на малката, хубава и упорита секретарка, че на човек му ставаше неудобно. Сравнен с превзетата мисис Рентън, нейната героиня изпъкваше поразително.

Мейдж обича Рентън. Този почтен и преуморен от работа човек в момент на униние ѝ разказва всичките си домашни неприятности и грижи. Много хладнокръвно и дори дръзко девойката му обяснява, че той не постъпва правилно с жена си и че е прекалено търпелив. Казва му, че трябва да се защитава по-енергично, като завърже връзки с друга жена. Според нея това е най-доброто средство да върне съпругата си и да я вразуми. От преданост към началника си тя му предлага да играе в това приключение ролята на съперницата.

— Боже мой! — прошепна Ъптън на Катрин. — Никога не съм мислил, че Нанси е толкова обиграна.

От тази сцена публиката започна да се възпламенява. Сдържаността от началото беше изчезнала, напрежението в залата нарастваше. Катрин беше възхитена. Спомни си думите на Нанси, че тази роля е благодатна за нея и че чрез нея тя ще може да разкрие способностите си. Ето че сега възможностите за успех бяха в ръцете ѝ. Тя завладяваше публиката със своята увереност, зад която прозираше егоистичната ѝ любов към Рентън със силното си желание да победи с помощта на красотата и ловкостта си.

Катрин беше впила ръце в облегалките на креслото си. Тя не бе виждала никога Нанси да играе така добре. Младата жена забрави за всичко наоколо и в мрака лицето ѝ се проясни. От цялото си сърце тя желаеше на Нанси голям успех.

Действието завършваше с отговора на Рентън, който, нещастен и омагьосан, приемаше предложението на младото момиче. Залата се разтърси от ръкопляскалия; те ставаха все по-бурни до момента, в който Нанси се появи сама пред завесата. След това се вдигна страшен шум. Още изтръпнали, зрителите започнаха да стават от местата си. От уста на уста се носеше един въпрос, който галеше като ласка ухото на Катрин.

— Коя е тя?

Да, това беше Нанси Шъруд, откритието на Бъртрам. Хората си спомниха съобщението във вестниците, с което се уведомяваха читателите за пристигането на Нанси на борда на „Пиндарик“. Във фойетата и кулоарите тази тема беше подновена и разширена, придружена с най-фантастични предположения. Бъртрам, чието лице сияеше, буквално беше обсаден и обсипан с въпроси. Когато Катрин мина покрай него, за да отиде на място си, той ѝ се усмихна съучастнически през рамо.

— Не го ли предсказах?

Той добави поверително:

— И всичко това заради един зъбобол...

Когато почивката свърши, всички се отправиха бързо към местата си.

— Страшно интересна пиеса — каза Чарли, — човек няма желание дори да изпуши цигарата си докрай.

— По дяволите цигарата — извика Огдън, — аз искам да разбера какво ще стане!

Това беше желание на всички: публиката беше изпаднала в състояние на трескаво любопитство. Завесата се вдигна сред дълбоко мълчание. Сцената представляваше хотелска стая в морското градче Литълтън, където Рентън беше дошъл да прекара края на седмицата със секретарката и. Беше лято, през отворения прозорец се виждаха синьото небе и морето. Когато се появи Нанси, тук-там изръкопляскаха. Явно беше спечелила сърцата на публиката.

Тя беше облечена в хубав плажен костюм, на широки райета, който подчертаваше прекрасното ѝ тяло. Запали цигара, излегна се на един шезлонг и се вторачи със задоволство в яркочервените нокти на краката си. После тя съобщи на Рентън, като нещо съвсем естествено, че жена му е решила да се разведе. Той не можеше да повярва. Но Мейдж съвсем не се шегува. Още от самото начало знаела, че тази авантюра не само че няма да го сдобри с жена му, а и ще послужи на мисис Рентън като предлог, какъвто тя търси, за да получи исканата раздяла с всички нравствени и финансови обезщетения. И наистина, след малко в стаята влиза мисис Рентън.

Сцената, в която двете жени заставаха една срещу друга, докато Рентън се бе свил сломен в един ъгъл, беше една от най-вълнуващите в пиесата. Тя създаваше много силно впечатление. Когато я бе писал, авторът явно бе имал предвид мисис Рентън.

Според всички закони на театралното изкуство тя трябваше да бъде господстващото лице в драмата. Но тези закони бяха обърнати с главата надолу. Завладяна от някаква тайнствена сила, Нанси не се остави да бъде засенчена от главното действащо лице. Тя отвърщаше с хладнокръвие на всеки удар, който получаваше. Текстът ѝ не беше в нейна полза, както на съперницата ѝ, но тя успяваше да го използва така, че да предизвика възхищението на зрителите. Значението на конфликта, който беше в основата на това спречкване, беше подчертано и разширено от сблъсъка на характерите. Напрежението у публиката, която гледаше пиесата със спотаен дъх, бе стигнало връхната си точка.

— Господи, какъв малък демон! — прошепна някой зад Катрин. — Тя играе цялата пиеса сама за себе си!

Когато напусна сцената, Паула Брент бе изпратена само от отделни ръкопляскалия. Всички очи бяха приковани в Нанси. Сега, когато съпругата си бе отишла, тя използва цялото си влияние, за да

накара нещастния Рентън да приеме разрешението, което предварително така хладнокръвно бе обмислила — да се ожени за нея. После тя отиде в съседната стая, за да се облече, и го остави да решава дилемата, пред която бе поставен. Оттук идваше и заглавието на пиесата.

Рентън откриваше най-сетне поставената му от Мейдж клопка. Още от самото начало тя беше решила да го накара да се ожени за нея. Отчаян, той най-после разбираше, че е станал жертва на тези две жени — съпругата и любовницата. Те бяха изплели мрежата, в която той се бе оставил да го уловят. Изпаднал в безизходно положение, Рентън грабваше револвера от нощното шкафче и се застрелваше.

Това беше кулминационната точка в пиесата, трябваше да бъде и финалната, но текстът бе пренебрегнат и Мейдж се връщаше на сцената. Бъртрам беше предвидил какво ще бъде впечатлението и ловко бе изменил развързката. Мейдж чува револверния изстрел. Тя все още е с плажния костюм и пристъпва бавно, като се спъва внезапно в проснатия на пода Рентън. Той е мъртъв. Тогава пред спотаилите дъх зрители се разигра няма сцена, която далеч задмина всичко останало и ги накара да забравят предшестващите минути.

Това беше една сдържана и вълнуваща сцена, чиста пантомима, в която Нанси достигаше върха на драматичното изкуство. Пред безжизнения труп тя забрави, че трябва да се преструва. Девојката коленичи до него, лицето ѝ се преобрази, мъката смекчи чертите на лицето ѝ. Тя беше обичала този човек, сега той беше мъртъв. Това зашеметяващо разкритие унищожаваше само измамите, измамите и лъжите, сред които бе живяла досега. Затваряйки очи, тя взе ръката му и я притисна до устните си с такова страдалческо изражение, че щеше да разплаче зрителите. Не промълви нито дума до мига, в който с безкрайно отчаяние пусна ръката, вдигна телефонната слушалка и каза със съкрушен от мъка глас:

— Елате бързо, един човек се самоуби!

Беше поразяващо. Завесата се вдигна всред гробно мълчание. Незабравимо вълнение свиваше гърлата на зрителите, те стояха безмълвно. После избухна буря от ръкопляскания и викове, в които се повтаряше непрекъснато името на Нанси. Това беше триумф за нея. Много представители на печата го заявиха веднага: тя постигна не

само голям успех, но и направи поразяващо впечатление. Това събитие заслужаваше да бъде отразено с огромни заглавия, те го знаеха.

Нанси се появи пред завесата, първо ръка за ръка с Паула Брент, която беше бледна и някак безлична, а сетне сама, с огромен букет в ръце.

Тя се поклони, изненадана и развълнувана от тези прояви на възторг. Най-после завесата се спусна за последен път. Хората се събираха на групи във фойето и разговаряха оживено. Нямаше съмнение, играта на Нанси беше направила поразяващо впечатление. Катрин, разчувствана от блестящия успех на племенницата си и все още под впечатление на последната сцена, се обърна към Ъптън и другите от компанията.

— Е, добре! Какво ще кажете? — запита тя с треперещ глас. — Не беше ли фантастично?

— Велики боже! — възкликна Чарли, като се изсекна шумно. — Човек трябва да е присъствал, за да повярва. Никога Нанси не е била толкова добра.

— Тя беше прекрасна — извика мисис Огдън, чиито очи бяха още влажни, — просто прекрасна!

В навалищата, която бързаше към изходите, името на Нанси беше в устата на всички. Катрин, без да иска, подслуша разговора между един прочут критик и журналист от друг вестник.

— Добре беше — рече Грей. — Как мислите, Сам?

— Приемливо — процеди през зъби Сам Изард. — Във всеки случай тя е една забележителна хлапачка, която не се бои от нищо!

— А Брент?

— Хъм, нищо особено.

— Не може да стъпи на кутретото на малката, не е ли така?

— Може би.

— Признайте, че малката е добра.

— Разбира се, но има толкова други, които са започнали така и после са изчезнали от сцената. Все пак, надявам се, че тя няма да свърши по този начин. У нея има нещо. На тази възраст! Тя ще оправдае надеждите.

Тълпата се източи, повличайки двамата. Но онова, което казаха, се връза в паметта на Катрин. В коридора, който водеше към сцената, тя попадна на Мадн, Бъртрам и много други познати.

Тя погледна Крис и извика възторжено:

— Нали Нанси изигра прекрасно ролята на Мейдж?

— Да, прекрасно я изигра — отвърна той, — самият Бъртрам е въодушевен. Той казва, че е очаквал много от нея, но че тя е надминала очакванията му.

В гласа му Катрин долови решителност и всеотдайност, които смъкнаха товар от гърба ѝ, но в същото време я натъжиха. Тя знаеше, че той ще удържи обещанието, което ѝ беше дал, щеше да изпълни докрай дълга си. Пред стаята на Нанси пътя ѝ препречи мощната фигура на Бъртрам. Изражението на лицето му сякаш искаше да ѝ каже, че се касае за нещо съвсем обикновено, за напълно естествено противодействие у една артистка, която е преживяла силно нервно напрежение. Наистина, в този час на бляскава победа през вратата се чуваше как Нанси ридаше отчаяно.

XX

На другата сутрин Нанси се събуди с пълното съзнание за успеха си. Тя остана известно време удобно излегната, унесена в мечти и вдишваща уханието на цветята, които беше получила в театъра и които придаваха на стаята ѝ почти екзотичен вид. Докато си припомняше бързо развилите се през предишния ден събития, тя сякаш се вгълби в себе си, пренесе се нанякъде.

Чувстваше се почти изплашена от мисълта, че успехът, който бе желала, заради който беше работила толкова, бе дошъл най-после, но в същото време не се оставяше да бъде подмамена от илюзиите си. Девойката съзнаваше, че изграденият от нея образ на Мейдж беше най-доброто, което бе създала досега. Може би хората наистина имаха право да казват, че била забележителна. Все пак тя не се самозалъгваше. Преди от суетност би се наслаждавала дълго на изключителния си успех, но сега се бе променила. Нанси съзнаваше, че дължеше успеха си на мъката, на страданието, които ѝ бяха помогнали да узрее и които бяха освободили скритите сили на нейната природа. Тя не играеше ролята си: за пръв път в артистичната си кариера тя я преживяваше. И със смиреност, която бе неприсъща за нея, Нанси се молеше да бъде твърда и да прояви постоянство в този път.

Само една едва забележима бръчка върху челото ѝ издаваше тази дълбока вътрешна борба. После седна в леглото, запали цигара и се замисли. След малко позвъни да ѝ донесат закуската.

Бързината и почтителността, с които ѝ прислужваха, бяха ново доказателство за авторитета, който си бе извоювала. Двама прислужници и една камериерка се появиха безшумно, сякаш бяха чакали с часове тя да прояви признак на живот. Само след миг пердетата бяха дръпнати, цветята подредени и масичката за закуска приближена до леглото ѝ — със снежнобяла покривка, сребърни прибори, леденостуден плодов сок, чай и препечени хлебчета.

Облегната на възглавницата, Нанси прегледа вестниците. Почти във всички изобилстваха прилагателните в превъзходна степен, в

повечето представлението бе обявено за най-хубавото през сезона и критиците се надпреварваха да хвалят Нанси.

Телефонът иззвъня. Беше Бъртрам.

— Добро утро, Нанси, надявам се, че си отпочинала добре...

В гласа му имаше бащинска загриженост и много нежност.

— Добре, много добре, мое дете. Прочете ли вестниците?

— Да, мистър Бъртрам.

— Доволна ли си?

— Разбира се — отвърна Нанси със зареян в далечината поглед.

— Надявам се, че е така! Ха! Ха! Гръм и мълния!

Смехът му проехтя по жицата, после Бъртрам отново стана сериозен.

— Изслушай ме, Нанси. Сега ти постигна голям успех и го знаеш. Слушай, аз ще се погрижа за всичко; ролята ти ще бъде оправена и разширена. Аз ще отида рано в театъра, но първо бих искал да обядвам с теб. А сега вникни добре в онова, което ще ти кажа. Ти ще бъдеш обсипана с най-различни предложения. Не подписвай нищо, дори листче хартия, без да ми го покажеш! Разбрано ли е? Нищичко не подписвай, преди да се посъветваш с мен. А сега, довиждане. Ще се видим в един часа.

Когато поставяше слушалката на мястото ѝ, Нанси се усмихна унесено. Но в мига, в който вратата се отвори, лицето ѝ веднага засия тържествуващо. Тя отговори на целувката на Катрин и зачурулика весело на въпросите ѝ.

— Разбира се, Катрин. Спах чудесно. Какво си мислиш? Кошмари ли? О, мила, бъди така добра, обади се по телефона. Днес ме засипват с предложения, парфюми, подаръци, пудри, снимки... Цялото Пето авеню ще се обади.

Катрин вдигна слушалката и после я закри с ръка:

— Мисис Лилиън от Петдесет и седма улица. Трябва да знаеш, че...

— Да, зная, кажи ѝ, че ще отида, че мадам... това съм аз... ще видя с удоволствие нейните последни образци...

След като предаде каквото ѝ заръча, Катрин седна на края на леглото и погледна усмихнато Нанси.

— За звезда, каквато си станала, не може да се каже, че си си загубила ума. Не се ли чувстваш малко нервна?

Нанси, която пиеше плодов сок, завряла нос в чашата, вдигна големите си очи към нея и поклати отрицателно глава.

— Защо да съм нервна? Аз предвиждах отдавна това, което се случи. Точно него желях. Сега го имам, вече съм прочута. И, повярвай ми, няма да спра на половината път.

— Не бъди толкова самоуверена — каза Катрин бавно.

— Мила! Нима трябва да се държа скромно и смутено? Не, бъди спокойна. Моля те, помогни ми да вдигна този поднос. Нали съм хубава? Би ли ми подала несесера за маникюр?

Катрин послушно стана. Не би могла да каже защо, но държането на Нанси я учудваше. Тя изгледа крадешком племенницата си, красивото ѝ продълговато лице, високите скули, оскубаните вежди и грациозното ѝ здраво тяло, което се очертаваше под завивките, гъвкаво като на младо животно.

Телефонът отново зазвъня и Катрин вдигна слушалката.

— Обажда се мистър Карл Морис от „Вестрис“ — обясни тя. — Искане да се срещне с теб.

Нанси се наведе напред.

— Морис — извика тя, — Морис от „Вестрис филм“!

Тя прехапа устни, което при нея беше признак, че разсъждава сериозно и бързо.

— Кога иска да дойде?

— Колкото може по-скоро.

— Да речем, в единадесет.

След като определи часа на срещата, Нанси се върна към портокаловия сок.

— Той е много важна личност, нали? — попита Катрин.

— Морис! Доколкото зная, той е най-могъщата фигура в Холивуд. Негова собственост са половината от „Вестрис“, както и пет-шест други дружества. Играе си с милиони. Той е нещо като божество във филмовия свят. Има свой небосклон, осеян с негови звезди. От време на време открива някоя нова и я прибавя към останалите.

Катрин я погледна въпросително. В гласа на Нанси тя долови някаква непозната нотка, която я порази. Не беше в природата ѝ да се шегува с олимпийците от Холивуд.

Настана мълчание.

— Добре — каза най-сетне Катрин, — ще отида да купя това-онова. — Тя се усмихна. — Впрочем, оставям те на мистър Морис.

Петнадесет минути по-късно тя напусна хотела.

Нанси никак не бързаше и когато към десет и половина позвъни на камериерката, нищо не показваше, че е неспокойна. Тя облече един лек пеньоар върху изящната си пижама, подреди внимателно косите си, погрижи се и за лицето си и накара да занесат всичките цветя в хола, където отиде и тя.

Излегната на дивана, тя не чака дълго. В уречения час Морис дойде. Противно на приказките, че всички холивудски директори били едри, пълни и шумни, той беше дребничък, пъргав и сдържан човек.

Морис влезе забързан, сякаш се боеше да не изпусне влака. Удари токове един о друг, като германец, и се наведе да целуне ръката на Нанси. После придърпа един стол към дивана, седна и заразглежда младото момиче с настойчив поглед. Остана известно време мълчалив и като че ли бе доволен от онова, което видя. Ноздрите му се разшириха, за да вдъхне аромата на розите. После извади от джоба си табакера от масивно злато и запали една турска цигара. Сетне се облегна самодоволно на стола си и заяви с благосклонен жест на художник, който разглежда творбата си.

— Прекрасна, прекрасна. Би могло да се направи нещо. Какво ще кажете, мис... Как беше?... Шъруд? За филмовото дружество „Вестрис“! Реклама, известност, нищо не струва толкова, колкото рекламата.

Преди Нанси да отговори, той се наведе напред и продължи разпалено:

— Слушайте, мис Шъруд, аз съм човек, който урежда бързо работите си. Всеки, който познава Карл Морис, го знае. Разбирате ли защо съм тук?

— Досещам се — отвърна Нанси невъзмутимо, като го погледна в очите.

Морис поклати глава.

— Чудесно! Започваме да се разбираме. Вие имахте голям успех, нали?

— Но все още не е това, което възнамерявам да постигна.

Морис кимна утвърдително.

— От хубаво към по-хубаво! Обичам честолюбивия стремеж у хората, с които работя. Слушайте, мое дете, да играем с открити карти. Снощи бях в театъра, вие ми харесахте. Но трябваше да проверя първото си впечатление. Именно затова съм тук тази сутрин. Сега съм напълно уверен.

Настъпи многозначително мълчание.

— Аз ви наемам.

Нанси не отговори нищо. Непроницаемият ѝ поглед беше все така прикован в Морис, който се беше навел поверително към нея и почукваше коляното ѝ с любезна безцеремонност.

— Вие знаете, мое дете, какво мога аз. Мога да направя от вас звезда като Грета Гарбо или Катрин Хепбърн. Мога да ви направя светило и ще го направя. Вие знаете кой съм аз? Карл Морис. Зная какво казвам. Щом аз искам нещо, то става на часа. Парите не играят никаква роля. За да създам Хърман, изразходвах един милион. Сега тя ми носи десет, че и повече. Видяхте ли последния ѝ филм? Просто фантастичен. Изкуство, драма, страст, всичко има в него. Само за брачната сцена, за автентичното легло на император Наполеон съм дал тридесет хиляди долара.

Той дръпна бавно от цигарата си и продължи все така важно:

— И тъй, слушайте, мис Шъруд. Ние ще бъдем добри приятели. Каня ви тази вечер у дома. Не, няма от какво да се боите. Ще се запознаете с жена ми и моята малка Софи. Аз не съм само делови човек, но и добър глава на семейство. Вие трябва да видите моята малка Софи. Ако пожелае, тя може да стане втора Шърли Темпъл. И тъй, елате, мое дете. Ще говорим за всичко това. Може би искате да сключите дългосрочен договор?

Договор с Морис! Нанси знаеше отлично какво означаваше това — изкачването, върхът, раят! Той щеше да се заеме с всичко и щеше да задоволи всичките ѝ желания: пари, реклама, всичко, което би могло да я направи известна.

Добре, тя щеше да подпише договора. Холивуд не би могъл да попречи на театралната ѝ кариера. Нанси се замисли. Тя се беше борила и бе победила, беше постигнала славата.

Двамата побъбриха още двадесетина минути. След като постигнаха съгласие по главните точки на договора, дребничкият човек стана, удари отново токове и изчезна.

Тогава Нанси изгуби спокойствието си. Имаше чувството, че ѝ се вие свят, че е зашеметена. Този смешен човек с цялата си мощ и всичките си милиони имаше вяра в нея и под неговото умело ръководство тя щеше да познае славата. Въпреки че умееше да се владее, за миг ѝ се стори, че ще полудее. Притисна силно ръка към челото, като се стараеше напразно да задуши риданията, които се надигаха в гърлото ѝ.

Докато водеше тази вътрешна борба, неумолимият телефон отново зазвъня. Нанси на драго сърце би го тикнала в някой ъгъл. От рецепцията ѝ съобщиха, че Мадн я чакал долу.

Това известие я накара да пребледнее и тя остана за миг с треперещи устни, питайки се какво да отговори. Откакто случайно бе чула разговора между Крис и Катрин, тя не беше виждала годеника си насаме. Сега той беше долу...

— Нека се качи — каза тя с твърд глас, — а след малко изпратете два коктейла с шампанско.

Нанси нервно преплете пръстите на ръцете си. През малкото време, което ѝ оставаше, тя се помъчи да се овладее, за да може да се държи така, както най-добре би подходило на решението, което бе взела. „Господи — помоли се тя, — дай ми сили да изиграя тази роля докрай!“

Когато Крис влезе в хола, Нанси се отправи към него с протегнати весело ръце.

— Желанието ми е изпълнено — възкликна тя, като отметна назад глава. — Идваш тъкмо навреме, Крис! Тази сутрин беше рядко щастлива за мен. Поздрави ме!

— Защо? Някакъв нов успех ли?

Тя кимна утвърдително.

— Договор с Морис.

Той я изгледа продължително с обичайната си въздържаност.

— Да — продължи Нанси, — тази сутрин бях толкова заета, че дори нямах време да се облека, за да приема един холивудски магнат. Какво ще кажеш, хубава ли съм?

— Разбира се — отговори той с добродушна усмивка. — Ти го знаеш добре. И Морис се остави да го съблазниш, нали?

Нанси се засмя.

— Трябваше да присъстваш. Истинска театрална сцена! Дребничкият Морис, който едва стига до носа ми, изрече крайно забавно монолога си: „Аз имам нужда от вас, мис Шъруд. Не за «Леглото на Наполеон», което ми струваше тридесет хиляди долара. Но аз ще направя от вас звезда. Ще ви представя на Софи, която, стига да искам, може да стане втора Шърли Темпъл. Елате, мое дете. Не, няма от какво да се боите. Може би искате да сключите дългосрочен договор?“.

Нанси имитираше толкова сполучливо Морис и сигурно това ѝ доставяше голямо удоволствие, защото тя се забави известно време, преди да отговори на прислужника, който донесе коктейлите.

— Оставете ги тук — каза тя все още засмяна, като посочи масичката до дивана.

Когато вратата се затвори зад гърба му, тя се настани веднага на дивана.

— Не можахме да говорим за снощното представление, Крис. Най-последно сме сами. Да пием за моя успех, но не прави такава укорителна физиономия! Всичко се развива като по ноти!

Нанси изпи коктейла си на един дъх, докато той отпиваше бавно от своя. Денят беше сив и мрачен, в стаята беше приятно топло.

— Ужасно съм изнервена, Крис! — заяви тя. — Изглеждам много спокойна, но всъщност не е така. Трябва да бъдеш мил с мен! Защото ще ти кажа нещо, от което няма да останеш възхитен.

Той остави чашата си върху масичката и извърна лице към нея. Изглеждаше изненадан.

— Какво има, Нанси?

Тя замълча за миг.

— Чудя се как да ти кажа.

— Но защо? — възрази той приятелски. — Забравяш ли, че в събота ще се оженим?

Отново настана мълчание, след което тя промълви:

— Точно за това искам да говоря с теб, Крис!

— Но, Нанси! За бога, какво искаш да кажеш?

Тя запали цигара и дръпна дълбоко цигарения дим.

— Това ми причинява мъка, Крис, голяма мъка. Да бъдем откровени... Бих предпочела, за известно време... да отложим женитбата си.

Лицето на Мадн стана строго. Той смръщи вежди и устните му пребледняха. Изглеждаше като поразен от мълния.

— Ти ми беше обещала, че ще се оженим в събота!

— Да, зная. Но от снощи всичко се промени. Моите акции страшно се покачиха. Аз ще бъда едновременно обвързана чрез договори с Бъртрам и Морис. Няма да мога да отделям време за семейството. При стеклите се обстоятелства ще трябва да се посветя изцяло на кариерата си.

Тя се усмихна нежно, за да смекчи думите си, и продължи:

— О, разбери ме добре, Крис! Аз те обичам много. Но ти виждаш, че положението не е същото. Когато се запознахме в Ница, аз бях още в началото на кариерата си. Животът ми беше тежък и нерадостен. Привързах се към теб, защото имах нужда някой да се грижи за мен. Но сега държа съдбата в ръцете си. О, Крис, не мисли, че съм престанала да те обичам! За нищо на света не бих искала да ти причиня мъка. Но нали си съгласен, че всичко е станало много трудно за мен?

— Трудно — повтори той с горчивина. — Ти не знаеш дори какво значи тази дума. Да не би да искаш да кажеш, че заради успеха, който си постигнала, нямаш намерение изобщо да се омъжваш?

— Можем да почакаме поне — отвърна Нанси колебливо.

Погледът на Мадн стана още по-суров.

— Да почакаме ли? — повтори той. — Достатъчно те чаках навсякъде като слуга. Трябваше да бъда около теб, да нося ръкавиците ти, да ти купувам цветя, да те водя по ресторанти, когато пожелаеше, и сега би трябвало... — Тук той повиши глас. — Би трябвало да тичам след теб в Холивуд и да играя ролята на кучето, когато ти ще излизаш от студиото. Не разчитай на това, Нанси! Върших го седмици наред, но то не е в характера ми. Аз не исках да бъда твоето куче, а твой съпруг.

Нанси мълчеше. Тя виждаше, че това беше кризата, която бе искала да предизвика. Но нищо, нищо не биваше да ѝ попречи да изпълни докрай онова, което беше решила.

— Понеже взаимно сме се измамили, Крис — заяви тя бавно, — да бъдем почтени. Ти сигурно няма да ми позволиш да продължа да играя в театъра...

— Права си — извика той. — Аз се нуждая от съпруга, а не...

— Не продължавай — прекъсна го Нанси. — Достатъчно си казахме...

Тя скочи, обърна му гръб и дръпна дълбоко от цигарата.

Крис я гледаше втренчено. Лицето му беше мрачно. Изглеждаше сломен, напълно объркан. Той я беше обичал. Или поне беше мислил, че я обича. Любовта му не беше напълно изпепелена. Той остана дълго време мълчалив.

После си спомни за обещанието, което беше дал на Катрин и се опита още веднъж да премахне пропастта, която ги разделяше.

— Слушай, Нанси, толкова ли е необходимо да се разделим? Бихме могли да направим усилие да се разберем.

Нанси продължаваше да стои права, неподвижна.

— Няма смисъл, Крис! — каза тя, като се извърна. — От дълго време усещам, че този миг приближава. Моят живот е различен от твоя. Ние се обичаме, но това не променя нищо! Трябва да се разделим. Не ти се сърдя, но това трябва да стане!...

Нямаше какво повече да си кажат. Пет минути по-късно Крис я напусна и се прибра в хотела си. Той се движеше като автомат, погълнат от мислите си, борец се с най-противоречиви чувства. Странно, но не изпитваше облекчение. Към разочарованието му се прибавяше и смазващото убеждение, че по един или друг начин не бе устоял на дадената на Катрин дума. Той не можеше да си представи бъдещето.

И през ум не можеше да му мине, че в същото това време Нанси стои като вкаменена на мястото, където я остави, и се мъчи да не се разридае.

XXI

Когато Катрин се прибра в пет и половина, изведнъж изпита чувството, че се бе случило нещо. Нанси бе облечена за излизане и навярно се беше върнала от обяда си с Бъртрам. Макар че не показваше с нищо, Катрин усети, че не е напълно спокойна. Отначало не ѝ каза нито дума, само поръча да им донесат чай. Едва когато им поднесоха чая, тя се обърна към Нанси със загриженост:

— Е, какво има? Да не би договорът да е пропаднал?

Нанси пушеше замислено.

— Не, договорът е подписан.

— Тогава какво е станало?

Племенницата ѝ замълча за миг.

— Ако говорим с езика на романите, мила — заяви тя най-сетне, — току-що направих най-голямата жертва в живота си.

— Жертва? — повтори Катрин поразена. — Заради кого?

— Заради кариерата си — отговори Нанси, като наблягаше на думите си.

Катрин остави чашата си и смръщи вежди.

— Ще ми обясниш ли най-после каква е работата?

Погледът на Нанси стана унесен, но тя се овладя.

— Върнах свободата на Крис — каза тя, — завинаги.

Настъпи дълбоко мълчание. Поразена от онова, което чу, Катрин почувства как започва да трепери, как лицето ѝ се сгърчи. Изведнъж в нея се развихри ураган от най-различни чувства — гняв, съжаление, възмушение и страх — главата ѝ се завъртя.

— Нанси — извика тя строго, — престани да се шегуваш и ми кажи най-после какво става!

Нанси бе втренчила поглед в пепелта на цигарата си.

— Безполезно е да се нервираш, жертвата е направена. Или Крис, или кариерата ми. Трябваше да избирам. А аз никога не бих се отказала от призванието си.

— Но ти винаги си твърдяла, че женитбата ти с Крис няма да попречи на кариерата ти — възрази Катрин.

— Вече не мисля така, от снощи.

Всякакво друго обяснение беше излишно. Катрин разбираше всичко, но не искаше да го приеме. Тя настоя:

— Не можеш да направиш това, Нанси! Главата ти е замаяна от снощния успех и от всички тези събития. Истинско безумие е да се откажеш от щастието си!

— Кой ти е казал, че се отказвам?

— Зная го — отговори Катрин сериозно, — защото мога да преценя!

Нанси ѝ хвърли бърз и изразителен поглед.

— Не, ти не можеш да прецениш, защото се отнася за мен. Една жена не може да съчетава успешно брака с театъра. Стоотици пъти са опитвали, но не са успявали. О, помня какво казвах преди... Безполезно е да го повтаряме. Пощадих Крис, но с теб, Катрин, искам да бъда съвсем искрена. Тази промяна е последица от успеха. Пред мен се разкрива всичко — една изключителна кариера, триумфът.

В гласа ѝ прозвучаха глухи, особени нотки:

— Един ден аз ще бъда голяма, много голяма артистка...

— Не бъди толкова сигурна — прекъсна я рязко Катрин. — Много хора са мечтаели за това също като теб.

— При мен е съвсем друго нещо — отвърна Нанси унесено. — Аз ще се изкачвам все по-високо. Уверявам те, че един ден ще ме видиш в ролята на Офелия.

Катрин си спомни думите на Изард, критика. Обзе я примирение, но при все това реши да направи последен опит и затова рече умолително:

— И ако в края на краищата постигнеш този голям успех, тогава какво ще стане? Ще бъдеш ли по-щастлива? Успехът невинаги означава щастие. Зная, че това ти се струва безсмислено, но е вярно, ужасно вярно. Аз съм по-възрастна от теб, мила, и познавам живота. Имам голям опит. Ти говориш за кариерата си. Виждаш ли, аз също направих кариера и заради нея пожертвах всичко. Повярвай ми, не си заслужава труда. Ако сега трябва да започна отначало, ще предпочета да имам собствен дом, дори в най-бедното предградие, деца и някой, който да ме обича на старини, отколкото всичката слава на света.

Катрин млъкна притеснена. Невъзмутима, Нанси я гледаше съчувствено и в същото време дръзко.

— Ти схващаш така нещата — каза тя разсеяно. — Аз мисля по-другояче от теб.

— Ще се разкайваш.

— Не, никога! — възрази Нанси.

Настъпи мъчително мълчание. Катрин гледаше тъжно племенницата си. Тя беше сразена, но все още не се признаваше за победена.

— Кажи ми, Нанси, не обичаш ли вече Крис?

— Напротив, много го обичам. Но все пак, недостатъчно. Има нещо, на което държа повече, отколкото на него и затова трябваше да се разделим.

— Не мога да повярвам в това, което казваш — промълви Катрин, — особено когато се отнася за теб.

Нанси стана, лицето ѝ беше непроницаемо.

— Съжалявам, че оставаш с това впечатление, мила! Тъжно е, но няма какво да се прави. Всеки трябва да живее своя живот. Аз избрах този път. Това е всичко!

Тя погледна часовника си, отметна косите си назад със спокойно движение и влезе в спалнята.

— В седем трябва да бъда в театъра.

— Нанси! — извика Катрин умолително.

Ала племенницата ѝ вече не я чуваше. Вратата се бе затворила с глух шум. Този шум, в който се съдържаша толкова безполезни усилия, засегна Катрин в сърцето. Тя беше направила всичко, за да накара Нанси да се откаже от решението си, но не бе успяла. Може би грешеше, но за нея тя беше едно разглежено и своенравно дете, което разбиваше живота си и се хвърляше заслепено в нещастията с ръце, протегнати към сапунените мехурчета на своите самоизмами. Катрин потрепери. С тъжно умиление тя си припомни деня, в който Нанси, малко самотно създание, беше дошла при нея. Тя беше смазана, но очите ѝ бяха сухи. С каква любов бе отрупала племенницата си! Колко планове, колко жертви, с надеждата да я направи щастлива!

Въздъхна дълбоко. Сърцето ѝ се късаше при мисълта, че Нанси беше изоставила Крис. Катрин имаше отчайващото чувство, че е

загубила и двамата... И все повече и повече изпадаше в състояние на
безпомощност.

XXII

В събота вечер в стаята на Катрин цареше безредие; разхвърляни хартии, дрехи, закачалки... Всичко това говореше за преждевременно предстоящо заминаване. По-голямата част от вещите бяха вече изпратени и Катрин току-що бе освободила прислужницата. Седна за миг, за да си почине, и погледът ѝ се плъзна из стаята.

Килимът беше осеян с парчета хартия, вазите бяха празни, цветята струпани на края на прозореца. Цялата тази картина ѝ заприлича на нейния живот. Тя си казваше напразно, че всичко ще бъде подредено за миг, почистено и проветрено. Уви! Това щеше да бъде за друг пътник...

След три часа Катрин щеше да замине с „Пиндарик“, със същия стар и верен параход, който я беше докарал. Ъптън щеше да се върне с нея. С присъщата си услужливост той беше отишъл преди малко в пътническото бюро, за да ѝ вземе билет, тъй като тя се бе сетила едва в последния момент за формалностите, свързани с пътуването.

Катрин призна пред себе си за сетен път, че трогателното внимание на Чарли ѝ беше безкрайно скъпо. Той беше мил човек и добър приятел. Но по-ясно от всякога тя съзнаваше, че Ъптън не би могъл никога да бъде нещо друго за нея. Той беше твърде непостоянен, лекомислен и слаб, за да я завладее. Чарли имаше нужда от едно същество, което да го покори и да съумее чрез своята прямота и простота да го пробуди за любовта.

А Крис тя обичаше от цялото си сърце с любов, каквато не познаваше дотогава. Тя нямаше да престане да го обича. Нейната съдба щеше да прилича на участта на тъжната Люси дьо Керси: цял живот да носи една скрита мъка дълбоко в сърцето си. Когато мислеше за него, Катрин извикваше на помощ цялата си воля и целия си здрав разум. Не го беше виждала от премиерата и знаеше само, че е напуснал хотела си. Фактът, че не беше дошъл да я види, не я учудваше. Може би в началото го беше очаквала, без да си го признае. Но сега си казваше, че положението беше прекалено объркано за една толкова

проста развръзка. Поведението на Нанси сигурно го беше засегнало силно и бе всяло смут във вътрешния му мир.

Катрин беше твърдо убедена, че той бе заминал вече за Кливланд, че му беше омръзнало от женски прищевки и че беше решил да сложи веднъж завинаги край на тази мъчителна глава от живота си. Погледът ѝ попадна на телефона. Този малък апарат би могъл да възобнови връзката между Крис и нея, но тя би предпочела по-скоро да умре, отколкото да прибегне до него. Не го ли беше отдалечила сама от себе си? Не, не! Щом не я търсеше по собствено желание, по-добре беше да си остане там, където е. Една ясна и окончателна раздяла — това беше най-доброто разрешение. За нея също тя беше единствената възможност за спасение.

Сигурно и той ще я забрави скоро. Ще се ожени за някоя млада американка, която ще съумее да го направи щастлив. Катрин трепна при спомена за дребната случка в нейния живот, която изникна в паметта ѝ. Джордж Купър не тъгува дълго за нея. Крис сигурно щеше да последва примера му... Без любов и самотна, тя щеше да следва докрай своя тъжен път.

Младата жена стана бавно, събра силите си и се залови да прибере последните си вещи. Нанси беше на репетиция и почти нямаше надежда да се освободи преди часа на заминаването. Когато си спомни за нея, сърцето ѝ се сви още по-болезнено: племенницата ѝ изведнъж бе станала толкова чужда, беше се променила. Катрин реши никога да не говори вече за Крис и за грижите си на тази лекомислена хлапачка, която под влиянието на някакво мигновено хрумване беше пожертвала любовта си.

Успехът на Нанси беше осигурен. Той щеше да расте непрекъснато и кариерата ѝ се очертаваше в най-благоприятна светлина. Тя не беше напуснала току-тъй Крис. Договорът с Морис беше подписан. През пролетта младото момиче щеше да отиде в Холивуд с възнаграждение, което надминаваше и най-смелите ѝ мечти. Въпреки уговорката си с Морис Нанси оставаше в най-добри отношения с Бъртрам, който щеше да продължи да я ръководи при всяка нейна поява на сцената. Той вече беше преработил пиесата, за да подчертае още по-добре образа на нейната героиня. Отзова се много възторжено за нея и хранеше големи надежди. Беше съобщил на вестниците за следващата си обиколка, в която първо място щеше да

има Нанси, „неговото необикновено откритие“, както я наричаше той. Най-интересното беше, че Бъртрам без стеснение си приписваше цялата заслуга за това „откритие“.

С решително движение Катрин затвори ключалката на куфара си. Всичко беше свършено. Не ѝ оставаше нищо друго, освен да даде нарежданията си на носача и да тръгне. Тягостна тишина изпълваше стаята. Отнякъде долиташе музика от радио, една почти недействителна музика, която ѝ беше същевременно чужда и близка. Без да иска, тя се заслуша и сърцето ѝ се сви. Звучеше мелодията, на която бяха танцували двамата с Крис на „Пиндарик“. Слаб текст и сантиментална мелодия... Сълзи напиреха в очите ѝ, но тя се овладя. Смелост и твърдост! Това беше всичко, което ѝ оставаше. Но музиката продължаваше да звучи и опъваше и без това чувствителните ѝ нерви.

Катрин сложи шапката и палтото си. Сетне за последен път огледа стаята и се приготви да тръгва.

Ръцете и краката ѝ сякаш бяха оловни, главата ѝ — празна. Тя отиде в хола и там на прага видя Крис.

Сърцето ѝ замря; после отново заби лудо. Неговата поява беше толкова неочаквана и болезнена, та тя реши, че е жертва на халюцинация. Но не, това наистина беше той.

Сериозен и спокоен, Крис тръгна към нея.

— Не можеш да те оставя да заминеш — каза ѝ той сдържано и сърдечно, — без да ти кажа довиждане.

Значи затова е тук! Дошъл бе само за да се сбoguва с нея. Пулсът на Катрин заби по-бавно. Странен хлад прониза тялото ѝ.

— Всъщност — продължи той небрежно, — нали някога се бяхме разбрали да бъдем добри приятели. Нека да се разделим като приятели.

Лицето на Катрин беше бледо и помръкнало.

— Да — промълви тя с мъка, — да се разделим като приятели.

— И аз се надявам!

Той се огледа изненадан.

— Къде е Ъптън?

— Отиде си вече — отговори тя глухо.

— О, колко жалко! Много бих искал да стисна и неговата ръка.

Катрин сведе глава и очите ѝ останаха приковани в пода. Лека руменина покри лицето ѝ. Това престорено добро настроение, което не

беше виждала у него, беше истинско мъчение за нея. Тя събра цялата си гордост.

— Ще му го кажа.

— Благодаря, Катрин.

— Той е щастлив, че ще пътува с теб.

— Така ли мислиш?

Тези думи, в които тя вложи всичката непринуденост, на която беше способна, я измъчиха невероятно. Двамата млъкнаха. Катрин чувстваше, че ще умре, ако изпитанието продължи. Тя вдигна с мъка глава и си наложи да го погледне в лицето.

— Да — каза тя, — сега трябва да тръгна. Мисля, че няма какво повече да си кажем.

Той я спря с ръка.

— Прощавай, Катрин! Още минутка.

После седна на края на масата и извади небрежно от джоба си някакъв пакет.

— Преди да се разделим, искам да ти предам един малък спомен.

Катрин го изгледа учудено и тъжно. Сетне машинално взе пакета, който ѝ подаваше. Развърза канапа и опаковката се разви. Поразена, тя позна зелената кутия и я отвори. Вътре беше миниатюрата на Холбайн.

— Ти — извика тя, — значи това си бил ти!

— Защо не? — отговори той нехайно. — Мога да си го позволя.

Тя сякаш беше онемяла. В миг разбра, че той беше онзи непознат, който чрез намесата си я бе спасил от разорение. При вестта за смъртта на Бранд той бе взел работата в ръцете си чрез посредничеството на Ашър. И сега? Поразена от това откритие и от обратата на разговора им, тя се чувстваше неспособна да мисли и да съдържа сълзите си.

Крис поклати глава.

— Ти не знаеш точно какво да мислиш за материалното ми състояние, нали, Катрин? Първо в Лондон и после във Вермонт. А аз не съм беден. Не, дори съм богат, много богат, толкова богат, че няма нужда да го показвам. Аз не съм само собственик на една малка фабрика, с която започнах. През тези десет години се издигнах с честен и упорит труд. Преди да замина за Европа, успях да извърша

последното сливане на няколко дружества. Ако те интересува, Катрин, днес съм председател на Международния тръст за лепила.

Тя го гледаше изненадана. Името, което бе изрекъл, я накара да замре. Това беше една исполинска организация, едно дружество със световна слава. От западния до източния бряг безброй реклами говореха за неговата мощ. То произвеждаше всичко, което съдържаше лепило. В Ню Йорк и Лондон неговите акции се търсеха на борсата. Катрин си припомняше смътно снимки от неговите инсталации: големи юзини, топилни, складове, амбалажни помещения, жилища и лавки за чиновниците, спортни площадки, стадион, плувен басейн. И Крис, когото смяташе за беден, стоеше начело на всичко това, ръководеше това огромно предприятие.

Младата жена беше толкова смутена, че не можеше да проумее напълно това разкритие.

— Вече трябва да вървя — промълви тя — и Чарли ме чака.

С празен поглед и сведена глава тя остави миниатюрата на масата и се отправи към вратата.

Тогава Крис ѝ препречи пътя. Той напълно се бе преобразил. Изчезнало беше безразличното му и спокойно държане. Нежност бе смекчила чертите на лицето му, очите му сияеха.

— Ъптън не те чака — каза Мадн. — Той заминава с тазвечерния самолет за Флорида. Но две места са запазени на парахода, за теб, Катрин, и за мен.

Тя извика тихо:

— Крис!

Той я погледна в очите и добави бавно:

— Мислиш ли наистина, че щях да те оставя да заминеш? След като Нанси направи всичко, за да ни събере?

Катрин го погледна изненадана:

— Не разбирам.

— Слушай, Катрин — продължи Крис със същия бавен глас. — Нанси е разбрала, че двамата се обичаме. Тя го е открила малко преди премиерата и прояви благородството на характера си. Тя е постъпила така, както е смятала за редно, и наистина това беше най-доброто разрешение.

Внезапно Катрин видя положението в съвсем нова светлина.

— Нанси! — промълви тя.

Крис кимна утвърдително.

— Бъртрам ми отвори очите — каза той. — Едва тогава разбрах. Той ми обясни, че тази криза щяла да отбележи за Нанси началото на истинското ѝ издигане. Тя ще достигне до най-високите върхове на изкуството и сигурно ще играе Офелия. Но ние, ние не ще забравим никога какво ѝ дължим.

Сълзи се стичаха по бузите на Катрин и премрежваха очите ѝ. Струваше ѝ се, че сърцето ѝ ще се пръсне. Тогава тя се хвърли в обятията на Крис. Той я притисна към себе си и усети колко бързо бие сърцето ѝ. Започна да ѝ говори кротко, за да я успокои.

— Да, сега всичко е наред — прошепна той нежно — и ние ще се оженим в твоята малка черквица на ъгъла на Олд Ин Ярд. Защото, както ми се струва, там открих за пръв път, че те обичам. Ще останем известно време в Лондон, ще ликвидираме предприятието ти и ще се върнем във Вермонт. Там познавам някои хора, които ще се радват да те посрещнат. И после, може би ще пожелаеш да дойдеш и в Кливланд? Там има прекрасни места, горе на хълма. Бихме могли да си построим там къща, къщата на нашето щастие...

Катрин не можеше да каже нито дума, сърцето ѝ преливаше от щастие. Тя притисна лицето си към Крис и в същия миг погледът ѝ попадна на миниатюрата. Тя беше още на масата в своята отворена кутия. Нова вълна на щастие и облекчение заля Катрин. Как можа да си помисли, че съдбата ѝ прилича на трагичната съдба на жената, която бе изобразена така майсторски от Холбайн! Нейната съдба беше щастлива. Всичко останало беше създадено от въображението ѝ, беше кошмар, който никога повече нямаше да я измъчва. Не, тя не беше родена за самота. Очите на Люси дьо Керси бяха приковани в нейните. Те бяха изпълнени с печал, но в тях нямаше завист, бяха като окъпани от далечна, бегла усмивка.

Два часа по-късно те бяха на горната палуба на „Пиндарик“ и съзерцаваха геометричните здания на Ню Йорк, неговия блестящ силует, който се открояваше високо върху небето. Нощта беше приятна, топла и ясна, оживявана само от плиська на вълните и слабото боботене на машините. Над главите им луната хвърляше огромно светло сияние, а лъчите ѝ рисуваха върху вълните блестяща и

ясно очертана пътека, по която параходът се плъзгаше спокойно. Двамата стояха изправени един до друг.

Крис притискаше Катрин към себе си. Вече не се нуждаеха от думи. Един прислужник се приближи към тях.

— Какво има? — попита Крис.

— Наредиха ми — отговори момчето — да ви предам това лично.

Мадн развърза панделката и отвори кутията. После я предаде мълчаливо на Катрин.

Един букет от разкошни бели карамфили разля благоуханието си в лунната нощ. Картичката, която го придружаваше, съдържаше само две думи, написани от Нанси:

Бъдете щастливи!

Издание:

Арчибалд Кронин. Дамата с карамфилите

Френска. Второ издание

ИК „Ведрина“, София, 1991

Редактор: Елена Матева

Технически редактор: Георги Кожухаров

Коректор: Мария Григорова

Художник: Петър Добрев

ДФ „Балканпрес“, София

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.